

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-4-013
Karar Sayısı : 25-19/457-215
Karar Tarihi : 15.05.2025

(Soruşturma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK, Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER : Gizem HEKİM, Dilara TÜRK BAŞARICI, Ferit CEYLAN,
Umut Utku KURTULMAZ, Metehan KAYA, Gülşah DAL

C. BAŞVURAN : - Re'sen

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

- Baştaş Hazır Beton Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Temsilcileri: Av. Burcu TUZCU ERSİN, Av. Umay Rona SÜERDEM
Abdi İpekçi Cad. No:19-1 Nişantaşı/İSTANBUL
- Belbeton Beton Elemanları Sanayi Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi
Bahçekapı Mahallesi 2457. Cadde No:4 Şaşmaz, Etimesgut/ANKARA
- Güven Grup Hazır Beton Hafriyat İnşaat Madencilik Petrol Nakliyat Ticaret Limited Şirketi
Bahçekapı Mahallesi Küme Evleri No: 139 Etimesgut/ANKARA
- Kandemir Beton İnşaat Nakliyat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Gaziosmanpaşa Mahallesi 407. Cadde No:3 Gölbaşı/ANKARA
- Kocalar Hazır Beton ve İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi
Temsilcisi: Av. Elif Su ÖZŞAHİNER
Karacaören Mah. Özal Bulvarı No:58 Altındağ/ANKARA
- Kolsan İnşaat Otomotiv Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Bahçekapı Mahallesi 2687. Cadde No:4 Etimesgut/ANKARA
- Limak Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Temsilcisi: Dr. Aydın ÖZTUNALI
Yıldırım Kule Cevizlidere Mah. Mevlana Bulvarı No: 221-103 Tekmer
Ankara Teknoloji Geliştirme Merkezi Ofis No:54 Çankaya/ANKARA
- Oyak Çimento Fabrikaları Anonim Şirketi
Temsilcileri: Dr. M. Fevzi TOKSOY, Bahadır BALKI, Mustafa AYNA
Çamlıca Köşkü, Tekkeci Sk. No:3-5 Arnavutköy, Beşiktaş/İSTANBUL
- Ozan Hazır Beton İnşaat Madencilik Nakliye Petrol Otomotiv Kuyumculuk Ticaret Anonim Şirketi
Ayaş Yolu 23. Km No:210/D Sincan/ANKARA
- Polat Hazır Beton ve Beton Prefabrik Yapı Elemanları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Zübeyde Hanım Mahallesi Turgut Özal 1 Bulvarı No:6/3 İskitler,
Altındağ/ANKARA

- S-Uysal Beton İnşaat Nakliyat Hafriyat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Ahi Evran Mahallesi Coşar Sokak No:3 Sincan/ANKARA
- SY Ankara Hazır Beton İnşaat Nakliyat Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Bahçekapı Mahallesi 2688. Cadde No:13/13/A Etimesgut/ANKARA
- M.M. Tiftik Kardeşler Nakliye İnşaat Emlak Petrol ve Tarım Ürünleri Pazarlama Sanayi Ticaret Limited Şirketi
Alacaatlı Mahallesi, 4973. Cadde No:9/2 Çankaya/ANKARA
- Votorantim Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Temsilcileri: Av. Bulut GİRGİN, Av. Orçun HOROZOĞLU,
Av. Enis Doğa KÜÇÜKAY
Levent Mah. Ebulula Mardin Cad. No: 55 Beşiktaş/İSTANBUL
- Yiğit Hazır Beton Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Bahçekapı Mahallesi 2472. Cadde No:9 Etimesgut/ANKARA
- Yu-Bet İnşaat Petrol Nakliye Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Gaziosmanpaşa Mahallesi Ankara Caddesi No:70B Gölbaşı/ANKARA
- Zirve Gurup Hazır Beton İnşaat Petrol Madencilik Nakliyat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Bahçekapı Mahallesi 2686. Cadde No:12 Şaşmaz, Etimesgut/ANKARA

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Ankara’da faaliyet gösteren bazı hazır beton üreticilerinin iş gücü pazarında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Ankara’da faaliyet gösteren bazı hazır beton üreticilerinin iş gücü pazarında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettiği iddiası.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 08.12.2022 tarihli ve 22-54/828-M sayılı kararı uyarınca Ankara ve Kırıkkale illerinde faaliyet gösteren bazı hazır beton üreticileri hakkında yürütülen soruşturma kapsamında, Limmer Beton İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi’nde (LİMMER) yapılan yerinde incelemede elde edilen belgeler doğrultusunda hazırlanan 31.03.2023 tarihli ve 2022-4-001/BN-09 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 06.04.2023 tarihli toplantısında ele alınmış ve 23-17/311-M sayı ile, Ankara’da faaliyet gösteren bazı hazır beton üreticilerinin çalışan ücretlerine ilişkin rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle rekabeti kısıtladıkları iddiasına yönelik olarak 4054 sayılı Kanun’un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Anılan Kurul kararına istinaden Başkanlık Makamının 31.08.2023 tarihli ve 71621 sayılı Olur’u uyarınca başlatılan önaraştırma çerçevesinde;
- 04.09.2023 tarihinde LİMMER’de, Güven Grup Hazır Beton Hafriyat İnşaat Madencilik Petrol Nakliyat Ticaret Limited Şirketi’nde (GÜVEN), Yiğit Hazır Beton Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi’nde (YİĞİT), Kolsan İnşaat Otomotiv Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi’nde (KOLSAN), Oyak Çimento Fabrikaları Anonim Şirketi’nde (OYAK), LİMMER’de, Birlik Hazır Beton ve Yapı Anonim Şirketi’nde (BİRLİK),
 - 05.09.2023 tarihinde SY Ankara Hazır Beton İnşaat Nakliyat Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi’nde (SY ANKARA), Baştaş Hazır Beton Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi’nde (BAŞTAŞ), S-Uysal Beton İnşaat Nakliyat Hafriyat Sanayi ve

Ticaret Limited Şirketi'nde (S-UYSAL), Ozan Hazır Beton İnşaat Madencilik Nakliye Petrol Otomotiv Kuyumculuk Ticaret Anonim Şirketi'nde (OZAN), Polat Hazır Beton ve Beton Prefabrik Yapı Elemanları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nde (POLAT), Kocalar Hazır Beton ve İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi'nde (KOCALAR),

- 06.09.2023 tarihinde Zirve Gurup Hazır Beton İnşaat Petrol Madencilik Nakliyat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nde (ZİRVE), Yu-Bet İnşaat Petrol Nakliye Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nde (YU-BET), Limak Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nde (LİMAK), Kandemir Beton İnşaat Nakliyat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nde (KANDEMİR) ve Votorantim Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nde (VOTORANTİM)

yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

- (5) Öneriştirma neticesinde hazırlanan 03.10.2023 tarihli ve 2023-4-013/ÖA sayılı Öneriştirma Raporu, 19.10.2023 tarihli Kurul toplantısında ele alınarak 23-49/937-M sayı ile, BAŞTAŞ, BİRLİK, GÜVEN, KANDEMİR, KOCALAR, KOLSAN, LİMAK, LİMMER, OYAK, OZAN, POLAT, S-UYSAL, SY ANKARA, VOTORANTİM, YİĞİT, YU-BET ve ZİRVE'nin iş gücü pazarında 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına; Tiftik Kardeşler Hazır Beton Madencilik İnşaat Hafriyat Petrol Nakliye Otomotiv Taahhüt İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (TİFTİK), Efaş Beton İnşaat Malzemeleri Nakliye Emlak Reklamcılık Kırtasiye Turizm ve Ticaret Limited Şirketi (EFAŞ), Belbeton Beton Elemanları Sanayi Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi (BELBETON) ve Türkiye Hazır Beton Birliği (THBB) hakkında ise 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir.
- (6) Anılan Kurul kararına istinaden; 27.10.2023 tarihinde TİFTİK, BELBETON ve EFAŞ'ta; 03.11.2023 tarihinde ise THBB'de yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.
- (7) Yerinde incelemelerden elde edilen belgeler doğrultusunda hazırlanan 05.01.2024 tarihli, 2023-4-013/BN-01 sayılı ve 2023-4-013/BN-02 sayılı Bilgi Notları, Kurulun 11.01.2024 tarihli toplantısında ele alınmış ve
 - a. 24-03/39-M sayılı karar ile, BELBETON ve TİFTİK hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespitine yönelik olarak soruşturma açılmasına ve bu soruşturmanın Kurulun 19.10.2023 tarihli ve 23-49/937-M sayılı kararıyla başlatılan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine,
 - b. 24-03/45-M sayılı karar ile ise, İnosel Çimento Hazır Beton Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İNOSEL) ve Şerbetçi İnşaat Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (ŞERBETÇİ) hakkında 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına

karar verilmiştir. İlgili Kurul kararı doğrultusunda İNOSEL ve ŞERBETÇİ'de 18.03.2024 tarihinde yerinde inceleme yapılmıştır.

- (8) Soruşturma süreci devam ederken soruşturma heyeti tarafından yapılan araştırmalar neticesinde, soruşturma açılmasına dayanak teşkil eden bulguda açık ünvanı olmaksızın adı "*Tiftik*" olarak belirtilen teşebbüsün; Ankara'da mukim ve hazır beton üretimi alanında faaliyet gösteren Tiftik Kardeşler Hazır Beton Madencilik İnşaat Hafriyat Petrol Nakliye Otomotiv Taahhüt İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited

Şirketi (TİFTİK) olmadığı, yine Ankara'da mukim ve hazır beton üretimi ile iştigal eden¹ M.M. Tiftik Kardeşler Nakliye İnşaat Emlak Petrol ve Tarım Ürünleri Pazarlama Sanayi Ticaret Limited Şirketi (M.M. TİFTİK) ünvanlı başkaca bir teşebbüs olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda düzenlenen 01.04.2024 tarihli ve 2023-4-013/BN-04 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 04.04.2024 tarihli toplantısında görüşülerek 24-16/387-M sayılı karar ile faaliyet alanları, faaliyet gösterdikleri il ve ticari ünvanlarındaki benzerlik sebebiyle soruşturmaya sehven taraf yapılan TİFTİK'in soruşturma kapsamından çıkarılmasına ve M.M. TİFTİK'in soruşturmaya taraf olarak eklenmesine karar verilmiştir.

- (9) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca teşebbüslere soruşturma açıldığına dair bildirim 31.10.2023 ve 25.01.2024 tarihli yazılar ile yapılmıştır. Teşebbüslerin birinci yazılı savunmaları muhtelif tarih ve sayılarla Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Hakkında soruşturma açılan teşebbüslerden YU-BET birinci yazılı savunmasını göndermemiştir.
- (10) Soruşturmanın süresinin bitiminden itibaren altı ay uzatılmasına 14.03.2024 tarih ve 24-13/249-M sayı ile karar verilmiştir.
- (11) Soruşturma taraflarından KOCALAR'ın tür değişikliğine gitmesi sebebiyle teşebbüsün ticaret ünvanında değişiklik meydana gelmiştir. Bunun üzerine KOCALAR'ın ticaret ünvanının Kocalar Hazır Beton ve İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi olarak düzeltilmesi amacıyla hazırlanan 04.06.2024 tarihli ve 2023-4-013/BN-05 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 12.06.2024 tarihli toplantısında görüşülerek 24-26/632-M sayı ile karara bağlanmıştır.
- (12) Soruşturma sürecinde ayrıca BİRLİK ve LİMMER tarafından 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik (Uzlaşma Yönetmeliği) kapsamında uzlaşma usulünün başlatılması talebinde bulunulmuştur. Bu teşebbüslerle yürütülen uzlaşma süreci sonucunda; BİRLİK bakımından soruşturmanın sonlandırılmasına 18.10.2024 tarih ve 24-42/1007-432 sayı ile, LİMMER bakımından soruşturmanın sonlandırılmasına ise 07.11.2024 tarih ve 24-45/1068-456 sayı ile karar verilmiştir.
- (13) Soruşturma safhası sonunda hazırlanan 17.10.2024 tarihli ve 2023-4-013/SR-01 sayılı Soruşturma Raporu Kurul Başkanı ve Üyelerine; aynı tarihli ve 2023-4-013/SR-02, 2023-4-013/SR-03, 2023-4-013/SR-04, 2023-4-013/SR-05, 2023-4-013/SR-06, 2023-4-013/SR-07, 2023-4-013/SR-08, 2023-4-013/SR-09, 2023-4-013/SR-10, 2023-4-013/SR-11, 2023-4-013/SR-12, 2023-4-013/SR-13, 2023-4-013/SR-14, 2023-4-013/SR-15, 2023-4-013/SR-16, 2023-4-013/SR-17 ve 2023-4-013/SR-18 sayılı Soruşturma Raporları ise soruşturma taraflarına 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince ikinci yazılı savunmaları talep edilerek tebliğ edilmiştir.
- (14) İkinci yazılı savunma süreci içerisinde soruşturmaya taraf teşebbüslerden LİMAK, ZİRVE, OYAK ve VOTORANTİM 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 30 gün ilave süre tanınması talebinde bulunmuş; bu doğrultuda 12.12.2024 tarih ve 24-53/1185-M sayı ile adı geçen teşebbüslerin ikinci yazılı savunma sürelerinin bitiminden itibaren 30 gün uzatılmasına karar verilmiştir.

¹ https://www.ticaretsicil.gov.tr/tmp_qazete/4f87a57d-bddf-11e9-899e-54171cd56113.pdf

- (15) Soruşturma taraflarından POLAT, YU-BET ve KOCALAR ikinci yazılı savunmalarını göndermemiş, kalan teşebbüslerin tamamı ise ikinci yazılı savunmalarını süresi içinde göndermişlerdir.
- (16) 03.02.2025 tarihli ve 106753 sayılı Ek Yazılı Görüş 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi çerçevesinde Kurul üyeleri ve taraflara tebliğ edilmiştir. Tarafların üçüncü yazılı savunmaları yasal süreleri içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. KOCALAR, POLAT, BELBETON, KOLSAN, OZAN, GÜVEN ve S-UYSAL üçüncü yazılı savunmasını yapmamıştır. 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması talebi 20.03.2025 tarihli Kurul toplantısında ele alınmış ve 25-11/253-M sayı ile yapılmasına karar verilen tarih olan 06.05.2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- (17) Yürütülen soruşturmaya ilişkin Rapor, Ek Görüş, toplanan deliller, yazılı, sözlü savunmalar ve incelenen dosya muhteviyatına göre nihai karar tesis edilmiştir.
- (18) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor ve Ek Görüş'te;
1. GÜVEN, KANDEMİR, SY ANKARA ve YİĞİT'in çalışan ücretlerine ilişkin rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri ve söz konusu eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanamayacağı,
 2. Bu nedenle sayılan teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında idari para cezası verilmesi gerektiği,
 3. BAŞTAŞ, BELBETON, KOCALAR, KOLSAN, LİMAK, MM TİFTİK, OYAK, OZAN, POLAT, S-UYSAL, VOTORANTİM, YU-BET ve ZİRVE'nin dosya konusu iddialar çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri

kanaatine ulaşılmıştır.

I. İNCELEME, GEREKÇE ve HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler

I.1.1. BAŞTAŞ

- (19) 1984 yılında Baştaş Başkent Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (BAŞTAŞ ÇİMENTO) bünyesinde kurulan BAŞTAŞ, 1985 yılından beri hazır beton üretimi ve satışı alanında faaliyet göstermektedir. 1991 yılında BAŞTAŞ ÇİMENTO bünyesinden ayrılarak şimdiki ticaret ünvanını alan BAŞTAŞ'ın, Ankara il sınırlarında (.....) adet; Kırıkkale, Kırşehir, Çankırı, Aksaray, Çorum, Yozgat ve Kastamonu'da (.....) adet olmak üzere toplam (.....) beton santrali bulunmaktadır. BAŞTAŞ'ın hisselerinin (.....) sahiptir.

I.1.2. BELBETON

- (20) 1986 yılında Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından beton boru işletmesi olarak inşa ettirilen ve 1993 yılında mevcut ticaret ünvanını alan BELBETON, 2011 yılında blok satış yoluyla özelleştirilmiş olup bu doğrultuda Genç İnşaat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne (GENÇ İNŞAAT) devredilmiştir². BELBETON, bünyesinde bulunan tamamı bilgisayar kontrollü, toplam (.....) m3/h kapasiteli bordür ve parke taş basma makinası, (.....) m3/h kapasiteli beton santrali, transmikserler ve beton pompaları ile hazır beton üretimi alanında faaliyet göstermektedir. BELBETON'un hisselerinin (.....) sahiptir.

² Bkz. 21.12.2011 tarihli ve 11-62/1651-584 sayılı Kurul kararı.

I.1.3. GÜVEN

- (21) 2012 yılında Ankara ilinde kurulan GÜVEN, tek şube olarak hazır beton imalatı alanında faaliyet göstermekte ve Şaşmaz-Etimesgut bölgesinde yer alan üretim tesislerinden 30-35 kilometre uzaklıktaki bölgeye hazır beton hizmeti sağlamaktadır. GÜVEN'in hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 1: GÜVEN'in Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Emin UYSAL	95
Fatma UYSAL	5
TOPLAM	100
Kaynak: 08.03.2019 tarihli ve 9783 sayılı Türk Ticaret Sicil Gazetesi	

I.1.4. KANDEMİR

- (22) 1994 yılında Ankara'da kurulan, Gölbaşı ve çevresine hazır beton alanında hizmet ve ürün sağlayan KANDEMİR'in merkez ofisinin yanında (.....) adet hazır beton santrali bulunmaktadır. Teşebbüsün hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 2: KANDEMİR'in Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Fatih Mehmet KANDEMİR	33,34
Fuat KANDEMİR	33,33
Ramazan KANDEMİR	33,33
TOPLAM	100,00
Kaynak: 06.07.2022 tarihli ve 10614 sayılı Türk Ticaret Sicil Gazetesi	

I.1.5. KOCALAR

- (23) 1970 yılında Ankara'da kurulan, konut, hazır beton ve inşaat malzemeleri sektörlerinde faaliyet gösteren KOCALAR; hâlihazırda Pursaklar, Akyurt, Çubuk ve Yenice tesislerinde hazır beton imalatı gerçekleştirmektedir. KOCALAR'ın hisselerinin (.....) sahiptir.

I.1.6. KOLSAN

- (24) 1976 yılında Elazığ'da kurulan KOLSAN, inşaat sektöründe hazır beton ve PVC tünel tipi drenaj borusu üretimi ve satışı yapmaktadır. Yakın zamana kadar Afyonkarahisar ve Ankara'da bulunan tesislerinde, özel katkılı beton tipleri dâhil olmak üzere her çeşit betonun üretimi alanında faaliyet gösteren KOLSAN, Afyonkarahisar'da bulunan tesisinin faaliyetini 2021 yılında, Ankara Şaşmaz'da bulunan tesislerinin faaliyetini ise 2022 yılının Şubat ayında durdurmuştur. Teşebbüs, hâlihazırda AKM-Metro inşaatı şantiyesinde bulunan hazır beton tesisinde hazır beton üretimi yapmaya devam etmektedir. KOLSAN'ın hisselerinin (.....) sahiptir.

I.1.7. LİMAK

- (25) Bakanlar Kurulunun 11.06.1976 tarihli ve 7/12077 sayılı kararına istinaden 12.06.1976 tarihli ve 15614 sayılı Resmi Gazete ilanı ile Siirt Kurtalan Çimento Sanayi Ticaret Anonim Şirketi (KURTALAN) ünvanıyla kamuya ait bir kuruluş olarak kurulan LİMAK, 1998 yılında blok satış yöntemi ile özelleştirilmiş ve özelleştirmeyi takiben 2000 yılının Mart ayında Limak Grubu bünyesine katılmıştır. Teşebbüs, 2008 yılında ise mevcut ticaret ünvanı olan Limak Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ünvanını almıştır.
- (26) 2008 yılı itibarıyla Limak Grubu'nun çimento ve hazır beton alanlarındaki faaliyetlerini sürdüren LİMAK'ın ana faaliyetleri klinker, çimento, hazır beton, BIMS blok ürünlerinin üretim ve satışı, Ar-Ge faaliyetleri ve uluslararası ticaretten oluşmaktadır. (.....TİCARİ SİR.....) LİMAK'ın hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 3: LİMAK'ın Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
TOPLAM	100,00
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.8. M.M. TİFTİK

- (27) Ticari faaliyetlerine 1980 yılında kuru yük nakliyesi ile başlayan M.M. TİFTİK, 1988 yılında hazır beton taşımacılığı faaliyetine geçiş yapmış ve 2004 yılında ilk hazır beton santralini açarak hazır beton üretimi ve satışı hizmetine başlamıştır.
- (28) M.M. TİFTİK, hazır beton faaliyetlerini; İskenderun/Hatay, Arsuz/Hatay, Osmaniye OSB, Bahçe/Osmaniye, OSB/Adana ve Çayyolu/Ankara tesislerinde sürdürmektedir. M.M. TİFTİK'in hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 4: M.M. TİFTİK'in Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
TOPLAM	100
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.9. OYAK

- (29) OYAK çatısı altında ikincil bir hizmet olarak sunulan hazır beton üretimi ve satışı, ayrı bir kurumsal şirket kimliğiyle tek çatı altında toplanmış ve bu doğrultuda 2004 yılında Oyak Beton Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (OYAK BETON) kurulmuştur. Teşebbüs tüm aktif ve pasifleri ile beraber 31.12.2020 tarihi itibarıyla OYAK bünyesine dâhil olmuştur. OYAK BETON'a ait tüm tesisler, OYAK bünyesinde faaliyet göstermektedir. OYAK; hazır beton sektöründe Marmara, İç Anadolu, Akdeniz, Ege ve Karadeniz bölgelerinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Bunun yanı sıra İstanbul ve Ankara'da faaliyet gösteren (.....) agrega ocağı da bulunmaktadır. OYAK'ın hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 5: OYAK'ın Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
TCC OYAK AMSTERDAM HOLDINGS B.V	80,05
Diğer	19,95
TOPLAM	100,00
Kaynak: https://oyakcimento.com/tr/yatirimci-kosesi/kurumsal-bilgiler .	

I.1.10. OZAN

- (30) 2003 yılında faaliyete başlayan OZAN; hazır beton üretimi ve satışı, taş ocağı, inşaat ve akaryakıt istasyon işletmeciliği alanlarında faaliyet göstermektedir. OZAN, hazır beton faaliyetlerini; Sincan, Yenikent, Temelli, Mamak, Hasanoğlu, Gölbaşı, İncek ve Kutludüğün tesislerinde sürdürmektedir. OZAN'ın hisselerinin (.....) sahiptir.

I.1.11. POLAT

- (31) 2020 yılında Ankara'da kurulan POLAT, hazır beton imalatı alanında faaliyet göstermekte ve Bağlum tesisinde mıcır nakliyesi ve tesis teslim beton üretimi gerçekleştirmektedir. Öte yandan Kayaş, Sincan ve Gölbaşı tesislerinin 05.05.2021 tarihinde VOTORANTİM'e kiralanması sebebiyle anılan tesislerde üretim faaliyetleri devam etmemektedir. POLAT'ın hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 6: POLAT'ın Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Ertuğrul ONAT	25
Mehmet POLAT	25
Burcu GÜLSER	25
Yiğit ONAT	25
TOPLAM	100
Kaynak: 10.07.2023 tarihli ve 10867 sayılı Türk Ticaret Sicil Gazetesi	

I.1.12. S-UYSAL

- (32) 1993 yılında Ankara'da kurulan S-UYSAL, 2002 yılında Sincan Sanayi Sitesi'nde yapı malzemeleri, demir ve çimento satışına başlayarak Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin gri ve beyaz çimento alanında Ankara bayiliğini yapmıştır. 2005 yılına gelindiğinde ise, mevcut ticaret ünvanını alarak hazır beton faaliyetlerine başlamış olup Sincan'da hazır beton üretimi ve satışı faaliyetlerini sürdürmektedir. S-UYSAL'ın hisselerinin (.....) sahiptir.

I.1.13. SY ANKARA

- (33) 2014 yılında kurulan SY ANKARA, 2015 yılı ortalarında hazır beton üretimi ve satışı faaliyetlerine başlamış olup Etimesgut'ta bulunan hazır beton tesisi ile üretimine devam etmektedir. SY ANKARA'nın hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 7: SY ANKARA'nın Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Serhat BİLGİN	50
Cevdet BİLGİN	50
TOPLAM	100
Kaynak: 27.12.2022 tarihli ve 10734 sayılı Türk Ticaret Sicil Gazetesi	

I.1.14. VOTORANTİM

- (34) Çimento, hazır beton ve agrega ürünlerinin üretimi, dağıtımı, satışı ve pazarlaması alanlarında faaliyet gösteren VOTORANTİM, Türkiye'de faaliyetlerine 2012 yılında başlamıştır. Ağırlıklı olarak çimento sektöründe faaliyet gösteren VOTORANTİM'in hazır beton faaliyetleri oldukça sınırlıdır. Teşebbüsün hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 8: VOTORANTİM'in Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
TOPLAM	100,00
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.15. YİĞİT

- (35) Hazır beton imalatı faaliyetinde bulunan YİĞİT; 1993 yılında Bolu'da kurulmuş, 2005 yılında Ankara'nın Etimesgut ilçesinde, 2011 yılında da Mamak ilçesinde şube açarak Ankara il sınırları içerisinde hazır beton sektörüne dâhil olmuştur.
- (36) Etimesgut ilçesinde bulunan hazır beton tesisi Yenimahalle, Etimesgut, Çayyolu ve Sincan'ın belli bölgelerine hizmet verirken, Mamak ilçesinde bulunan hazır beton tesisi ise Mamak, Keçiören, Altındağ, Pursaklar ve Çankaya'ya hizmet vermektedir. YİĞİT'in hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 8: YİĞİT'in Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Yavuz IŞIK	33,33
Mehmet Yaşar IŞIK	33,33
Bülent IŞIK	33,00
Mehmet Alperen IŞIK	0,02
Kazım Ömer IŞIK	0,02
TOPLAM	100,00
Kaynak: 06.02.2020 tarihli ve 10010 sayılı Türk Ticaret Sicil Gazetesi	

I.1.16. YU-BET

- (37) 2004 yılında kurulan YU-BET; inşaat taahhüt işleri, nakliyat, petrol ve gıda sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Teşebbüsün ana faaliyet konusunu ise hazır beton nakliye ve pompalama hizmetleri oluşturmakta, bu doğrultuda YU-BET söz konusu faaliyetleri kapsamında LİMAK'a taşeronluk hizmeti vermektedir. YU-BET'in hazır beton üretimi ve satışı alanında herhangi bir faaliyeti bulunmamakla birlikte teşebbüs bünyesinde taşeronluk hizmeti kapsamında operasyon personeli bulunmaktadır. YU-BET'in hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 9: YU-BET'in Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
TOPLAM	100
Kaynak: Cevabi Yazı	

I.1.17. ZİRVE

- (38) 2010 yılında kurulan ZİRVE, hazır beton ve inşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Merkezi Şaşmaz'da bulunan ZİRVE'nin ayrıca Sincan ve Yuvaköy'de iki şubesi bulunmaktadır. ZİRVE'nin hissedarlık yapısına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 10: ZİRVE'nin Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Adem AKIN	~33,4
Abdullah AKIN	~16,6
Serkan ARIKAN	~33,4
Gültekin GÜNDÜZ	~16,6
TOPLAM	100,0
Kaynak: 03.10.2022 tarihli ve 10673 sayılı Türk Ticaret Sicil Gazetesi	

I.2. İlgili Pazar

- (39) Soruşturmanın konusunu, hakkında inceleme yürütülen teşebbüslerin bir girdi niteliğinde olan emeğin ücretlerine ilişkin bilgi değişiminde bulundukları iddiası oluşturmaktadır. Soruşturma tarafı teşebbüsler hazır beton sektöründe faaliyet göstermekte ve ana faaliyet konularıyla ilgili olarak hazır beton üretim sürecinde aktif rol alan operasyon (saha) personeli istihdam etmektedir. Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde hazır beton firmalarının; operasyon personeli olarak nitelendirilen mikser, kepçe, pompa gibi araçların kullanımında ve santral, laboratuvar gibi alanların kontrolünde görev yapan çalışanların ücretlerine ilişkin bilgi değişiminde bulunduklarını ortaya koyan bazı belgeler elde edilmiştir.

I.2.1. Hazır Beton Üretiminde Operasyon Personeli

- (40) Bir hazır beton santralinin işletilmesinde, hazır betonun üretiminden müşteriye ulaştırılmasına kadar geçen süreçte gerekli olan donanım ve demirbaşların birçok araç ve ekipman kaleminden oluştuğunu söylemek mümkündür. Bahsi geçen demirbaş,

araç ve ekipmanın bakım/onarım, kurulum, kontrol ve kullanımı alanlarında ise sahada çok sayıda çalışan ve personel aktif rol almaktadır. “Operasyon personeli” olarak da nitelendirilebilecek bu personelin mesleki anlamda yeterli eğitime sahip olmalarının yanı sıra meslek içi kursları da tamamlamış olmaları gerekmektedir³. Aşağıda hazır beton üretim sürecinde aktif rol oynayan operasyon personelinin iş tanımına ilişkin açıklamalara yer verilmektedir:

- **Beton pompa operatörü:** En az beş yıllık E veya D sınıfı ehliyet, “Beton Pompa Operatörü” belgesi, SRC⁴ belgesi⁵ ve psikoteknik belgesi gibi belirli sertifika ve yeterlilik evraklarına sahip olunmasının ön koşul olduğu bu pozisyon çalışanı; günlük iş planlarına göre döküm öncesinde hidrolik aksam gibi parçaların kontrol edilmesi, güvenlik kurallarına uygun şekilde beton pompasının kurulması, sevk hattında sorun yaşanması durumunda sorunun tespit edilmesi ve çözülmesinin ardından gerekli işlemlerin başlatılması, beton döküm işlemi bittikten sonra makinenin toplanması, temizliği ve bakımının yapılmasından sorumludur.
- **Beton mikser (transmikser) operatörü:** En az beş yıllık E veya D sınıfı ehliyet, “Beton Mikser Operatörü” belgesi, SRC belgesi ve psikoteknik belgesi gibi belirli sertifika ve yeterlilik evraklarına sahip olunmasının ön koşul olduğu bu pozisyon çalışanı; betonun elde edilmesi, yüklenmesi ve taşınması, kimyasal katkı maddelerinin temin edilmesi, su tank seviyesi ve mikser kazanının kontrol edilmesi, betonun inşaat alanına nakledilmesi, betonun özelliklerinin kontrol edilerek mikser kazanına taşınabilir hale getirilmesi, sevki gerçekleştirilen betonun pompaya boşaltılması ve transmikserin kumanda sistemi, elektrik donanımı, elektrik panosu, yürüyüş takımları, lastikleri ile su seviyelerinin kontrol edilmesinden sorumludur.
- **Beton santral operatörü:** “Beton Santral Operatörü” belgesine sahip olmanın ön koşul olduğu bu pozisyon çalışanı, beton santralinin üretime hazırlanmasından, beton santralinde bulunan elektrik ve otomasyon sistemlerini kullanarak üretim planına uygun ve laboratuvar biriminin hazırladığı reçeteye göre beton üretilmesinden ve betonun üretim kalitesinden sorumludur.
- **Loder/kepçe operatörü:** Bir traktörden ve ön tarafında yüklemeyi sağlayan, hidrolik sistemlerle hareket ettirilen bir kepçe kısmından oluşan loderlerin işletilmesinden sorumlu loder/kepçe operatörlerinin mesleki eğitim sertifikasına sahip olması gerekmektedir. Loder/kepçe operatörü, taş ocağından gelen agrega boşaltıldıktan sonra yığma (stok) işlemi ve üretimden kaynaklanan bunkerlerde oluşacak boşluklara agrega doldurma işlerinin yanı sıra lastik tekerlekli yükleyiciler ile ataşmanları kullanarak çeşitli malzemeleri yükleme, taşıma ve boşaltma işlemlerini gerçekleştirmektedir.
- **Laborant:** Hazır beton üretim tesislerinde ve yapı denetim laboratuvarlarında standarda uygun hazır beton üretimi için gerekli analizleri yapmak, hazır beton reçetelerini hazırlamak ve gerekli deneyleri yapmak ile hazır betonun kalitesini test etmekle sorumlu olan laborantların mesleki eğitim sertifikasına sahip olması gerekmektedir.

³ ÖZKUL M. H., AKAKIN T., (2004), “Hazır Betonda Kalite Güvence Sistemi” Türkiye Hazır Beton Birliği, Beton 2004 Kongresi Bildirileri, 10-12 Haziran.

⁴ SRC “sürücü” kelimesinde yer alan sessiz harflerin kullanımına karşılık gelmektedir.

⁵ T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen bu belge, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında faaliyet gösteren veya gösterecek olan tüm sürücülerin alması zorunlu olan belgedir.

- **Silobas operatörü:** En az beş yıllık E veya D sınıfı ehliyet, “Silobas Operatörü Belgesi”, SRC belgesi ve psikoteknik belgesi gibi belirli sertifika ve yeterlilik evraklarına sahip olunmasının ön koşul olduğu bu pozisyon çalışanı; çimento/mineral katkı malzemelerini çimento fabrikaları ve santrallerden silobas adı verilen toz malzeme taşıma araçlarına yükleyen, bu araçları kara yollarında kullanan, çimentoyu/külü doldurmaya/boşaltmaya hazırlayan, doldurma/boşaltma işlemlerini ve doldurma/boşaltma sonrası işlemleri gerçekleştiren, silobasın periyodik bakımını yapan ve mesleki gelişim faaliyetlerine katılan nitelikli kişidir.

(41) Hazır beton üretim sürecinde yer alan operasyon personelinin karşılaması gereken mesleki yeterlilik koşulları her bir pozisyon özelinde farklılık arz ettiğinden, çalışanların uzmanlık alanı dışında başkaca herhangi bir pozisyonda çalıştırılması mümkün olmamaktadır. Keza teşebbüsler tarafından da söz konusu pozisyonlar arasındaki hareketliliğin oldukça kısıtlı olduğu, pozisyonlar arası geçişe belirli sertifika ve yeterlilik evrakları ile teknik tecrübenin engel olduğu ifade edilmektedir. Bu durum, özellikle son yıllarda sektördeki emek arzında yaşanan daralma ile birlikte daha da büyük bir sorun haline gelmiştir. Nitekim THBB 2023 Hazır Beton Sektör Raporu’nda da emek arzı yetersizliği ve çalışanların yetkin olmaması gibi hususlar sektörü olumsuz etkileyen faktörler arasında sayılmakta ve ilgili Rapor’da sektörün iş gücü tarafına yönelik birtakım endişeler dile getirilmektedir. Rapor’a göre;

- Pompa, santral ve transmikser operatörü eksikliği ve yetkin personel bulunmaması,
- Yeni personel yetişmemesi ve çalışan personelin iş yetkinliğinin düşük olması,
- Kalifiye personelin ekonomik sıkıntılar ve döviz kurundaki artış sonrası yurt dışı inşaat firmaları ile çalışmayı tercih etmesi,
- Mavi yaka personelin aidiyet duygusunun düşük olması

(42) 2023 yılı için sektörü olumsuz etkileyen faktörler arasında sıralanmakta; 2024 yılı için de benzer hususlara değinilerek sektördeki kalifiye personel (özellikle transmikser ve pompa operatörü) yetersizliğine vurgu yapılmaktadır. Anılan husus, soruşturma tarafı teşebbüslerce de dile getirilmiş olup cevabi yazılarda sektörde yetkin personel bulmanın zor olduğu, operasyon personeline yönelik sektördeki sirkülasyonun oldukça yoğun olduğu; bu doğrultuda emeğin, iş gücü pazarının talep tarafını oluşturan hazır beton firmaları açısından önemli bir rekabet unsuru haline geldiği dile getirilmektedir.

(43) Sektördeki emek arzı ve kalifiye eleman yetersizliği, hazır beton sektöründeki istihdam seviyelerini de doğrudan etkilemektedir. THBB’nin 2023 tarihli raporunda, yıllar içerisinde hazır beton alanında konut satış seviyeleri, ham madde fiyatlarındaki hareketlilik, maliyet ve fiyatlandırma politikalarında yaşanan gelişmeler doğrultusunda teşebbüs sayısı ve istihdam seviyelerinde yaşanan değişimler ele alınmış olup ilgili tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 11: 2018-2022 Döneminde Türkiye’de Hazır Beton Üretimi Yapan Firma ve Çalışan Sayısı

Yıllar	2018	2019	2020	2021	2022
Firma Sayısı	495	450	542	600	606
Çalışan Sayısı	42.177	31.020	33.867	37.718	39.912

Kaynak: THBB Hazır Beton Sektör Raporu (2023)

(44) Tablo incelendiğinde; 2018-2019 yılları arasında firma sayısındaki düşüşe paralel bir şekilde çalışan sayısının da azalan bir seyir izlediği görülmekte, 2020 yılı ve sonrasında firma sayılarındaki artışa bağlı olarak çalışan sayısında da bir artış yaşandığı göze çarpmaktadır. Tabloda dikkat çeken husus ise 2018 yılından 2022 yılına kadar geçen süreçte toplam firma sayısında gözle görülür bir artış meydana

gelmesine karşın istihdam edilen personel sayısında %5,3 oranında bir azalma yaşanmış olmasıdır. İstihdam düzeyinde yaşanan söz konusu azalmanın, yıllar içerisinde emek arzında yaşanan daralmadan ve sektördeki yetkin personel eksikliğinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir. Öte yandan, dosya kapsamında elde edilen bilgiler ve kamuya açık kaynaklar üzerinden yapılan araştırmalar neticesinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren operasyon personelinin alt kırılımına ilişkin bir istatistiğe ulaşılamamış olmakla birlikte, taraf teşebbüslerce sunulan cevabi yazılar çerçevesinde, hazır beton üretiminde en fazla istihdam edilen personelin mikser, pompa ve kepçe operatöründen oluştuğu görülmektedir.

- (45) Bu noktada hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin iş modellerine değinmek de yerinde olacaktır. Dosya kapsamında elde edilen bilgilerden teşebbüslerin gerek süreklilik arz edecek şekilde alt işverenlik (taşeronluk) yoluyla gerekse de personel yahut ekipman kiralama suretiyle kısa süreli ve geçici nitelikte ilişkiler kurduğu anlaşılmaktadır. Hazır beton üreticilerinin alt işverenlik yoluyla hazır betonun taşınması ve pompalanması hizmetlerini dışarıdan tedarik etmesinin sebeplerini aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür⁶:
- a) Sektördeki çalışma saatlerinin, mevsim ve piyasa koşullarına göre, uzun ve belirsiz/değişken olması; bu nedenle uzun süreli kalifiye personel bulmanın zorluğu,
 - b) Belirsiz çalışma saatleri nedeniyle personel mesailerinde oluşan fazla çalışma süreleri ve buna bağlı olarak personel maliyetlerinde oluşan belirsizlikler,
 - c) Transmikser ve beton pompasının taşeron firmaya ait olması nedeniyle üretici firmanın bu kalemlere ayrıca bir yatırım yapmasına gerek kalmaması, araçların tamir, bakım gibi maliyet kalemlerinin metreküp başına sabit maliyet haline gelmesi.
- (46) İlgili hizmetlerin tek seferlik ve geçici nitelikte dışarıdan tedarik edilmesinin başlıca nedeni ise üretici teşebbüsün tesislerinin, hazır beton talebinde bulunan müşteriye uzak olması sonucu hazır betonun ve/veya taşıma/pompalama araçlarının daha yakında bulunan rakip bir teşebbüsten satın alınmasının/kiralanmasının görece efektif ve kolay olmasıdır.
- (47) Konuya ilişkin olarak teşebbüslerden elde edilen bilgi ve belgelerde yer alan ifadelerden de teşebbüslerin üretim ve taşıma süreçlerini karşılıklı yahut tek yönlü şekilde bahsi geçen ilişkileri kurmak suretiyle yürüttükleri, hatta zaman zaman birbirlerine personel ve üretim sürecinde kullanılan girdi temininde dahi bulunabildikleri anlaşılmaktadır. Keza teşebbüslerin cevabi yazılarında;
- (.....)'ın herhangi bir teşebbüs ile süreklilik arz eden bir ilişkisinin olmadığı ancak geçici nitelikte taşıma ve pompalama hizmeti aldığı,
 - (.....)'in (.....)'a pompa kiraladığı, (.....)'a hazır beton satışı gerçekleştirdiği, (.....)'a transmikser ve pompa çalıştırma konusunda hizmet verdiği,
 - (.....)'ın (.....)'tan, (.....)'den ve (.....)'den beton alımı gerçekleştirdiği,
 - (.....)'in transmikser, pompa ve loder/kepçe tedarik etmek suretiyle (.....)'ın alt işvereni olduğu,

⁶ DEMİRYÜREK, B. Evren (2007), "Türkiye'de Hazır Beton Sektörü ve Sektördeki Büyüme", İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

- (.....)'in hazır betonun sevki ve dökülmesi için (.....)'den hizmet aldığı, (.....)'in aynı zamanda (.....)'in müşterisi konumunda olduğu,
- (.....)'in Kayaş, Sincan ve Gölbaşı'nda bulunan hazır beton üretim tesislerini (.....)'e kiraya verdiği

ifade edilmiştir.

- (48) Yukarıda yer verilen ilişkilerden de anlaşılacağı üzere, hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler gerek girdi gerekse de çıktı pazarında birbirlerinin hem rakibi hem de müşterisi konumunda olabilmektedir. Bu noktada sektörün bu türden tek taraflı yahut karşılıklı ilişkileri bünyesinde barındıran girift yapısının, teşebbüsler arası iletişimi kolaylaştıran ve piyasadaki şeffaflığı artıran bir faktör olduğu anlaşılmaktadır.

1.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (49) Mevcut soruşturmanın konusunu, hakkında inceleme yürütülen teşebbüslerin çalışan maaşları konusunda bilgi değişiminde bulundukları iddiası oluşturmaktadır. Dosya kapsamında elde edilen bilgilerden hareketle hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler tarafından istihdam edilen çalışanları en genel anlamda idari personel ve operasyon (saha) personeli olarak iki gruba ayırmak mümkündür. İdari alanda çalışanlar genel olarak yönetim, muhasebe, pazarlama ve satış, insan kaynakları gibi pozisyonlarda çalışan beyaz yaka personel olarak tanımlanabilecekken operasyon personeli ise daha çok bedeni çalışması ile hazır beton üretim sürecine katkı sağlayan mavi yakalı çalışanları kapsamaktadır. Bu noktada, operasyon personeli kavramının birçok alt meslek grubunu bünyesinde barındırdığı söylenebilecektir. Keza teşebbüsler tarafından operasyon personeli kapsamında ağırlıklı olarak; mikser operatörleri, pompa operatörleri, loder/kepçe operatörleri, santral operatörleri, kalite kontrol personeli (laborant) ve silobas çalışanı gibi pozisyonların yer aldığı belirtilirken teşebbüslerin bir kısmı tarafından ise ilgili kavram tır şoförleri, tesis müdürü, aşçı, depo sorumlusu, meydancı, kademe ustası, elektrik teknisyeni, kantar elemanı, kaynakçı, sevk amiri, geri dönüşüm elemanı gibi çeşitli pozisyonları kapsayacak şekilde geniş çerçevede kullanılmaktadır.
- (50) Bununla birlikte Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yapılan çalışmada, hazır beton sektörüne ilişkin olarak pompa, santral, mikser ve kepçe operatörlüğü dahil olmak üzere 13 farklı mesleğin ulusal standardının belirlendiği görülmektedir⁷. Söz konusu standartlar, ilgili pozisyonların görev tanımları, sağlık, güvenlik ve çevre ile ilgili düzenlemeler, personelin çalışma ortamı ve koşulları ile mesleğe ilişkin gerekliliklere yönelik düzenlemelerden oluşmaktadır.
- (51) Yukarıda değinildiği üzere, hazır beton üretim sürecinde yer alan operasyon personelinin çalıştığı pozisyona yönelik olarak mesleki yeterlilik koşullarının tamamını karşılaması gerektiğinden çalışanların uzmanlık alanı dışında başkaca herhangi bir pozisyonda kullanılması mümkün olmamaktadır. Bu bakımdan, farklı pozisyonlarda çalışan personel birbirine ikame olamayacaktır. Söz konusu pozisyonlardan her biri belirli belgelerin (sertifika, mesleki yeterlilik belgesi, sürücü belgesi vb.) yanında teknik tecrübe ve deneyim de gerektirdiğinden bu türden uzmanlaşma gerektiren pozisyonlarda çalışan personel, “nitelikli personel” sınıfında yer almaktadır.
- (52) OECD'nin 2020 tarihli “İş Gücü Piyasalarında Rekabet” başlıklı raporunda deneyim ve becerileri daha dar bir iş yelpazesinde uygulanabilir olan çalışanların iş değiştirme

⁷Bkz. https://portal.myk.gov.tr/index.php?option=com_meslek_std_taslak&view=taslak_listesi_yeni&msd=2

olanaklarının kısıtlı olmasından bahisle yüksek uzmanlaşma gerektiren meslekler söz konusu olduğunda, ilgili iş gücü pazarının uzmanlık alanı özelinde daraltılarak tespit edilebileceği ifade edilmektedir⁸. Benzer şekilde ilgili raporda çalışanların farklı iş türlerini ikame etme yönündeki isteklerinin de pazar tanımı analiziyle yakından ilgili olduğu; çalışanların çalışma saatleri, yıllık izin veya diğer sosyal haklar gibi kriterlere karşı kayıtsız olmadığı ve bütün bu kriterler doğrultusunda pazarın daha dar ya da geniş tanımlanabileceği belirtilmektedir⁹.

- (53) Yer verilen hususlar çerçevesinde, soruşturmaya konu olan pozisyonlardan her birinin ayrı uzmanlaşma gerektirmesi ve niteliği itibarıyla birbirine ikame teşkil etmemesi hasebiyle ilgili ürün pazarının her bir pozisyon özelinde ayrı ayrı tanımlanması mümkün olmakla birlikte, dosya kapsamında elde edilen belge ve bulguların; kepçe, silobas, mikser, santral gibi çeşitli pozisyonları kapsayacak şekilde genel olarak hazır beton operasyon personelinin ücretlerine ilişkin olması sebebiyle ilgili ürün pazarının en geniş anlamda *“hazır beton sektöründe faaliyet gösteren operasyon/saha personelinin iş gücü pazarı”* olarak da tanımlanabileceği görülmektedir. Ancak dosya konusu ihlal iddiaları kapsamında ulaşılabilecek sonucu değiştirmeyecek olması sebebiyle kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

1.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (54) İş gücü piyasaları bakımından ilgili coğrafi pazar belirlenirken temel olarak çalışan hareketliliğinin sınırlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Nitekim iş gücü piyasalarında coğrafi pazar, çalışanların makul ölçülerdeki maliyetlere katlanarak benzer iş imkânı bulabilecekleri alan olarak tanımlanabilmektedir¹⁰. İş gücü piyasalarının asıl konusunun “insan” olduğu göz önünde bulundurulduğunda, çalışanlar bakımından maliyet unsurunun maddi maliyetlerin yanı sıra manevi maliyetleri de ihtiva ettiğini söylemek mümkündür. Zira iş gücü pazarları bakımından coğrafi pazar tanımının; işçilerin yer değiştirme veya işe gidip gelme konusundaki isteklilikleri, yaş, aile, sağlık vb. birçok husus birlikte değerlendirilerek yapılabileceği belirtilmektedir¹¹. Bu durum iş gücü pazarları bakımından coğrafi pazarın daha dar veya geniş tanımlanabilmesine neden olmaktadır.
- (55) Soruşturma tarafı teşebbüslerden hazır beton sektöründeki iş gücünün hareketliliğine ilişkin bilgi talebinde bulunulmuş olup cevabi yazılarda;
- (.....) ve (.....) tarafından operasyon personelinin 2023 yılında meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem sonrasında deprem bölgesinde yer alan illere çalışmak için geçiş yaptığı,
 - Ayrıca yine (.....) tarafından Ankara’nın büyükşehir olması ve büyükşehirde yaşam maliyetlerinin artması sebebiyle operasyon personelinin diğer illere geçiş yapabildiği ve farklı illerde ikamet edip kısa süreliğine çalışmak amacıyla şehir değiştiren ve hazır beton sektöründe “gurbetçi” olarak anılan çalışanların da sayıca fazla olduğu,
 - (.....) ve (.....) tarafından teşebbüs bünyesinde çalışan operasyon personelinin büyük çoğunluğunun Ankara ilinden sağlandığı, bununla birlikte diğer illerden

⁸OECD (2020), OECD Competition in Labour Markets, <https://www.Oecd.Org/Daf/Competition/Competition-In-Labour-Markets-2020.Pdf>, s. 33.

⁹OECD (2020), OECD Competition in Labour Markets, <https://www.Oecd.Org/Daf/Competition/Competition-In-Labour-Markets-2020.Pdf>, s. 33.

¹⁰ OECD (2020), “Competition in Labor Markets”, s. 34.

¹¹ OECD (2020), “Competition in Labor Markets”, s. 33.

de çalışan alınabildiği, operasyon personelinin iller arası geçiş hareketliliğinin son beş yıl içinde tüm personel içindeki payının %(.....)'una tekabül ettiği,

- (.....) ve (.....) tarafından operasyonel personelinin iller arası geçiş hareketliliğinin son beş yıl içinde tüm personel içindeki payının %(.....) oranına karşılık geldiği,
- (.....) ve (.....) tarafından operasyonel personelinin iller arası geçiş hareketliliğinin olmadığı ifade edilmiştir.

- (56) Açıklanan hususlar çerçevesinde, ilgili coğrafi pazar “Ankara ili” olarak belirlenebilecek olmakla birlikte, dosya kapsamında hazır beton sektöründe çalışan operasyon personeli açısından çalışan hareketliliğinin sınırları tam olarak ortaya konulamadığından ve dosya kapsamında yapılacak değerlendirmeleri etkilemeyeceğinden kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmasına gerek duyulmamıştır.

I.3. Dosya Kapsamında Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

Bulgu-1:

- (57) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede BİRLİK Tesis Müdürü (.....)'ın bilgisayarından elde edilen 05.05.2017 tarihli ve “ZAM.xlsx” isimli *Excel* dosyasının içeriğine aşağıda yer verilmektedir:

FİRMA	GÜVEN		SY ANKARA		KOLSAN	
	MAAŞ	PRİM	MAAŞ	PRİM	MAAŞ	PRİM
MİKSER	(.....)	(.....)SEFER	(.....)	(.....)SEFER	(.....)	(.....)SEFER
POMPA OPR	(.....)	(.....)KRŞ	(.....)	(.....)KRŞ	(.....)	(.....)KRŞ
SANTRAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KEPÇE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SANT YAĞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
POMPA YRD	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)KRŞ	(.....)	(.....)KRŞ
DÜŞÜNÜLEN ZAM	(.....)		(.....)		(.....)	

Bulgu-2:

- (58) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede BİRLİK Tesis Müdürü (.....)'ın bilgisayarından elde edilen 21.05.2018 tarihli ve "2018ZAM.xlsx" isimli Excel dosyasının içeriğine aşağıda yer verilmektedir:

	YİĞİT	ZİRVE	ANKARA	OZAN	GÜVEN	KOLSAN	BİRLİK
MİKSER	(.....)+(.....)	(.....)+(.....)SEFER	(.....)+(.....)SEFER	(.....)+(.....)SEFER	(.....)+(.....)SEFER	(.....)+(.....)SEFER	(.....)+(.....)SEFER
POMPA BÜYÜK	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)
POMPA ORTA	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)
POMPA KÜÇÜK	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)
POMPA YRD	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)+(.....)	(.....)+(.....)+(.....)KRŞ	(.....)+(.....)+(.....)
SABİT	(.....)+(.....)	(.....)+(.....)KRŞ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)
KEPÇE	(.....)+(.....)	(.....)+(.....)	(.....)	(.....)+(.....)SEFER	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)
SANTRAL	(.....)+(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)PRİM
SİLOBAS	(.....)+(.....)SEFER	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)SEFER	(.....)	(.....)	(.....)+(.....)TL SEFER
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

2018 ZAM ORANLARI					
	YİĞİT	ZİRVE	ANKARA	OZAN	BİRLİK
MİKSER	(.....)TL+(.....)TL(.....)	(.....)TL+(.....)TLSEFER	(.....)TL+(.....)SEFER	(.....)TL+(.....)TLSEFER	(.....)TL+(.....)TLSEFER
POMPA BÜYÜK	(.....)TL+(.....)KRŞ PRİM	(.....)TL+(.....)KRŞ PRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)TL(.....)
POMPA ORTA	(.....)TL+(.....)KRŞ PRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)TL(.....)
POMPA KÜÇÜK	(.....)TL+(.....)KRŞ PRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)KRŞPRİM	(.....)TL+(.....)TL(.....)
POMPA YRD					

NOT : MAAŞLAR AGİ HARİÇTİR.

Bulgu-3:

- (59) 31.05.2018 tarihinde BİRLİK Tesis Müdürü (.....) tarafından GÜVEN Genel Müdürü (.....)'a gönderilen WhatsApp iletisinin içeriğinde aşağıdaki görsel yer almaktadır:

(.....):

	YİĞİT	ZİRVE	ANKARA	OZAN	GÜVEN	KOLSAN
MİKSER						
POMPA BÜYÜK						
POMPA ORTA						
POMPA KÜÇÜK						
POMPA YRD						
SABİT						
KEPÇE						
SANTRAL						
SİLOBAS						
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						

Bulgu-4:

- (60) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 04.05.2020 tarihinde BİRLİK Tesis Müdürü (.....) tarafından YİĞİT Genel Koordinatörü (.....)'a, LİMMER Operasyon Müdürü (.....)'ya, (.....)@gmail.com¹² ve (.....)@hotmail.com¹³ isimli e-posta adreslerine iletilen yazışmada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....)“Ekteki dosyada firmaların 2019 maaş tablosu vardır.”

- (61) E-postanın ekinde yer alan “2020MAAŞ.xlsx” isimli Excel dosyasının içeriği ise aşağıdaki gibidir:

YİĞİT		KOLSAN		OZAN		GÜVEN	
MİKSER	(.....)+(.....)+(.....)TL(.....)	MİKSER	(.....)TL+(.....)+(.....)SEFER	MİKSER	(.....)+(.....)+(.....)TL SEFER	MİKSER	(.....)TL+(.....)+(.....)TLSEFER
POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ
POMPA K	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA K	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA K	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA K	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ
POMPA YAR	(.....)+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA YAR	(.....)+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA YAR	(.....)+(.....)+(.....)TLPRİM	POMPA YAR	(.....)+(.....)+(.....)KRŞ
SANTRAL	(.....)TL	SANTRAL	(.....)TL+(.....)	SANTRAL	(.....)+(.....)+(.....)TLPRİM	SANTRAL	(.....)TL
KEPÇE	(.....)TL	KEPÇE	(.....)TL+(.....)	KEPÇE	(.....)TL+(.....)+(.....)TL PRİM	KEPÇE	(.....)TL

LİMMER		BİRLİK		ZİRVE		SY ANKARA	
MİKSER	(.....)TL+(.....)+(.....)TL SEFER	MİKSER	(.....)TL+(.....)+(.....)TL SEFER	MİKSER	(.....)TL+(.....)+(.....)TL SEFER	MİKSER	(.....)TL+(.....)+(.....)SEFER
POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ	POMPA B	(.....)TL+(.....)+(.....)KRŞ

¹² Söz konusu e-posta adresinin SY ANKARA'ya ait olduğu değerlendirilmektedir.

¹³ İlgili e-posta adresinin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

POMPA K	(.....)TL+(.....) +(.....)KRŞ	POMPA K	(.....)TL+(.....) +(.....)KRŞ	POMPA K	(.....)TL+(.....)+(.....) KRŞ	POMPA K	(.....)TL+(.....)+(.....) KRŞ
POMPA YAR	(.....)TL+(.....) +(.....)KRŞ	POMPA YAR	(.....)+(.....)+(.....) KRŞ	POMPA YAR	(.....)+(.....)+(.....) KRŞ	POMPA YAR	(.....)+(.....)+(.....) KRŞ
SANTRAL	(.....)TL+(.....) +(.....)KRŞ	SANTRAL	(.....)TL+(.....) +(.....)KRŞ	SANTRAL	(.....)TL+(.....)+(.....) KRŞ	SANTRAL	(.....)TL
KEPÇE	(.....)TL+(.....) +(.....)	KEPÇE	(.....)TL+(.....) +(.....)TL (.....)	KEPÇE	(.....)TL	KEPÇE	(.....)TL

Bulgu-5:

- (62) POLAT'ta yapılan yerinde incelemede 04.01.2021 tarihinde; THBB'nin¹⁴ "(.....)" e-posta adresi üzerinden OYAK'ın "(.....)@oyakbeton.com.tr" e-posta adresine iletilen "2020 Emsal Ücretler Hk." konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

04.01.2021**Kimden:** Teknik Ofis ((.....))**Kime:** (.....)@oyakbeton.com.tr**Konu:** 2020 Emsal Ücretler Hk

"Değerli üyemiz,

İş mahkemelerinden gelen taleplere cevap verebilmek için üyelerimiz arasında aşağıdaki işlerde çalışan personellerin ücretleri hakkında bir araştırma yapılması kararlaştırılmıştır. Araştırma sonuçları sadece Resmi Kurumlardan talep olması halinde paylaşılacak olup firma bilgileri saklı kalacaktır. Bu araştırmaya kaynak olması için ekteki formu doldurarak 20 Ocak 2021 tarihine kadar tarafımıza göndermeniz için gereğini bilgilerinize arz ederiz."

- (63) E-postanın ekinde yer alan ve teşebbüslerden doldurulması talep edilen formun içeriğine ise aşağıda yer verilmektedir:

¹⁴ YİĞİT'in Yönetim Kurulu Başkanı (.....)'ın hâlihazırda yönetim kurulu başkanı olarak THBB bünyesinde görev aldığı ve anılan kişinin geçmiş dönemlerde de THBB'de yönetim kurulu başkanı olarak görev yaptığı tespit edilmiştir.

"Her güvenli yapıda imzamız var"

4

	2020 Yılı Aylık Net Ücret* (TL)
Transmikser operatörü	
Pompa operatörü	
Pompa yağcısı	
Santral operatörü	
Santral yağcısı	
Loader operatörü	
Beton kalite kontrol sorumlusu	
Hazır beton üretim sorumlusu	
Kantar görevlisi	
Laboratuvar teknisyeni	
Laboratuvar teknikeri	
Sevkiyat sorumlusu	
Silobas sürücüsü	
Tesis sorumlusu	
Taş ocağında kamyon şoförü	
Ağır vasıta şoförü	
Sefer usulü şoför	
Tır Şoförü	
Oto elektrik ustası	
İşçi	
Meydancı	
Yol yapım işinde çalışan formen	
Beton ustası	
Servis şoförü	
Lastikçi	
Santral Bakımcısı	
Pompa-Mikser Bakımcısı	
Tanker Şoförü	
Kepçe Operatörü	
Bekçi	
Şoför	
Kamyon Şoförü	
Oto mekanik ustası(Oto bakım işçisi)	
Formen	
İş makine yağcısı	

Türkiye Hazır Beton Birliği
 Turkish Ready Mixed Concrete Association
 Ankara, Çankaya Bölge, Çarşı Sokak, E Blok Kat: 3, Etiler, Beşiktaş, İstanbul
 Tel: 0312 442 44 44 Faks: 0312 442 44 44 E-posta: info@thbb.org.tr www.thbb.org.tr

5

"Her güvenli yapıda imzamız var"

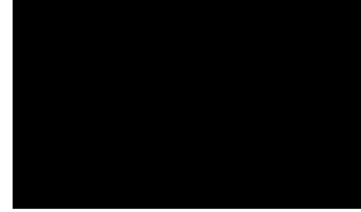
Kaynakçı	
Ekskavatör Operatörü	
Üretim Sorumlusu	
Şehir içi damperli tır şoförü	
Muhasebe ve Finansman Müdürü	
Laboratuvar kalite sorumlusu	
Sabit Bom Operatörü	
Satın alma şefi/satın alma müdürü	
Tesis Müdürü	
Tesis Şefi	
Bakım Onarım Şefi	
Tamirci-Kademe Elemanı	
Kaporta Ustası	
Depo Sorumlusu	
Saha Temizlik Elemanı	
Kademe Müdürü	
Distribütör Şoförü	
Beton Pompa Püskürtme Operatörü	
Robot Operatörü	
Üretim Sorumlusu	
Hidrolik Bakımcı	
Yol Yardım Araç Şoförü	
Kürekçi-Finisher Sürücüsü	
Ketmak Operatörü	
Satış Sorumlusu	
* Aylık Net ücret: Ortalama olarak prim, mesai, yol, yemek vb hariç verilen ücret.	

Gönderen:

Firma:

İsim:

İmza:

Türkiye Hazır Beton Birliği
Turkish Ready Mixed Concrete Association
Mücahitpaşa Mah. Zengin Sok. E Plaza No:1 / 5. Kat 34805 Etiler / Beşiktaş / İstanbul
T: +90 212 333 98 70 (pbx) F: +90 212 333 31 80 www.thbb.org ** info@thbb.org

(64) E-posta silsilesinin devamında, anılan e-posta içeriğinin 08.01.2021 tarihinde, e-posta gövdesinde herhangi bir açıklama olmaksızın (.....) çalışanı (.....) tarafından

((.....)@((.....)com.tr) POLAT çalışanı olduğu anlaşılan ((.....)@polatbeton.com ve ((.....)@polatbeton.com adreslerine iletildiği görülmektedir¹⁵.

08.01.2021

Kimden: ((.....)@((.....)com.tr)

Kime: ((.....)@polatbeton.com; ((.....)@polatbeton.com

Bilgi: ((.....)@polatbeton.com

Konu: FW: 2020 Emsal Ücretler Hk

“04.01.2021

Kimden: “Teknik Ofis ((.....)

Kime: ((.....)@oyakbeton.com.tr

Konu: 2020 Emsal Ücretler Hk

Değerli üyemiz,

İş mahkemelerinden gelen taleplere cevap verebilmek için üyelerimiz arasında aşağıdaki işlerde çalışan personellerin ücretleri hakkında bir araştırma yapılması kararlaştırılmıştır. Araştırma sonuçları sadece Resmi Kurumlardan talep olması halinde paylaşılacak olup firma bilgileri saklı kalacaktır. Bu araştırmaya kaynak olması için ekteki formu doldurarak 20 Ocak 2021 tarihine kadar tarafımıza göndermeniz için gereğini bilgilerinize arz ederiz.”

Bulgu-6:

- (65) S-UYYSAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 06.08.2022-17.08.2022 tarihleri arasında S-UYYSAL İdari ve Mali İşler Müdürü ((.....) ile ((.....)¹⁶ ismiyle kayıtlı kişi arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

((.....) (06.08.2022):

“Yağcı ((.....)

Santralci ((.....)₺

Mıcır taşıyan tırcı ((.....)₺

Mikserci ((.....)₺

Pompacı ((.....)₺

Çimento silobas şöförü ((.....)₺

Labaratuarci ((.....)₺

Bunlar ankara beton ((.....) bey

Formen ((.....)₺

((.....) öğrendi bunları bende Limmer den haber bekliyorum abi

Seni de aramış açmamışsın ulaşabildiniz mi birbirinize

Tır malzeme 3 sefer sonrası sefer başına ((.....)₺

Santralci beton m3 başına ((.....)₺

Mikserci sefer başına ((.....)₺

Silobascı sefer başına ((.....)₺

Pompacı ((.....)₺ m3 başına ((.....)₺ prim”

((.....) (06.08.2022):

“Aricam

Abi”

(...)

((.....) (17.08.2022):

“Kucuk Pompa operatoru ((.....)

¹⁵ Bulgunun orijinal halinde söz konusu e-postanın, “((.....)@((.....)com.tr” şeklindeki e-posta adresine kim tarafından gönderildiği tespit edilememektedir. Diğer yandan ilgili e-postanın uzantısı hakkında yapılan araştırmalar neticesinde “((.....)” ticaret ünvanlı bir teşebbüse ulaşılmıştır. Teşebbüsün alçı ve alçı levha üretimi alanlarında faaliyet gösterdiği bilgisi edinilmekle birlikte OYAK, POLAT ve THBB ile bağlantısı tespit edilememiştir.

¹⁶ Söz konusu kişinin ((.....) çalışanı ((.....) olduğu tespit edilmiştir.

Buyuk pompa operatoru (.....) tl maas metrekupte (.....) tl prim + aylık (.....) tl ye kadar mazot primi+pazar mesai ücreti + yıllık hasarsizlik primi (.....) tl
 Mikser soforu (.....) tl maas sefer de (.....) tl + aylık (.....) tl ye kadar mazot primi + pazar mesai ücreti + yıllık (.....) tl hasarsizlik primi
 Pompa yagcisi (.....) maas m3 de (.....) kurus prim + pazar mesaisi"
 (...)

(.....) (17.08.2022):

"Limmer (.....) la da görüştüm Limmer az zam veriyormuş oradan kaçanlar olacakmış bende biz kaparız dedim gerekli alt yapıyı yap dedim"

(.....) (17.08.2022):

"Tamamdir olur abicim"

Bulgu-7:

- (66) S-UYYSAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 17.08.2022 tarihinde S-UYYSAL İdari ve Mali İşler Müdürü (.....) ile (.....) arasında gerçekleşen WhatsApp yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....):

"Kucuk Pompa operatoru (.....)Buyuk pompa operatoru (.....) tl maas metrekupte (.....) tl prim + aylık (.....) tl ye kadar mazot primi+pazar mesai ücreti + yıllık hasarsizlik primi (.....) tl
 Mikser soforu (.....) tl maas sefer de (.....) tl + aylık (.....) tl ye kadar mazot primi + pazar mesai ücreti + yıllık (.....) tl hasarsizlik primi
 Pompa yagcisi (.....) maas m3 de (.....) kurus prim + pazar mesaisi"

Bulgu-8:

- (67) LİMAK'ta yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 14.10.2022 tarihinde LİMAK İnsan Kaynakları Direktörü (.....), LİMAK Grup Bordro Özlük ve Endüstriyel İlişkiler Müdürü (.....) ve LİMAK çalışanı (.....) arasında gerçekleşen "RE: Ücret Sunumları" konulu e-posta yazışmasının ekinde bulunan "Sunum 28.01.2022.pptx" isimli Powerpoint dosyasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

Muhtelif
Çimento Grupları
2022 Yılı Ücret
Zammi Piyasa
Araştırmaları

Limak Çimento	K.Dışı Personel 2022 Net Zam Oranı [REDACTED] K.İçi Personel 2022 Brüt Zam Oranı [REDACTED] En Düşük Mühendis Ücreti [REDACTED] TL/Ay/Net
Oyak Grubu	2021 yıl sonunda Net Zam Oranı [REDACTED] 2022 Net Zam Oranı [REDACTED] Toplam Net Zam Oranı [REDACTED]
Sanko	2022 Brüt Zam Oranı [REDACTED] Ek ödeme (Yıllık); Mayıs ayında düzeltme
Traçim	2022 Net Zam Oranı [REDACTED] 2022 En düşük Mühendis Ücreti [REDACTED] TL/Net
Akçansa	2022 Brüt Zam Oranı% [REDACTED] En Düşük Mühendis Maaşı Brüt [REDACTED] Yaklaşık Net Ücret [REDACTED] TL/Ay/Net
Mercer Ücret Araştırması (Üretim Sektörü)	Yerli Firmalar 2022 Net Zam Oranı [REDACTED] Yabancı Firmalar 2022 Net Zam Oranı [REDACTED]

Not: Yukardaki ücret zammı oranları iş görüşmeleri kapsamında adaylardan edinilen bilgiler olup, piyasa duyumlarna göre alınmıştır. Gerçekle örtüşmeyebilir.

Bulgu-9:

- (68) S-UYYSAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 11.02.2023 tarihinde S-UYYSAL İdari ve Mali İşler Müdürü (.....) ile Uysal Beton Muhasebe¹⁷ arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

Uysal Beton Muhasebe:

“(PDF paylaşılmıştır.)

(.....) *Bey günaydın Pompacı ve mikserci maaşları olarak öğrendiklerimiz pdf dosyası içerisinde,*

Yağcılar Santralciler hakkında bilgi edinemedik”

- (69) *WhatsApp* yazışması içerisinde geçen görseldeki tabloya aşağıda yer verilmektedir:

ZAMLI MAAŞ LİSTESİ				
	MİKSER MAAŞ	MİKSER PRİM	POMPA MAAŞ	POMPA PRİM
ZİRVE BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİRLİK BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ANKARA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İNOSEL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
LİMAK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GÜVEN BETON	(.....)			

Bulgu-10:

- (70) LİMMER'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 17.02.2023 tarihinde LİMMER Satış Yöneticisi (.....) ile M.M. TİFTİK çalışanı (.....)¹⁸ arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“Hayırlı sabahlar abi

Mikser ve pompacıya maaş ne yaptınız”

Bulgu-11:

- (71) KANDEMİR'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 21.02.2023-03.03.2023 tarihleri arasında KANDEMİR Yönetim Kurulu Üyesi (.....) ile LİMMER Operasyon Müdürü (.....) arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....) (21.02.2023):

“Müdürüm merhaba nasılsın mahsuru yoksa sen santral operatörlerine ne maaş veriyorsun.”

(.....) (03.03.2023):

“(.....) SABİT MAAŞ: (.....) TL +(.....) M3 – (.....) TL BETON PRİMİ

Müdürüm kusura bakma

O gün mesajı atarken kaynamış arada

Gerçekten özür dilerim”

(...)

Bulgu-12:

- (72) LİMMER'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 01.03.2023 tarihinde LİMMER Genel Müdürü (.....) ve LİMMER Operasyon Müdürü (.....) arasında gerçekleşen “E-posta gönderiliyor: 2023 MAAŞ ÇALIŞMASI/1 -” konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

¹⁷ Söz konusu *WhatsApp* yazışmasında Uysal Beton Muhasebe ismi ile kayıtlı telefon numarasının S-UYYSAL muhasebe birimine ait olduğu değerlendirilmektedir.

¹⁸ Bu kişinin M.M. TİFTİK'te Şantiye Müdürü olarak çalışan (.....) olduğu tespit edilmiştir.

(.....):

"Sn (.....) Bey,
2023 yılı maaş çalışma tablosu ilişikte sunulmuştur,
Bilgilerinize arz ederim.
Saygılarımla,
(.....)"

(73) E-postanın ekinde yer alan "2023 MAAŞ ÇALIŞMASI1-.xlsx" isimli Excel dosyasının içeriği ise aşağıdaki gibidir:

2023 YILI MAAŞ ÇALIŞMASI

YİĞİT		YUBET		ZİRVE		SY ANKARA	
MİKSER	(.....)+(.....)T L /SEFER	MİKSER	(.....)+(.....) TL +(.....) (YEMEK)	MİKSER	(.....)ARASI (.....)SEFER)	MİKSER	(.....)+(.....)T L/SEFER
POMPA B	(.....) +(.....)/M3	POMPA B	(.....)+ (.....)+(.....) (YEMEK)	POMPA B	(.....)ARASI (.....)M3)	POMPA	(.....)+ (.....)TL/M3
POMPA K	(.....)+(.....)/ M3	POMPA K	(.....)+ (.....)+(.....) (YEMEK)	LABORANT	(.....)	POMPA K	
LABORANT	(.....)?	POMPA YAR		YER TESPİT	PRİM DAHİL ELİNE (.....)	LABORANT	
SANTRAL	(.....)?	SANTRAL		SANTRAL	PRİM DAHİL ELİNE (.....)	SANTRAL	
KEPÇE		KEPÇE				KEPÇE	

ARTIŞ ORANI % (.....) arasında ARTIŞ ORANI % (.....) arasında ARTIŞ ORANI % (.....) arasında

LİMMER		BİRLİK		OYAK TAŞERON		GÜVEN	
MİKSER	(.....)+ (.....)TL/SEFER	MİKSER	(.....)+(.....) TL/SEFER	MİKSER	(.....)+(.....) TL/SEFER	MİKSER	
POMPA B	(.....)+ (.....)TL/M3	POMPA B	(.....)TL+ (.....)TL/M3	POMPA B	POMPA SABİT (.....)TL/AY	POMPA B	
LABORANT		POMPA K	(.....)TL+ (.....)TL/M3		OYAK BETON	POMPA K	
YER TESPİT		LABORANT	(.....)TL ?	MİKSER	(.....)SABİT	LABORANT	
SANTRAL		SANTRAL	(.....)TL ?	POMPA B	(.....)SABİT	SANTRAL	
KEPÇE		KEPÇE				KEPÇE	

HENÜZ
AÇIKLAMA
DI

KOCALAR BETON	
MİKSER	(.....)TL/AY (.....)TL PRİM
POMPA B	(.....)TL/AY (.....)TL/M3
LABORANT	(.....)TL/AY +(.....)PRİM
YER TESPİT	
SANTRAL	(.....)TL + (.....)KRŞ PRİM

ARTIŞ ORANI
LODER (.....) TL/AY

% (.....) arasında

KANDEMİR	
MİKSER	(.....)TL/AY + (.....)TL -(.....)TLPRİM
POMPA B	(.....)TL/AY (.....)TL/M3 PRİM
POMPA K	(.....)TL/M3 (.....)TL/M3 PRİM
LABORANT	(.....)TL/AY (3 Kişi)
SANTRAL	(.....)TL/AY (.....)KRŞ PRİM

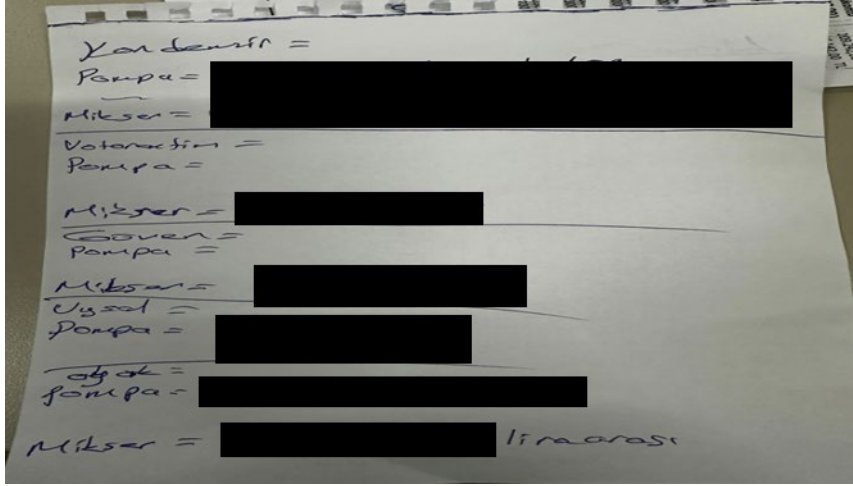
KEPÇE	(.....)TL/AY + (.....)TL PRİM
-------	----------------------------------

KEPÇE	(.....)TL/AY
-------	--------------

Bulgu-13:

- (74) LİMMER’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 06.03.2023 tarihinde LİMMER Genel Müdürü (.....) ile LİMMER çalışanı (.....)¹⁹ isimli kişi arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında aşağıdaki görsel ve ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“Baştan almış (.....)

(.....) bey hazır kıta deyip yıllık formu doldurulmayan personelleri tesise çağırıp hazır kıta beklettik diyorlar”

(.....):

“Kaç kişi bana gönderebilirmisiniz”

(...)

Bulgu-14:

- (75) BAŞTAŞ’ta yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 14.07.2023 tarihinde (.....)²⁰, BAŞTAŞ İnsan Kaynakları Sorumlusu (.....) ve BAŞTAŞ İnsan Kaynakları Direktörü (.....) arasında gerçekleşen “Temmuz 2023 Ücret Araştırma Raporları Hk.” konulu e-posta²¹ yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....)

“Merhaba (.....) Bey ve (.....)Bey,

Temmuz 2023 ücret artışlarıyla ilgili yapılan araştırma raporlarından bir kısmı elime ulaştı, ücret çalışmalarında faydalı olacağını düşündüğüm için sizlerle paylaşmak istedim.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla”

Bulgu-15:

- (76) BAŞTAŞ’ta yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 20.07.2023 tarihinde (.....) ile BAŞTAŞ İnsan Kaynakları Direktörü (.....) arasında gerçekleşen “Hazır Betonlar Ücret Çalışması” konulu e-posta yazışmasında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....)

¹⁹Söz konusu kişinin LİMMER Grup Muhasebe Kordinatörü (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

²⁰ Anılan kişinin BAŞTAŞ İnsan Kaynakları Yöneticisi olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

²¹ Söz konusu e-postanın ekinde Korn Ferry, Mercer ve WTW isimli araştırma şirketlerinden elde edilen araştırma raporları bulunmaktadır.

(.....) Bey,
 (.....) Bey²² ve (.....) Bey²³'le yaptığımız toplantının notlarını aşağıda paylaşıyorum;
 Piyasadaki hazır beton şirketleriyle rekabet edebilmek ve elimizde adam tutabilmek adına baz maaş, fazla mesai, prim, elden harçlık ve çeyrek altın verilmesi v.b. dahil olmak üzere ellerine net geçecek tutar;
 • Pompa Operatörleri için (.....) TL
 • Santral Operatörleri için (.....) TL
 • Mikser Şoförleri için (.....) TL
 olarak şekillenmiştir.
 Elleri net geçecek bu tutarlar;
 • Çıplak ücret,
 • Fazla mesai ücreti
 • Prim
 olarak 3 kısım halinde ödenecektir.
 Daha önceki görüşmelerimizde prim oranının toplam ele geçen tutar içindeki payı artırılarak satışın düşük olduğu aylarda daha az personel gideri olması hedefiyle;
 Mevcut brüt ücretlerine %(.....) artış verdiğimiz zaman ve yukarıdaki hedef ücretlere ulaşmak için dağılım aşağıdaki şekilde olmaktadır.
 Fazla mesai saati ortalama olarak (.....) saat alınmıştır.
 (...)
 Saygılarımla,
 (.....)"

Bulgu-16:

- (77) S-UYSAAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 29.07.2023 tarihinde "Uysal Beton Sevkiyat" isimli WhatsApp grubunda²⁴ yapılan yazışmalarda aşağıdaki ifadeler²⁵ yer almaktadır:

(.....) (29.07.2023):
 "Arkadaşlar kolay gelsin şuan piyasada kimin maaşı yüksek diyorsanız o maaşdan verilecek zirveninmi limberinmi güveninmi"
 (.....) (29.07.2023):
 "Yarın toplantıda konuşsak (.....) abi
 Herkes kafasına göre fiyat belirlemese"
 (...)

Bulgu-17:

- (78) S-UYSAAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 09.08.2023 tarihinde "Uysal Beton Sevkiyat" isimli WhatsApp grubunda yapılan yazışmalarda aşağıdaki ifadeler²⁶ yer almaktadır:

(.....) (09.08.2023):
 "ayın 10 unda yatacaksa önceden söylemeniz lazımdı şimdi mağdur olduk"
 (.....) (09.08.2023):
 "Aynı bütün Kredi kartlarının ödemesi ayın 10'undan önce yani çok büyük sorun yaşayacağız yani hep eksi hesaplardan kullanmak zorunda kalacağız yani
 Bir de maaşları zirveye göre yapmıştık"

²² Anılan kişinin BAŞTAŞ Genel Müdürü (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

²³ Anılan kişinin BAŞTAŞ İşletme Müdürü (.....) olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

²⁴ S-UYSAAL tarafından gönderilen cevabi yazıda bahsi geçen WhatsApp grubu üyelerinin teşebbüs çalışanlarından oluştuğu, hazır betonun taşınması sürecinde sevkiyatı ilgilendiren trafik durumu, beton durumu vb. bilgilerin bu grup üzerinden iletildiği ifade edilmiştir.

²⁵ Bulguda geçen isimlere WhatsApp grubunda yer aldığı şekli ile yer verilmiştir.

²⁶ Bulguda geçen isimlere WhatsApp grubunda yer aldığı şekli ile yer verilmiştir.

Zirve (.....)'e şu anda sefer sayısı primi (.....) TL yaptı bunu da söyleyeyim yani bilginiz olsun"
(...)

Bulgu-18:

- (79) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede BİRLİK Tesis Müdürü (.....)'ın ofisinden alınan notlara aşağıda yer verilmektedir:

1.

OMEGA
OMEGA END. SİP. MAK. SAK. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.

İvrek Örg. San. Bld. Hasemek Sarayı/Sit. 1432. Sk. No. 75
Osman 02371 312 365 47 36 • Fax: +90 312 365 47 36

LAMER →
Soför →
Pompa →
Kıpçak →
Sektör →
Lob →
Zirve →
Soför →
Pompa →
Kıpçak →
Sektör →

2.

OMEGA
OMEGA END. SİP. MAK. SAK. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.

İvrek Örg. San. Bld. Hasemek Sarayı/Sit. 1432. Sk. No. 75
Osman 02371 312 365 47 36 • Fax: +90 312 365 47 36

Yabet →
Soför →
Pompa →
Sektör →
Lob →

3.

OMEGA
OMEGA END. SİP. MAK. SAK. İTH. İHR. LTD. ŞTİ.

İvrek Örg. San. Bld. Hasemek Sarayı/Sit. 1432. Sk. No. 75
Osman 02371 312 365 47 36 • Fax: +90 312 365 47 36

BİRLİK BETON

Başar →
Osman →
Yabet →
Zirve →
Pompa →
Sektör →
Lob →
Gözet →
Kolon →

I.4. Değerlendirme

- (80) Dosya kapsamında teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde, rakip hazır beton üreticileri arasında iş gücü piyasalarına yönelik olarak rekabete hassas bilgi değişiminde bulunduğu işaret eden birtakım belgeler elde edilmiştir.

I.4.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesine İlişkin Genel Çerçeve

- (81) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu

etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerini yasaklamaktadır.

- (82) Bu çerçevede, 4. madde kapsamında bir ihlal sonucuna ulaşabilmek için teşebbüslerin, amacı veya etkisi rekabeti engellemek, bozmak ya da kısıtlamak olan bir anlaşma ve/veya uyumlu eylemin tarafı olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir. Madde kapsamında “anlaşma” ve “uyumlu eylem” olarak iki farklı nitelendirmeye gidilmesi ile ekonomik aktörlerin piyasada alacakları kararları bağımsız bir biçimde belirlemesine yönelik sahip oldukları yükümlülüğe aykırı olabilecek tüm irade uyuşmalarının ve bunların olası alternatif tezahürlerinin hüküm kapsamına alınması sağlanmıştır.
- (83) Rekabet hukuku uygulamasında “anlaşma” kavramı geniş olarak yorumlanmakta, herhangi bir anlaşmanın 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında kabul edilmesi için yazılı olması, hukuki bağlayıcılığının bulunması veya bir yaptırım içermesi gerekmemektedir. Aksine 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin, şekline bakılmaksızın, taraflar arasında belirli bir irade uyuşmasını içeren, tüm anlaşma ve/veya uyumlu eylemleri kapsadığı kabul edilmektedir.
- (84) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi yalnızca amacı veya etkisi rekabeti engellemek olan anlaşmaları yasaklamamakta, uyumlu eylem tanımı ile açık bir irade uyuşması ortaya konulmasa dahi taraflar arasında bireysel karar alma mekanizmalarının yerine geçen bir koordinasyonun oluşturulması durumu da madde kapsamına alınmaktadır. Başka bir deyişle, teşebbüsler arasındaki koordinasyon yoluyla rekabetin engellendiğinin tespit edilebilmesi için, her durumda hayata geçirilmiş elle tutulur bir planın varlığına ihtiyaç duyulmamaktadır. Teşebbüslerin, rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkilemeyi veya rakiplerine gelecekte pazarda alacakları ve/veya alabilecekleri kararlara ilişkin bilgi vermeyi ve bu suretle rekabetten doğan belirsizliği ortadan kaldırmayı amaçlayan doğrudan veya dolaylı iletişimlerini de uyumlu eylem kapsamında değerlendirilmektedir.

1.4.2. Bilgi Değişimine İlişkin Teorik Çerçeve

- (85) Rekabet hukuku literatüründe bilgi değişimi, teşebbüslerin tek yanlı yahut karşılıklı olarak rekabetçi kararlarına etki eden her türlü ticari bilgilerini paylaşmaları olarak tanımlanabilmektedir. Bu tanım içerisine; üretim ve satış miktarları, fiyat, talep, maliyet, müşteri bilgisi, kapasite durumu, yatırımlar, Ar&Ge faaliyetleri ve sahip olunan teknolojiye yönelik bilgiler ve bununla bağlantılı her türlü veri girmektedir. Bununla beraber ilgili tanım ayrıca firmaların gelecekte uygulamayı planladıkları fiyat, miktar ve yeni ürün veya kapasite değişikliklerine yönelik niyet beyanlarını da kapsamaktadır²⁷.
- (86) Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz (Yatay İşbirliği Kılavuzu) teşebbüsler arasında bilgi değişiminin birçok şekilde gerçekleşebildiğine işaret etmektedir. Kılavuz’a göre bilgi; rakipler arasında doğrudan veya meslek kuruluşları gibi teşebbüs birlikleri, pazar araştırma kuruluşları ve benzeri üçüncü taraflar veya teşebbüslerin tedarikçi ya da dağıtım ağı yoluyla dolaylı olarak paylaşılabilir²⁸. Bilgi değişimi, bir anlaşmanın temel konusunu oluşturabileceği gibi, başka bir yatay anlaşmanın parçası da olabilmektedir. Örneğin, bir üretim anlaşmasının taraflarının anlaşmanın parçası olarak bazı maliyet bilgilerini birbirleriyle paylaşması halinde bu türden bilgi değişimleri, yatay iş birliği anlaşmasının bütünü dikkate alınarak değerlendirilmektedir.

²⁷ Ş. PİŞMAF (2012), İktisadi ve Hukuki Açından Teşebbüsler Arası Bilgi Değişimi, Uzmanlık Tezleri Serisi No: 115, Rekabet Kurumu, ANKARA.

²⁸ Yatay İşbirliği Kılavuzu, para. 40-41.

- (87) Rakip teşebbüsler arası her türlü bilgi değişiminin rekabet hukuku kapsamında endişe doğurabilecek nitelikte olduğu söylenemeyecektir. Örneğin bilgi değişimi, taraflar arasında bilgi asimetrisi sorununu ortadan kaldırmak suretiyle rekabet hukuku bağlamında etkinlik yaratabilecek ve teşebbüslerin, kendilerini rakipleriyle kıyaslamalarına imkân sağlayarak piyasadaki rekabet üzerinde olumlu etkiler de doğurabilecektir. Bunun yanı sıra, bilgi değişimi, teşebbüslerin stoklarını azaltmasına, kolay bozulabilen ürünlerini tüketicilere daha hızlı ulaştırmasına ya da talebin istikrarsızlığından kaynaklı maliyetlerini düşürmesine de yardımcı olabilmektedir. Araştırma maliyetleri azalan ve seçenekleri artan tüketiciler bu durumdan doğrudan fayda sağlayabilmektedir²⁹.
- (88) Teşebbüsler arası bilgi değişiminin olası olumlu etkilerine karşın olumsuz etkilerinin de olabileceği kabul edilmektedir. Bilgi değişiminin rekabet karşıtı bir sonuç doğurması açısından belirleyici husus, paylaşılan bilginin içeriğinin rekabetçi bir süzgeçten geçirilmesiyle ulaşılan sonuçlara dayanmaktadır. Bilginin niteliğinin değerlendirilmesinde ise başlangıç noktası “stratejik belirsizlik” kavramı olmaktadır.
- (89) Piyasa ekonomisinde birbirleri ile rekabet eden firmaların bu rekabet güdülerini sürdürebilmeleri için belirli bir derecede “stratejik belirsizlik” içerisinde bulunmaları gerekmektedir. Stratejik belirsizlik, rekabetçi piyasaların bir niteliği olarak aynı pazarda faaliyet gösteren rakip oyuncuların birbirlerinin bugünkü veya gelecekteki stratejik davranışları hakkında herhangi bir bilgiye sahip olamadığı durumu ifade etmekte olup bu belirsizliğin rakipler arası bilgi değişimi ile kısmen veya tamamen ortadan kaldırılması durumunda, konu rekabet hukukunun sınırları içerisine girmektedir.
- (90) Yatay İşbirliği Kılavuzu’nda da ortaya konulduğu üzere, bilgi değişiminin rekabeti kısıtladığı ilk senaryoda, teşebbüsler birbirlerinin pazar stratejileri hakkında karşılıklı bilgi veya belge paylaşmak suretiyle sektörde rekabetçi açıdan endişe doğurabilecek yapay bir şeffaflık yaratmaktadır. Bilgi değişiminin rekabet üzerindeki etkisi; pazarın yoğunlaşma derecesi, şeffaflığı, istikrarı, karmaşıklığı ve pazardaki teşebbüslerin benzerliği (simetri) gibi pazarın yapısına ilişkin unsurlara göre değişmektedir. Ayrıca bilgi değişiminin olası olumsuz etkisi, ilgili pazarı rakipler arası koordinasyona elverişli hale getirebilmesi nedeniyle paylaşılan bilginin niteliğine, diğer bir deyişle stratejik öneme sahip olup olmadığına bağlıdır³⁰.
- (91) Verilerin stratejik açıdan önemi ise; toplulaştırılmış olup olmadığı, güncelliği, bilgi değişiminin sıklığı, pazarı kapsama derecesi gibi faktörlere bağlıdır³¹. Bilgi ticari sır olmaktan uzaklaşıp kamuya açık olduğunda, bireysel özellik taşımak yerine toplulaştırılmış olduğunda, geleceğe yönelik olmayıp geçmiş verilere dayandığında rekabeti bozucu etkilerinin sınırlı olduğu kabul edilmektedir. Bilgi değişiminin sıklıkla gerçekleşmesi piyasadaki teşebbüslerin bu bilgilere göre davranışlarını değiştirmesini kolaylaştıracağından bilginin değişim sıklığı da değerlendirmede dikkate alınmaktadır.
- (92) Bu çerçevede önemli olan husus değişime konu bilgi sayesinde rakiplerin birbirlerinin gelecekteki faaliyetlerine ilişkin tahmin yapma ihtimalinin nasıl etkilendiğidir. Herhangi bir teşebbüsün bireysel verilerinin tespitini yeterince güçleştirecek şekilde toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olma olasılığı teşebbüs bazındaki verilerin değişimine kıyasla çok daha düşüktür. Satış, kapasite verileri ya da girdi ve bileşen maliyetleri gibi verilerin bir meslek birliği ya da pazar araştırma şirketi tarafından toplanması ve toplulaştırılmış halde yayımlanması,

²⁹ Yatay İşbirliği Kılavuzu, para. 42.

³⁰ Yatay İşbirliği Kılavuzu para. 42 ve 43.

³¹ Yatay İşbirliği Kılavuzu, para. 67.

sektörün ekonomik durumuna ışık tutacağından tedarikçilerin ve müşterilerin yararına olabilecektir. Verilerin bu şekilde toplanması ve yayımlanması, pazardaki teşebbüslerin bilgiye dayalı tercihler yaparak stratejilerini pazar koşullarına etkin bir şekilde uyarlamalarını sağlayabilecektir. Genel olarak yoğunlaşmış bir oligopol söz konusu değilse toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açma olasılığının düşük olduğu kabul edilmektedir.

- (93) Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkileri bakımından önemli olan bir diğer faktör verinin güncelliğidir. Özellikle geleceğe ilişkin fiyat, miktar ve benzeri stratejik bilgilerin değişimi, pazardaki şeffaflığı yapay olarak artırarak rakiplerin rekabetçi davranışlarının koordinasyonunu kolaylaştırmakta, bu şekilde rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olmakta ve bu durum, üç şekilde ortaya çıkmaktadır.
- (94) İlk olarak bilgi değişimi, firmaların koordinasyonun koşullarına ilişkin olarak ortak bir anlayışa varmalarını sağlayabilmektedir. Bu durum ortada açık bir anlaşma bulunmasa dahi pazarda işbirlikçi sonuçlara neden olabilmektedir. Firmaların bu tür bir ortak anlayış geliştirmesine imkân verme ihtimali en yüksek olan bilgiler, gelecekte uygulanması planlanan davranışlarla ilgili olanlardır.
- (95) İkincisi, bilgi değişimi pazardaki işbirlikçi sonuçların içsel istikrarını yükseltebilmektedir. Bu durum, bilgi değişimi sayesinde yeterince şeffaf hale gelen bir piyasada, firmaların anlaşmadan sapanları tespit edebilme ve zamanında misilleme yapabilme imkânına kavuşmalarından ileri gelmektedir. Hem mevcut hem de geçmiş tarihli verilerin paylaşılması, bu tür bir tespit mekanizmasını oluşturabilmektedir. Bu şekilde firmalar, normal koşullarda ulaşamayacakları işbirlikçi sonuçları elde edebilmekte veya mevcut işbirlikçi sonucun istikrarını artırabilmektedirler.
- (96) Son olarak bilgi değişimi, işbirlikçi sonuçların dışsal istikrarının korunmasını da sağlayabilmektedir. Anlaşma içerisinde olan firmalar, bilgi değişimi nedeniyle artan şeffaflık düzeyi sayesinde diğer firmaların pazara ne zaman, nereden giriş yapacaklarını kestirebilmekte ve doğrudan yeni giren firmaları hedef alacak stratejiler geliştirebilmektedirler.
- (97) Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkileri değerlendirilirken bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin ilgili pazarı kapsama derecesi de dikkate alınmaktadır. Zira bilgi değişimi pazardaki teşebbüslerin birçoğunu kapsıyorsa, yukarıda anılan risklerin gerçekleşme olasılığı arttığı gibi, bilgi değişiminin tarafı olmayan rakiplerin bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin rekabeti bozucu davranışlarını sınırlama potansiyeli de azalmaktadır.
- (98) Bilgi değişiminin değerlendirilmesi bakımından dikkat edilmesi gereken son unsur paylaşılan bilgilerin ve bilgi değişiminin kamuya açık olup olmamasıdır. Gerçek anlamda kamuya açık bilgilerin değişiminin genellikle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmesi beklenmez. Gerçek anlamda kamuya açık bilgiler, bilgiye erişim maliyetleri bakımından bütün rakipler ve müşterilerce aynı derecede erişilebilir olan bilgilerdir. Öte yandan bilginin gerçek anlamda kamuya açık bir şekilde değiştirilmesi; iş birlikçi etkileri diğer teşebbüsler, potansiyel rakipler ve müşteriler tarafından sınırlandırıldığı ölçüde, pazardaki rekabetin bozulması olasılığını azaltabilmektedir.
- (99) Yatay İşbirliği Kılavuzu'nda da belirtildiği üzere, rakipler arasında bilgi değişimi, fiyat veya miktar tespiti amacına sahip bir anlaşma niteliği taşıdığından kartel olarak kabul edilerek cezalandırılmaktadır³². Ayrıca tarafların üzerinde uzlaşılan kurallara uyup

³² Yatay İşbirliği Kılavuzu, para. 44.

uymadığının takibini sağlayarak kartelin işleyişini kolaylaştıran bilgi değişimleri de kartelin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Normal şartlar altında teşebbüslerin, rakiplerinin mevcut ya da beklenen davranışlarına göre basiretli bir biçimde kendilerini uyarlaması ihlal olarak değerlendirilmemektedir. Ancak rakipler arasında, pazardaki olağan koşullardan farklı rekabet koşulları yaratma amaç veya etkisine sahip olan doğrudan ya da dolaylı her türlü iletişim ihlal olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır. Bu noktada, bilgi değişimi, rekabete duyarlı bilgilerin değişimi ile pazardaki belirsizliği azaltıyor ve/veya rekabeti kısıtlayıcı iş birliğini kolaylaştırıyorsa 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet ihlali teşkil edebilecektir. Teşebbüsün posta, e-posta, telefon görüşmeleri, toplantılar gibi vasıtalarla rekabete duyarlı bilgilerini, bunları açıkça veya zımnen kabul eden rakiplerine tek taraflı olarak açıklaması ile çok sayıda teşebbüsün, amaçları ve planları hakkında birbirlerini bilgilendirmesi arasında fark bulunmamaktadır. Rakibinden rekabete duyarlı bilgiyi alan teşebbüsün böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net karşılık vermemesi durumunda, teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılmaktadır³³.

- (100) Yukarıda bilgi değişimine yönelik olarak yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere bilgi değişimi; fiyat tespiti, müşteri paylaşımı, arzın kısıtlanması vb. şekilde belli bir davranışa yönelik olarak teşebbüsler arasında yapılmış bir anlaşma ya da uyumlu eylemin unsuru, delili veya göstergesi olabileceği gibi teşebbüsler arasındaki anlaşma veya uyumlu eylemin bizatihi konusu da olabilmektedir.

1.4.2.1. Rekabet Hukuku Kapsamında İş Gücü Piyasalarına Yönelik Bilgi Değişimi

- (101) İş gücü piyasasını genel olarak arz tarafında çalışanların, talep tarafında ise işverenlerin olduğu; ücretlerin ve diğer çalışma koşullarının tarafların arz ve talep güçlerine göre belirlendiği bir buluşma noktası olarak tanımlamak mümkündür. Bir yandan teşebbüslerin çıktı pazarındaki rekabetçi güçleri açısından belirleyici olan çalışanlar, diğer yandan teşebbüsler adına önemli maliyet kalemlerinden birini oluşturmaktadır. Emek için rekabet halinde olan teşebbüsler ise rekabet etmekten karşılıklı olarak vazgeçmek suretiyle özellikle çalışan hareketliliği ile ücretlere ve diğer çalışma koşullarına yönelik anlaşmalar yapabilmektedir.
- (102) Bu anlaşmaların başında ise çalışan ayartmama anlaşmaları ve ücret tespiti anlaşmaları gelmektedir³⁴. Bunların yanı sıra iş gücü piyasalarına yönelik eylemler, çalışma koşullarının rakiplerce belirlenmesi yahut çalışanlara ilişkin hassas bilgilerin paylaşılması şeklinde de vuku bulabilmektedir³⁵. Keza ücrete ve işe alımlara ilişkin bilgi değişimi yapan işverenler, birbirlerinin uygulamalarını takip ederek çalışanlara rekabetçi bir ücret ödemekten kaçınmayı başarabilecektir. Doğrudan yahut üçüncü taraflar vasıtasıyla gerçekleştirilen bu tür bilgi değişimleri ücret tespiti anlaşmasına hizmet eden kolaylaştırıcı bir eylem olarak nitelendirilebileceği gibi doğrudan rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma olarak da kabul edilebilecektir. Nitekim Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Adalet Bakanlığı (*Department of Justice, DOJ*) ve ABD Federal

³³16.03.2012 tarihli ve 12-12/383-112 sayılı; 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı, 07.01.2021 tarihli ve 21-01/18-8 sayılı Kurul kararları.

³⁴ Çalışan ayartmama anlaşmaları, emek için rekabet halinde olan teşebbüslerin, birbirlerinin çalışanlarını istihdam etmemeye yönelik yaptıkları anlaşmalardır. Ücret tespiti anlaşmaları ise rakip işverenlerin çalışanlarına verdikleri ücretleri sabitlemek yahut kontrol etmek amacıyla gerçekleştirilen anlaşmalar olarak tanımlanmaktadır. Mevcut soruşturma kapsamında ele alınan iddialar ise iş gücü piyasalarında rekabete duyarlı bilgi değişimine ilişkindir.

³⁵ OECD (2019), "Competition Concerns in Labour Markets-Background Note", [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP\(2019\)2/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP(2019)2/en/pdf), s. 19-21.

Ticaret Komisyonu (*Federal Trade Commission, FTC*), hazırladıkları sağlık hizmetlerine yönelik bildiride, çalışanlara ilişkin bilgi değişiminin rekabet karşıtı koordinasyonlar doğurabileceğini ve özellikle bilgi değişimi sonucunda doğacak bir ücret tespiti anlaşmasının *per se* ihlal kabul edileceğini ifade etmektedir³⁶.

- (103) Buna paralel olarak Kanada Hükümeti tarafından 23.06.2023 tarihinden itibaren uygulanmak üzere Kanada Rekabet Kanunu'nda gerçekleştirilen iş gücü pazarındaki ihlallere yönelik değişikliklerin açıklanması amacıyla hazırlanmış Kılavuz'da³⁷ da iş gücü piyasalarında rakipler arasında anlaşma sonucunu doğuran bilgi değişiminin ihlal teşkil edeceği, bu nedenle iş birliği faaliyetleri sırasında işverenlerin, ücret ve diğer istihdam koşullarına yönelik rekabete duyarlı bilgileri birbirleriyle paylaşırken dikkatli davranmaları gerektiği belirtilmiştir.
- (104) Benzer şekilde İngiliz Rekabet Otoritesi (*Competition & Markets Authority, CMA*) tarafından işverenlerin iş gücü piyasalarındaki rekabet karşıtı anlaşmalardan kaçınabilmelerine yönelik olarak yayımlanan tavsiye rehberinde; ücret tespiti, çalışan ayartmama ve bilgi değişimi anlaşmalarının iş gücü pazarındaki üç temel rekabeti kısıtlayıcı eylem türü olduğu ve bu eylemlerin kartel örneği teşkil ettiği, iş gücü pazarında rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların; çalışanların ücretlerini ve seçeneklerini azaltırken çalışan mobilitesini kısıtlayabileceği, teşebbüslerin büyüme kabiliyetini kısıtlayarak negatif sonuçlar doğurabileceği, açıklanan sebeplerle işverenler arası danışıklı eylemlerin hukuka aykırı olduğu belirtilmiştir³⁸. İlgili rehberde işverenler arasında, çalışanlara sunulan çalışma koşulları hakkındaki hassas bilgilere yönelik paylaşımın teşebbüsler arasındaki rekabeti azaltacağı ifade edilmektedir.
- (105) Litvanya'da yayımlanan "*İş Gücü Pazarlarında Rekabet Karşıtı Anlaşmalara Yönelik Rehber*"de de ticarete hassas bilgi değişimi, iş gücü piyasalarında gerçekleşen rekabeti kısıtlayıcı anlaşma türleri arasında sayılarak "*Bilgi değişimi, iki veya daha fazla teşebbüsün şirketin potansiyel çalışanlara sunduğu veya mevcut çalışanlara sağladığı istihdam ve çalışma koşulları hakkında hassas bilgileri paylaşmasıdır. Bilginin niteliğine, pazarın özelliklerine ve bilgi alışverişinin niteliğine bağlı olarak bilgi alışverişi rekabeti kısıtlayıcı olarak değerlendirilebilir.*" şeklinde açıklanmıştır³⁹. Aynı rehberde teşebbüslere, çalışanları ve çalışanlarının çalışma koşulları hakkında diğer teşebbüslerle kamuya açık olmayan, ticarete hassas bilgileri paylaşmamaları tavsiye edilmektedir.
- (106) Bunlar dışında Portekiz Rekabet Otoritesi (*Autoridade da Concorrência, (AdC)*) tarafından yayımlanan "*İş Gücü Pazarı Anlaşmaları ve Rekabet Politikası Raporu*"nda⁴⁰ teşebbüslerin rakipleriyle işe alma yahut ücret tespiti politikalarını içeren anlaşmalar yapmaktan uzak durması ve bunlara yönelik bilgi değişiminde bulunmaması gerektiği belirtilmiştir. Rehberde göre teşebbüsler, ücretlendirme ve çalışan alımı konusunda birbirleriyle ticari açıdan stratejik ve hassas bilgi değişiminde bulunmamalıdır. Bilginin türüne, zamanlamasına, toplulaştırma düzeyine, piyasanın özelliklerine ve bilginin paylaşılma ve yayılma şekline bağlı olarak bilgi değişimi rekabete aykırı olabilecektir. Buna ek olarak çalışanların işe alınması veya ücretleri

³⁶ <https://www.justice.gov/atr/statements-antitrust-enforcement-policyin-health-care>

³⁷ <https://competition-bureau.canada.ca/how-we-foster-competition/education-and-outreach/enforcement-guidelines-wage-fixing-and-no-poaching-agreements>

³⁸ <https://www.gov.uk/government/publications/avoid-breaking-competition-law-advice-for-employers/employers-advice-on-how-to-avoid-anti-competitive-behavior>

³⁹ [https://kt.gov.lt/uploads/documents/files/Atmintin%C4%97%20ENG%20\(1\).pdf](https://kt.gov.lt/uploads/documents/files/Atmintin%C4%97%20ENG%20(1).pdf)

⁴⁰ https://www.concorrenca.pt/sites/default/files/Issues%20Paper_Labour%20Market%20Agreements%20and%20Competition%20Policy.pdf

ve/veya diğer tazminat türlerini içeren ticari açıdan hassas ve stratejik bilgilerin şirketler arasında paylaşılması rekabeti kısıtlayıcı bir uygulama teşkil edebilmektedir. Ticari açıdan stratejik ve hassas bilgi değişiminin rekabet hukukunu ihlal etmeye elverişli olmasına çeşitli özellikler katkıda bulunmaktadır. AdC tarafından belirtildiği üzere bilginin türü, güncelliği, bir araya getirilme düzeyi, pazarın özellikleri ve bilginin paylaşıldığı ve yayıldığı şekle bağlı olarak bilgi değişimi rekabete aykırı olabilmektedir.

- (107) Sonuç olarak bilgi değişimine konu edilen hususlar yalnızca çıktı pazarlarına yönelik değildir. Bilgi değişiminin girdi pazarına yönelik olduğu hallerde de rekabet karşıtı bir amaç veya etki ortaya çıkabilecektir. Çalışanların ücretleri, çalışma süreleri, yan hakları, tazminatları, fiziki çalışma şartları, izin hakları gibi her türden çalışma koşullarına ilişkin bilgiler rekabete duyarlı bilgi olarak kabul edilebilecektir.
- (108) Kurulun 2022 tarihli *Özel Hastaneler* kararında⁴¹ “Her özel sağlık kuruluşunun kendi içinde karar vermesi gereken zam oranlarının teşebbüsler arasında ortaklaşa belirlenmesi, iş gücü piyasasındaki rekabet ortamının bozulmasına yol açmakta ve emeğin bir maliyet unsuru olması sebebiyle de fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının birlikte tespit edilmesini yasaklayan 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında amaç bakımından ihlal teşkil etmektedir. Bununla birlikte, rakip teşebbüsler arasında iş birliğini doğuracak şekilde uygulanan/uygulanması planlanan maaşlara yönelik bilgi değişimi tavsiye niteliğinde olamayacaktır. İlâveten, ilgili delillerde maaş skalalarının belirlenmesi hususu ortaya konulmaktadır.” denilmektedir.
- (109) Yer verilen hususlardan da anlaşılacağı üzere, çıktı piyasalarında olduğu gibi, girdi piyasalarında da teşebbüslerin rekabet karşıtı davranış ve eylemleri incelemeye konu olabilmektedir. Rekabete hassas bilgiler olan çalışan maaşlarına ilişkin bilgilerin rakipler arasında iletişime konu olması 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlaline yol açabilecektir.

1.4.3. Yerinde İncelemede Elde Edilen Bulgulara İlişkin Değerlendirme

- (110) Bilgi değişimi; fiyat tespiti, müşteri paylaşımı, arzın kısıtlanması vb. şeklindeki belli bir davranışa yönelik olarak teşebbüsler arasında yapılmış bir anlaşma ya da uyumlu eylemin unsuru, delili veya göstergesi olabileceği gibi teşebbüsler arasındaki anlaşma veya uyumlu eylemin bizzatı konusu da olabilmekte ve bu türden eylemlere vücut verdiği takdirde 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmektedir.
- (111) Yerinde incelemelerden ve ilgili teşebbüs ve teşebbüs birliklerinden derlenen bilgi ve belgelerden hareketle sektörde çok sayıda hazır beton üreticisinin faaliyet gösterdiği, teşebbüslerin faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından operasyon personelinin kilit bir rol oynadığı ve bu kapsamda emek faktörü özelinde yoğun bir rekabetin söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. Bahse konu rekabetin temelinde ise emek arzı yetersizliği ve operasyon personelinin firmalar arası sirkülasyonu gibi nedenler yer almakta; bu durum, çalışanlarını elinde tutmak isteyen hazır beton üreticileri tarafından rakip teşebbüslerce ödenen ücretlerin ve uygulanan zam oranlarının yakından takip edilmesine yol açmaktadır. Nitekim dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde de teşebbüslerin kendi bünyesinde çalışan personele vereceği ücretleri belirlerken rakiplerinin uyguladığı ücret ve zam oranlarını göz önünde bulundurabildikleri görülmüştür. Dahası rakip teşebbüslerce ödenen ücretler, teşebbüs bünyesinde çalışan operasyon personeli tarafından da takip edilebilmekte ve ücretlerin

⁴¹ 24.02.2022 tarihli ve 22-10/152-62 sayılı Kurul kararı.

belirlenmesi aşamasında teşebbüs yetkililerinin personel tarafından bilgilendirilmesi söz konusu olabilmektedir.

- (112) Yerinde incelemeler neticesinde, soruşturma tarafı teşebbüslerin tek taraflı çabaları yahut bünyesinde çalışan personel aracılığıyla rakip teşebbüslere ilişkin zam oranı ve ücret bilgisine erişim sağladığını gösteren ve yatay seviyede iletişime işaret etmeyen belgelerin yanında rakipler arasındaki iletişimi ve bilgi değişimini ortaya koyan bazı belgelere de ulaşılmıştır.

Bulgu-1, 2 ve 3'e ilişkin değerlendirme:

- (113) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede, 05.05.2017 tarihli ve "ZAM.x/sx" isimli bir *Excel* belgesine (**Bulgu-1**) ulaşılmış olup söz konusu belgede GÜVEN, SY ANKARA ve KOLSAN'ın mikser, pompa, santral ve kepçe pozisyonlarında görev alan çalışanlarına ait maaş, prim ve planlanan zam oranları bilgisinin bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte, ilgili bulguda yer alan verilerin rakipler arası iletişim yoluyla elde edildiğine dair herhangi bir emareye rastlanılmamıştır.
- (114) 21.05.2018 tarihli ve "2018ZAM.x/sx" isimli *Excel* belgesinin yer aldığı **Bulgu-2**'de ise YİĞİT, ZİRVE, SY ANKARA, OZAN, GÜVEN, KOLSAN ve BİRLİK'te çalışan mikser, pompa, kepçe, santral ve silobas personeline ilişkin maaş bilgilerine ve YİĞİT, ZİRVE, ANKARA, OZAN ve BİRLİK'te çalışan mikser ve pompa personeline ilişkin 2018 yılına ait zam oranlarına yer verilmektedir.
- (115) İlk bakışta, söz konusu bulgunun BİRLİK tarafından gerçekleştirilen piyasa araştırmalarından oluşan bir maaş çalışması olabileceği düşünülse de BİRLİK'in **Bulgu-2**'de yer alan tabloyu 31.05.2018 tarihinde GÜVEN ile paylaştığını ortaya koyan yazışmaya (**Bulgu-3**) ulaşılmıştır. BİRLİK tarafından GÜVEN'e 31.05.2018 tarihinde gönderilen e-postada; YİĞİT, ZİRVE, SY ANKARA, OZAN, GÜVEN ve KOLSAN'ın mikser, pompa, kepçe, santral ve silobas birimlerinde çalışan personelin maaşlarının ve YİĞİT, ZİRVE, SY ANKARA, OZAN ile BİRLİK tarafından çalışanlara uygulanacak 2018 yılı zam oranlarının yer aldığı görülmektedir. Bu bakımdan **Bulgu-3**'ün BİRLİK ve GÜVEN arasındaki iletişim unsurunu ve bilgi değişimini ortaya koyan nitelikte bir belge olduğu anlaşılmaktadır.
- (116) Bulgudaki değişime konu bilginin niteliğine bakıldığında ise bu verilerin; mikser, pompa, santral ve kepçe kullanımı konularında istihdam edilen çalışanlara ödenecek ücrete ek olarak asgari geçim indirimi, sefer sayısına göre ödenen ekstra ücret, yemek ücreti gibi ödeme kalemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Sayılan hususlar teşebbüslerin maliyet kalemini oluşturan, kamuya açık nitelik taşımayan ve ücret başlığı altında diğer ödemelere ilişkin rekabete duyarlı bilgi niteliği taşımaktadır. Diğer yandan paylaşıma konu bilginin rakip teşebbüslerin çalışanlarına ödeyeceği ücret bilgilerini detaylarıyla ortaya koymaya elverişli, bu bakımdan toplulaştırılmamış olduğu anlaşılmaktadır. Dahası anılan bulguda yer alan ücretler teşebbüslere ait verilerle kıyaslanmış olup bu verilerin ilgili ay bakımından güncel nitelik taşıdığı anlaşılmıştır. Bu doğrultuda, ilgili bulgunun BİRLİK ve GÜVEN arasındaki bilgi değişiminin varlığını açıkça ortaya koyduğu değerlendirilmektedir.
- (117) Bu noktada, GÜVEN tarafından anılan iletiye herhangi bir dönüş sağlanıp sağlanmadığı tespit edilememiş olmakla birlikte, dosya özelinde bu durumun, GÜVEN'in bilgi değişiminin tarafı olarak sorumlu tutulması noktasında herhangi bir etkisinin olmayacağı değerlendirilmektedir. Zira rekabet hukukunda bir teşebbüs yalnızca açıkça karşı beyanda bulunma (*publicly distance*) koşulunu sağlaması durumunda rekabet ihlalinin sorumlu tutulmamaktadır. Bununla kastedilen; taraflar,

rekabet karşıtı bir anlaşmaya/bilgi değişimine katılmadığını veyahut karşı çıktığını diğer tarafa açıkça ifade etmediği sürece rekabet ihlalinin sorumlu tutulmaya ve o anlaşmanın/bilgi değişiminin parçası olarak kabul edilmeye devam etmektedir. Mevcut bulgu özelinde, e-postanın alıcısı konumundaki GÜVEN'in söz konusu bilgi değişiminin bir parçası olmama yönünde iradesini açıkça ortaya koyan (*publicly distance*) herhangi bir belgeye ulaşamadığından GÜVEN'in de bilgi değişiminin tarafı olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

(118) Öte yandan, ilgili *Excel* tablosunda adı geçen diğer teşebbüsler ile BİRLİK arasında herhangi bir iletişimin varlığı tespit edilemediğinden, anılan bulgu BİRLİK⁴² ve GÜVEN dışında kalan rakip teşebbüslerin bilgi değişiminden sorumlu tutulması noktasında yeterli düzeyde şüphe oluşturmamaktadır.

(119) Sonuç olarak ilgili bulgu kapsamında BİRLİK ve GÜVEN'in rekabete hassas bilgi değişimi yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-4'e ilişkin değerlendirme:

(120) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede elde edilen bir diğer e-posta yazışmasında, BİRLİK tarafından 04.05.2020 tarihinde LİMMER, SY ANKARA ve YİĞİT⁴³ yetkilileri ile⁴⁴; YİĞİT, KOLSAN, OZAN, LİMMER, ZİRVE, BİRLİK, GÜVEN ve SY ANKARA bünyesinde çalışan mikser, pompa, santral ve kepçe personeline ilişkin maaş bilgisinin yer aldığı "2020MAAŞ"⁴⁵ isimli *Excel* tablosunun paylaşıldığı görülmektedir.

(121) Söz konusu e-postanın içeriğinde yer alan bilgilere bakıldığında bu verilerin; mikser, pompa, santral ve kepçe alanlarında çalışan personele ödenen ücret, asgari geçim indirimi, ek mesai, sefer sayısına bağlı ek ödeme ve yemek gibi ödeme kalemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu ödeme kalemleri teşebbüslerin maliyetlerine ilişkin olup kamuya açık olmayan rekabete duyarlı bilgi niteliği taşımaktadır.

(122) Bununla birlikte, ilgili bulguda yer alan belge adının 2020MAAŞ.xlsx olduğu ve bu belgenin rakiplerle 04.05.2020 tarihinde paylaşıldığı görülmekte; bu hususlar, teşebbüslerden talep edilen diğer bilgiler ile birlikte değerlendirildiğinde anılan bulguda yer alan bilgilerin güncel nitelikte, hazır beton firmalarının kendi iş gücü maliyetini ortaya koymaya elverişli ve toplulaştırılmamış olduğu anlaşılmaktadır.

(123) Öte yandan e-postanın alıcısı konumundaki teşebbüsler tarafından ilgili e-postaya herhangi bir dönüş sağlanıp sağlanmadığı tespit edilememiştir. Mevcut bulgu özelinde, e-postanın alıcısı konumundaki teşebbüslerin söz konusu bilgi değişiminin tarafı olmama yönündeki iradesini açıkça ortaya koyan herhangi bir belgeye de ulaşamadığından, BİRLİK⁴⁶'in yanında LİMMER⁴⁷, SY ANKARA ve YİĞİT'in de bilgi değişiminden sorumlu tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

(124) Bununla birlikte, *Excel*'de adı geçen diğer rakip teşebbüsler bakımından herhangi bir iletişim deliline rastlanmamış olup ilgili bulgunun KOLSAN, OZAN, ZİRVE ve

⁴² Anılan bulgu, BİRLİK'in üzerinde uzlaştığı bulgulardan biri olup teşebbüs açısından süreç uzlaşma ile sonuçlanmıştır.

⁴³ Anılan bulguya YİĞİT'te yapılan yerinde incelemede de ulaşılmıştır.

⁴⁴ İlgili e-posta "(.....)@hotmail.com" hesabına da iletilmiş olup kişinin kimliği tespit edilememiştir.

⁴⁵ İlgili e-posta gövdesinde "Ekteki dosyada firmaların 2019 maaş tablosu vardır." ifadelerine yer verildiği görülmüş olup teşebbüslerden gelen cevabi yazılar doğrultusunda, belgede yer alan verilerin 2020 yılına ait olduğu tespit edilmiştir.

⁴⁶ Anılan bulgu, BİRLİK'in üzerinde uzlaştığı bulgulardan biri olup teşebbüs açısından süreç uzlaşma ile sonuçlanmıştır.

⁴⁷ Anılan bulgu, LİMMER'in üzerinde uzlaştığı bulgulardan biri olup teşebbüs açısından süreç uzlaşma ile sonuçlanmıştır.

GÜVEN'in bilgi değişiminden sorumlu tutulabilmesi noktasında yeterli düzeyde şüphe oluşturmadığı değerlendirilmektedir.

- (125) Sonuç olarak ilgili bulgu kapsamında BİRLİK, LİMMER, SY ANKARA ve YİĞİT'in rekabete hassas bilgi değişimi yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine varılmaktadır.

Bulgu-5'e ilişkin değerlendirme:

- (126) POLAT'ta yapılan yerinde incelemede elde edilen **Bulgu-5**'te, 04.01.2021 tarihinde THBB tarafından "2020 Emsal Ücretler Hk." konulu bir e-postanın ve ilgili e-postanın ekinde yer alan bir formun OYAK'a iletildiği; aynı e-postanın 08.01.2021 tarihinde (.....) çalışanı (.....) tarafından gövdesinde herhangi bir açıklama olmaksızın POLAT'a gönderildiği görülmektedir. Bahsi geçen formda mikser, pompa ve kepçe operatörleri başta olmak üzere birçok pozisyon için 2020 yılında teşebbüslerce verilen aylık net ücret bilgisinin sağlanmasının beklendiği anlaşılmaktadır. Diğer yandan ilgili bulguda, THBB tarafından bu bilgilerin iş mahkemeleri gibi resmi kurumlarca talep edilmesi halinde sunulmak üzere toplandığına ve yalnızca resmi kurumlar ile firma bilgileri saklı kalacak şekilde paylaşılacağına yönelik birtakım ifadeler yer almaktadır.
- (127) Öncelikle belirtmek gerekir ki bulgunun orijinal halinde söz konusu e-postanın, (.....) çalışanı (.....)'a ait e-posta adresine kim tarafından gönderildiği tespit edilememektedir. Diğer yandan ilgili e-postanın uzantısında adı geçen teşebbüs hakkında yapılan araştırmalar neticesinde "(.....)" ticaret ünvanlı bir teşebbüse ulaşılmıştır. Bahsi geçen teşebbüsün alçı ve alçı levha üretimi alanlarında faaliyet gösterdiği tespit edilmekle birlikte OYAK ve THBB ile bağlantısı tespit edilememiştir.
- (128) Öte yandan, POLAT ve OYAK'ta yapılan yerinde incelemelerde ilgili formun doldurulduğuna veya e-postanın cevaplandığına yönelik herhangi bir yazışmaya/bulguya rastlanmamış, ayrıca dosya kapsamında diğer teşebbüslerde yapılan yerinde incelemelerde de bu türden bir talebe yönelik e-postaya ulaşılamamıştır. Dolayısıyla, THBB tarafından ilgili e-postanın veya benzeri nitelikte başkaca herhangi bir talebin hangi teşebbüslere iletildiği ve iletilen teşebbüs tarafından ilgili talebe dönüş sağlanıp sağlanmadığı hususu mevcut bulgulardan tespit edilememiştir.
- (129) İlgili bulguya istinaden THBB'de de yerinde inceleme gerçekleştirilmiş olup birlik yetkilisi ile yapılan görüşmede; THBB'nin iş mahkemelerinden gelen talepleri karşılamak üzere üyelerinden mahkemece talep edilen hususlara ilişkin olarak bilgi talebinde bulunduğu, söz konusu bilgilerin geçmişe dönük bilgiler olup geleceğe yönelik herhangi bir stratejik veri niteliği taşımadığı, elde edilen veri setine ilişkin anketler yapıldığı ve anket sonuçlarının yalnızca iş mahkemeleri ile paylaşıldığı, bu noktada ilgili verilerin üçüncü taraflarla veyahut hazır beton firmalarıyla paylaşılmasının söz konusu olmadığı ifade edilmiştir. Dahası, iş mahkemeleri tarafından talep edilen hususlara ilişkin olarak son 2-3 yıllık dönemde teşebbüslerden herhangi bir geri dönüş alınamadığı, dolayısıyla mahkemelerden gelen taleplerin dahi karşılanamadığı belirtilmiştir. Beyan edilen hususlar paralelinde, yapılan yerinde incelemelerde de THBB'nin iş mahkemelerinden gelen talepler doğrultusunda aksiyon aldığını gösterir resmi belgelere ulaşılmış olup THBB tarafından iletilen formların hazır beton firmaları tarafından doldurulduğunu yahut rakip firmalara ait verilerin üçüncü taraflarca paylaşıldığını ortaya koyan herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Dolayısıyla anılan bulgu özelinde THBB'nin üye hazır beton firmaları arasında bilgi değişimine aracılık ettiğine yönelik herhangi bir tespitte bulunulamamaktadır.

- (130) Sonuç olarak ilgili bulgu özelinde herhangi bir bilgi değişiminin varlığından söz etmek mümkün görünmemektedir.

Bulgu-6'ya ilişkin değerlendirme:

- (131) S-UYYSAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 06.08.2022 tarihinde EFAŞ yetkilisi ile S-UYYSAL yetkilisi arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında; EFAŞ yetkilisi tarafından; SY ANKARA'da çalışan yağ, santral, mıcır taşıyan tır, mikser, pompa, silobas ve laboratuvar personeline ait maaş bilgisi ile LİMMER tarafından kendisine iletildiği ifade edilen santral, mikser, silobas ve pompa personeline ödenen sefer ve prim bilgisinin S-UYYSAL yetkilisi ile paylaşıldığı, S-UYYSAL yetkilisinin ise 17.08.2022 tarihinde çalışan maaş bilgisini EFAŞ yetkilisine ilettiği görülmektedir. İlgili yazışmanın devamında, EFAŞ yetkilisi tarafından S-UYYSAL yetkilisine "*Limmer (.....)*⁴⁸ *la da görüştüm Limmer az zam veriyormuş oradan kaçanlar olacakmış bende biz kaparız dedim gerekli alt yapıyı yap dedim*" içerikli bir iletinin gönderildiği de göze çarpmaktadır.

- (132) Söz konusu bulguya istinaden EFAŞ'ta yerinde inceleme yapılmıştır. İnceleme kapsamında EFAŞ yetkilisi tarafından;

(.....)

ifadelerine yer verilmiş olup bu doğrultuda teşebbüsün bünyesinde hazır beton üretimi gerçekleştirilmediği, teşebbüsün yalnızca beton, inşaat demiri ve inşaat malzemeleri satışına aracılık hizmeti sağlamak üzere bağımsız bir bayi olarak hizmet verdiği ve bu kapsamda beton vb. ürünleri talep eden müşteriler ile beton santralleri (LİMMER, S-UYYSAL vb.) arasında aracılık yaptığı tespit edilmiştir. Yapılan yerinde incelemede ayrıca teşebbüsün faaliyetlerinin yalnızca aracılık hizmetleri ile sınırlı olması sebebiyle bünyesinde herhangi bir pompa, mikser, silobas, kepçe, santral operatörü gibi saha çalışanın bulunmadığı da görülmüştür.

- (133) Bu noktada ilgili bulgudan ilk bakışta, rakiplerin personel ücretlerine ilişkin olarak birbirleri ile iletişim halinde olduğu, bu bakımdan S-UYYSAL ve EFAŞ arasında bilgi değişimi olduğu ileri sürülebilecekse de, EFAŞ'ın gerek hazır beton üretimi alanında faaliyetinin olmaması gerekse de bordrosunda kayıtlı herhangi bir saha personeli bulunmaması sebebiyle söz konusu teşebbüslerin girdi pazarında birbirinin rakibi konumunda olmadıkları anlaşılmaktadır. Dahası bulguda geçen "*Bunlar ankara beton (.....)*", *(...) (.....) öğrendi bunları bende Limmer den haber bekliyorum abi*" ifadeleri, bilginin elde edildiği kaynağı da net bir şekilde ortaya koymamakta, bu nedenlerle söz konusu bulgunun bilgi değişiminin tespiti noktasında yeterli düzeyde şüphe oluşturmadiği değerlendirilmektedir.

Bulgu-7'ye ilişkin değerlendirme:

- (134) S-UYYSAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen, 17.08.2022 tarihinde S-UYYSAL yetkilisi (.....) tarafından (.....)'a gönderilen *WhatsApp* iletisinde; pompa operatörü, pompa yağcısı ve mikser personelinin maaş bilgisinin paylaşıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda anılan bulgu ilk bakışta S-UYYSAL ve BELBETON arasında rekabete hassas bilgi değişimi olduğu şüphesi yaratmaktadır.
- (135) Söz konusu bulguya ilişkin olarak BELBETON tarafından yapılan savunmada, yazışmadaki telefon numarasının (.....) olduğu, bahse konu telefon numarasının ise 2000-2012 yılları arasında BELBETON'da mikser operatörü olarak çalışan eski BELBETON personeli (.....)'a ait olduğunun düşünüldüğü, ilgili tarihten sonraki

⁴⁸ Anılan kişinin LİMMER'de Genel Müdür konumunda bulunan (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

dönemde teşebbüste hakediş müdürü olarak çalışmaya başlayan -hâlihazırda çalışmaya devam eden- ve herhangi bir karar alma yetkisi bulunmayan (.....) isimli şahsın anılan yazışma ile herhangi bir bağlantısının olmadığı ve sonuç olarak *WhatsApp* yazışmasının BELBETON ile hiçbir bağlantısının bulunmadığı ifade edilmiştir.

- (136) Bulgu-7'ye ilişkin S-UYSAL tarafından yapılan savunmada ise, yazışmadaki telefon numarasının "(.....)" isimli kişiye ait olduğu ve "(.....)"a ait Sigortalılık Tescil ve Hizmet Kaydı Tespiti (Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Dökümü) incelendiğinde "(.....)"ın 2000-2012 yılları arasında BELBETON'da çalıştığının görülebileceği, "(.....)"ın söz konusu tarihten sonra BELBETON'da görev yapmadığı ve 01.05.2022 tarihinden itibaren de emekli olarak yaşlılık aylığı almaya başladığı, Bulgu-7'de yer alan yazışmanın gerçekleştiği tarihin 17.08.2022 olduğu göz önüne alındığında ilgili yazışmanın gerçekleştiği tarihte "(.....)"ın BELBETON çalışanı olmadığı, yazışmanın gerçekleştiği tarihte "(.....)"ın, "(.....)"ın ismini en son 2012 yılında çalıştığı BELBETON'a atıfla "(.....)" olarak kaydettiği ve sonrasında değiştirmedeği, SGK Dökümü'nden görülebileceği üzere "(.....)"ın 2000 yılından itibaren çok sayıda beton firmasında mikser operatörü olarak çalıştığı, BELBETON'da çalıştığı dönemde "(.....)" olarak kaydedildiği, S-UYSAL yetkilisi "(.....)"ın Bulgu-7'de yer alan ücret bilgilerini söz konusu şartlarda çalışmak isteyen operatörleri kendisine yönlendirmesi amacıyla gönderdiği, nitekim "(.....)"ın tanıdığı ve iş arayışı içerisinde olan kişileri S-UYSAL'a yönlendirirken ilgili adayların, başta ücret ve prim olmak üzere S-UYSAL'ın sağladığı haklar ile yan haklara ilişkin sorular sormasının kuvvetle muhtemel olduğu, belirtilen sebeple gönderilen bir *WhatsApp* yazışmasından dolayı S-UYSAL hakkında ceza istenmesinin hatalı olduğu ifade edilmiş ve "(.....)"a ait T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden alınmış SGK Dökümü ve Bilgi Teknolojileri İletişim Kurumundan alınmış "Mobil Hat Sorgulama" belgesi sunulmuştur.
- (137) S-UYSAL tarafından sunulan belgelerin doğruluğunun teyit edilebilmesi adına BELBETON'dan BELBETON bünyesinde hakediş müdürü olarak çalışan "(.....)"'ın TC kimlik numarasının, 2000-2012 yılları arasında BELBETON'da çalıştığı tespit edilen "(.....)"ın SGK Dökümü'nün, 2021-2024 yılları arasında BELBETON'da çalışan kişilerin listesinin ve son olarak "(.....)"ın 2000-2012 yılları arasında BELBETON'da çalıştığına ve 2012 yılında BELBETON ile ilişkisinin kesildiğine dair bilgi ve belgelerin sunulması talep edilmiştir.
- (138) Diğer yandan "(.....)" ile "(.....)" adına kayıtlı numaraların tespit edilebilmesi adına Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi'nden, Turkcell İletişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nden (TURKCELL) ve Vodafone Telekomünikasyon Anonim Şirketi'nden bilgi ve belge taleplerinde bulunulmuştur.
- (139) TURKCELL tarafından gönderilen cevabi yazı incelendiğinde Bulgu-7'de geçen ve telefonda "(.....)" şeklinde kayıtlı kişiye ait olan "(.....)" şeklindeki telefon numarasının, "(.....)" TC kimlik numaralı "(.....)"a ait olduğu ve ilgili hattın ilk olarak 21.11.2008 tarihinde açıldığı görülmektedir.
- (140) Diğer yandan taraflarca gönderilen ve "(.....)"a ait SGK Dökümü incelendiğinde; 2000 yılında BELBETON'da çalışmaya başlayan "(.....)"ın 2012 yılında BELBETON ile ilişkisinin kesildiği, 2012-2022 yılları arasında çeşitli teşebbüslerde çalıştığı, Bulgu-7'deki yazışmanın gerçekleştiği 17.08.2022 tarihinde Şenol İLKBAHAR'ın herhangi bir teşebbüste çalışmadığı, emekli olarak 01.05.2022 tarihi itibarıyla yaşlılık aylığı almaya başladığı anlaşılmaktadır.

- (141) Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, Bulgu-7’de S-UYSAL İdari ve Mali İşler Müdürü (.....)’ın iletişime geçtiği kişinin (.....) olduğu, yazışmanın gerçekleştiği tarihte ilgili kişinin emekli olması sebebiyle herhangi bir teşebbüsle ilişkisinin olmadığı, bu noktada BELBETON ve S-UYSAL tarafından yapılan savunmaların kabul edilebilir olduğu, dolayısıyla BELBETON ve S-UYSAL’a yönelik herhangi bir ihlal isnadında bulunulamayacağı kanaatine varılmaktadır.

Bulgu-8’e ilişkin değerlendirme:

- (142) LİMAK’ta yapılan yerinde incelemede elde edilen, 14.10.2022 tarihinde LİMAK çalışanları arasında gerçekleşen “*ücret sunumları*” konulu yazışmanın ekinde “*Limak Çimento 2022 Ücret Zam Politikası*” adlı bir çalışmaya yer verildiği görülmektedir. İlgili çalışma incelendiğinde, 2022 yılı özelinde çimento gruplarının ücret zamlarına ilişkin piyasa araştırması yapıldığı; bu araştırma kapsamında aralarında OYAK⁴⁹, Sanko Pazarlama İthalat İhracat Anonim Şirketi (SANKO), Traçim Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (TRAÇİM) ve Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi’nin (AKÇANSA)⁵⁰ bulunduğu teşebbüslere ilişkin maaş zam oranları bilgisine yer verildiği dikkat çekmektedir. Öte yandan, rakip zam bilgilerinin bulunduğu sayfada “*Yukardaki ücret zammı oranları iş görüşmeleri kapsamında adaylardan edinilen bilgiler olup, piyasa duyumlarına göre alınmıştır. Gerçekle örtüşmeyebilir.*” ifadelerinin yer aldığı görülmekte olup söz konusu verilerin teşebbüsün tek taraflı çabası ile piyasadan edinildiği anlaşılmaktadır.

- (143) Sonuç olarak ilgili bulgunun rakipler arası bilgi değişimini destekler nitelikte bir ihlal belgesi olarak değerlendirilemeyeceği, bu bakımdan LİMAK ve adı geçen diğer teşebbüsler hakkında herhangi bir ihlal isnadında bulunmaya elverişli olmadığı kanaatine varılmaktadır.

Bulgu-9’a ilişkin değerlendirme:

- (144) S-UYSAL’da yapılan yerinde incelemede elde edilen, 11.02.2023 tarihinde S-UYSAL yetkilisi (.....) ile “Uysal Beton Muhasebe” arasında geçen şirket içi *WhatsApp* yazışmasında, Uysal Beton Muhasebe tarafından ZİRVE, BİRLİK, SY ANKARA, İNOSEL, LİMAK ve GÜVEN bünyesinde çalışan mikser ve pompa personelinin maaş bilgilerinin yer aldığı bir tablonun paylaşıldığı ve söz konusu gönderiye ilişkin olarak “(.....) *Bey güneydin Pompacı ve mikserci maaşları olarak öğrendiklerimiz pdf dosyası içerisinde, Yağcılar Santralçiler hakkında bilgi edinemedik*” açıklamasına yer verildiği görülmektedir. İlgili yazışmada S-UYSAL’ın rakip teşebbüslerde çalışan personele ödenen/ödendiği tahmin edilen ücretleri tablolaştırdığı görülmektedir.

- (145) Bununa birlikte, söz konusu verilerin teşebbüs tarafından ne şekilde elde edildiğine ilişkin bir iletişim deliline ulaşılamamış olup, rakiplere ilişkin maaş çalışması yapılırken teşebbüs bünyesinde çalışan personelden edinilen duyumların⁵¹ ve araştırma şirketleri tarafından hazırlanan raporların⁵² da kullanılabildiği göz önüne alınarak ilgili bulgu özelinde rakipler arası bilgi değişiminin varlığına yönelik bir tespit bulunulamamaktadır.

Bulgu-10’a ilişkin değerlendirme:

⁴⁹ OYAK, hem hazır beton hem de çimento sektöründe faaliyet göstermektedir.

⁵⁰ SANKO, TRAÇİM ve AKÇANSA çimento sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerdir.

⁵¹ Bkz. Bulgu-16 ve 17.

⁵² Bkz. Bulgu-14.

- (146) LİMMER’de yapılan yerinde incelemede elde edilen, 17.02.2023 tarihinde M.M. TİFTİK yetkilisi (.....)⁵³ ile LİMMER yetkilisi (.....) arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında; (.....) tarafından LİMMER yetkilisine mikser operatörü ve pompacı maaşlarının sorulduğu, LİMMER yetkilisi tarafından ise söz konusu iletiye yazılı herhangi bir dönüş sağlanmadığı görülmektedir.
- (147) İlgili belgeye istinaden, dosya kapsamında, M.M. TİFTİK’te de yerinde inceleme gerçekleştirilmiş ancak anılan iletinin karşılığını ortaya koyan herhangi bir belgeye rastlanılmamıştır. Bununla birlikte, LİMMER yetkilisinin M.M. TİFTİK yetkilisinden gelen talebe başkaca herhangi bir yolla (telefon görüşmesi vb.) dönüş sağlayıp sağlamadığı da tespit edilememiştir.
- (148) Söz konusu bulgu, soruşturma taraflarından LİMMER açısından, teşebbüs hakkında elde edilen diğer bulgularla birlikte ele alındığında uzlaşmaya konu ihlali destekleyici bulgulardan biri olarak değerlendirilmiş olmakla birlikte, gerek M.M. TİFTİK hakkında başkaca herhangi bir bulgu elde edilmemiş olması gerekse de söz konusu bulgu özelinde tek taraflı yahut karşılıklı bir bilgi değişiminin gerçekleşmemiş olması sebebiyle anılan bulgunun M.M. TİFTİK hakkında herhangi bir ihlal isnadında bulunmaya elverişli olmadığı değerlendirilmektedir.

Bulgu-11’e ilişkin değerlendirme:

- (149) KANDEMİR’de yapılan yerinde incelemede elde edilen, KANDEMİR yetkilisi (.....) ile LİMMER yetkilisi⁵⁴ (.....) arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında; LİMMER yetkilisinin 21.02.2023 tarihinde KANDEMİR yetkilisinden santral operatörlerinin maaşı hakkında bilgi talep ettiği, KANDEMİR yetkilisinin ise 03.03.2023 tarihinde ilgili yazışmaya istinaden

“(.....) SABİT MAAŞ: (.....) TL +(.....) M3 – (.....) TL BETON PRİMİ”

şeklinde bir dönüş yaparak söz konusu pozisyon özelinde personele verdiği maaş bilgisini rakip teşebbüs yetkilisi ile paylaştığı görülmektedir. Paylaşım konu olan bilginin çalışan ücretleri gibi rekabete duyarlı bir bilgi olmasının yanı sıra rakibin maliyet kalemini oluşturan, kamuya açık nitelik taşımayan, toplulaştırılmamış ve güncel nitelikli bir bilgi olduğu da göz önüne alındığında, bulgunun KANDEMİR ve LİMMER arasındaki bilgi değişimini doğrular nitelikte bir belge olduğu değerlendirilmektedir.

- (150) Sonuç olarak ilgili bulgu kapsamında KANDEMİR’in rekabete duyarlı bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine varılmaktadır.

Bulgu-12’ye ilişkin değerlendirme:

- (151) LİMMER’de yapılan yerinde incelemede elde edilen, 01.03.2023 tarihinde LİMMER çalışanları arasında gerçekleşen şirket içi e-posta yazışmasının ekinde “2023 MAAŞ ÇALIŞMASI” adlı bir *Excel* dosyası paylaşılmış olup ilgili *Excel* tablosunda KOCALAR, KANDEMİR, YİĞİT, YU-BET, ZİRVE, SY ANKARA, LİMMER, BİRLİK, OYAK ve GÜVEN bünyesinde çalışan mikser, pompa, santral, kepçe ve laborant personeline ilişkin maaş bilgilerinin yer aldığı, söz konusu bilgilerin bazı teşebbüsler açısından yaklaşık/tahmini düzeyde sağlandığı görülmektedir.
- (152) Öte yandan, anılan bulguda geçen rakip verilerinin LİMMER tarafından ne şekilde elde edildiğine yönelik herhangi bir iletişim deliline de rastlanılmamış olup rakiplere ilişkin

⁵³ Anılan kişinin M.M. TİFTİK’te şantiye müdürü olarak çalışan (.....) olduğu tespit edilmiştir.

⁵⁴ (.....)’nın 2012-2014 yıllarında LİMAK’ta tesis şefi konumunda olduğu; anılan kişinin hâlihazırda LİMMER’de operasyon müdürü olarak çalıştığı bilgisine ulaşılmıştır.

maaş çalışması yapılırken teşebbüs bünyesinde çalışan personelden edinilen duyumların⁵⁵ ve araştırma şirketleri tarafından hazırlanan raporların⁵⁶ da esas alınabildiği göz önünde bulundurulduğunda, ilgili iç yazışma özelinde rakipler arası bilgi değişimine yönelik yeterli bir şüphenin oluşmadığı değerlendirilmektedir.

Bulgu-13'e ilişkin değerlendirme:

- (153) LİMMER'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 06.03.2023 tarihinde LİMMER çalışanları arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında; (.....)⁵⁷ isimli LİMMER çalışanı tarafından KANDEMİR, VOTORANTİM, GÜVEN, S-UYSAL ve OYAK'ta çalışan pompa ve mikser personelinin maaşlarının yer aldığı bir görselin LİMMER çalışanı (.....) ile paylaşıldığı görülmektedir. Söz konusu yazışmada, ilgili görselin LİMMER çalışanı (.....)⁵⁸ isimli kişi tarafından BAŞTAŞ'tan edinildiği ifade edilmektedir. BAŞTAŞ'ta yapılan yerinde incelemede, anılan bulguyu destekler nitelikte herhangi bir yazışmaya rastlanılmamış olup söz konusu verinin edinildiği kaynağın net bir şekilde tespit edilemediği de göz önüne alındığında, ilgili bulgunun rakipler arasındaki iletişimi ortaya koyma noktasında yeterli düzeyde şüphe oluşturmadağı değerlendirilmektedir. Benzer şekilde, bulguda adı geçen diğer teşebbüslere ilişkin verilerin de ne şekilde elde edildiği tespit edilemediğinden, anılan teşebbüslerin bilgi değişimine taraf olduğu yönünde de bir tespitte bulunulamamaktadır.

Bulgu-14'e ilişkin değerlendirme:

- (154) BAŞTAŞ'ta yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 14.07.2023 tarihinde BAŞTAŞ çalışanları arasında gerçekleşen şirket içi e-posta yazışmasında, "*Temmuz 2023 ücret artışlarıyla ilgili yapılan araştırma raporlarından bir kısmı elime ulaştı, ücret çalışmalarında faydalı olacağını düşündüğüm için sizlerle paylaşmak istedim.*" ifadeleri yer almakta; söz konusu bulgudan BAŞTAŞ'ın, çalışanların maaşlarını belirlerken danışmanlık hizmeti sunan firmalarca hazırlanan piyasa çalışmalarından faydalandığı anlaşılmaktadır. İlgili e-posta ekinde paylaşılan raporlar incelendiğinde ise söz konusu verilerin TÜFE, asgari ücret zammı ve yıllık enflasyon gibi ekonomik göstergeler çerçevesinde ortaya konulan sektörel bazlı ücret tahminlerinden oluştuğu görülmektedir. Bu bakımdan anılan bulgu özelinde de rakipler arası bilgi değişiminin varlığından bahsetmek mümkün görünmemektedir.

Bulgu-15'e ilişkin değerlendirme:

- (155) BAŞTAŞ'ta yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 20.07.2023 tarihinde BAŞTAŞ çalışanları arasında gerçekleşen şirket içi e-posta yazışmasında; pompa, santral ve mikser operatörlerine yönelik maaş çalışması yapıldığı ve söz konusu çalışanların eline geçecek net maaşların mesai, prim gibi ek ücret kalemlerini kapsayacak şekilde düzenlendiği görülmektedir. İlgili yazışma içeriğinde ayrıca "*Piyasadaki hazır beton şirketleriyle rekabet edebilmek ve elimizde adam tutabilmek adına baz maaş, fazla mesai, prim, elden harçlık ve çeyrek altın verilmesi v.b. dahil olmak üzere ellerine net geçecek tutar (...) olarak şekillenmiştir.*" ifadesi dikkat çekmekte, söz konusu ifadede hazır beton firmalarının ilgili pozisyonlarda çalışan operasyon personeli için rekabet halinde oldukları ve BAŞTAŞ'ın mevcut personelinin kaybetmemek adına maaşları diğer teşebbüslerle rekabet edebilecek seviyede belirleme çabası içerisinde olduğu

⁵⁵ Bkz. Bulgu-16 ve 17.

⁵⁶ Bkz. Bulgu-14.

⁵⁷ Söz konusu kişinin LİMMER'de Grup Muhasebe Kordinatörü olarak çalışan (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

⁵⁸ Söz konusu kişinin LİMMER'de LİMMER Satış Yöneticisi olarak çalışan (.....) olduğu değerlendirilmektedir.

anlaşılmaktadır. Bu bakımdan ilgili bulgu özelinde rakipler arası bilgi değişimine ilişkin herhangi bir ihlal tespitinde bulunulamamaktadır.

Bulgu-16'ya ilişkin değerlendirme:

- (156) S-UYSAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 29.07.2023 tarihinde "UYSAL BETON SEVKİYAT⁵⁹" isimli *WhatsApp* grubunda geçen yazışmada; "(.....)⁶⁰" tarafından gönderilen "Arkadaşlar kolay gelsin şuan piyasada kimin maşı yüksek diyorsanız o maaşdan verilecek zirveninmi limberinmi güveninmi" içerikli iletiye "(.....)" isimli şahıs tarafından "Yarın toplantıda konuşsak (.....) abi", "Herkes kafasına göre fiyat belirlemese" şeklinde bir dönüş sağlandığı görülmektedir. Söz konusu *WhatsApp* grubu, S-UYSAL bünyesinde çalışan ve ağırlıklı olarak operasyon personelinden oluşan bir grup olup ilgili yazışmada çalışanların rakip firmalar tarafından verilen maaşları takip ettiği ve konu özelinde birbirleri ile iletişime geçtiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, anılan bulgu özelinde de rakipler arası bir bilgi değişiminin varlığından bahsedilememektedir.

Bulgu-17'ye ilişkin değerlendirme:

- (157) S-UYSAL'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve 09.08.2023 tarihinde UYSAL BETON SEVKİYAT grubunda geçen yazışmada; "(.....)⁶¹" isimli kişi tarafından ilgili *WhatsApp* grubuna "Bir de maaşları zirveye göre yapmıştık Zirve (.....)'e şu anda sefer sayısı primi (.....) TL yaptı bunu da söyleyeyim yani bilginiz olsun" içerikli bir ileti gönderildiği görülmektedir. İlgili bulgudan; personel maaşları belirlenirken rakip teşebbüsün verdiği ücretin esas alındığı, rakip teşebbüse ait maaş bilgisinin ise operasyon personeli tarafından piyasadaki edinilerek diğer çalışanlarla paylaşıldığı anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, anılan bulgu özelinde rakipler arası bilgi değişiminin varlığından bahsedilememektedir.

Bulgu-18'e ilişkin değerlendirme:

- (158) BİRLİK'te yapılan incelemede BİRLİK Tesis Müdürü "(.....)"'dan elde edilen el yazması notta; BAŞTAŞ, SY ANKARA, LİMMER, YİĞİT, YU-BET, OYAK, ZİRVE, OZAN, POLAT, ŞERBETCİ, UYSAL, GÜVEN ve KOLSAN bünyesinde çalışan personelin maaş bilgisine ilişkin ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Ancak ilgili belgeden, söz konusu verinin hangi tarihe ait olduğu ve teşebbüs yetkilisi tarafından ne şekilde elde edildiği tespit edilememiş olduğundan söz konusu bulgu özelinde herhangi bir değerlendirmede bulunmak mümkün olmamıştır. Dolayısıyla ilgili bulgunun ihlale dayanak teşkil eden bir belge niteliğinde olmadığı değerlendirilmektedir.

I.4.4. Genel Değerlendirme

- (159) Yatay İşbirliği Kılavuzu'nun 45. paragrafında da ifade edildiği üzere, rakipler arasında, pazardaki olağan koşullardan farklı rekabet koşulları yaratma amaç veya etkisine sahip olan doğrudan ya da dolaylı her türlü iletişim, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır. Örneğin, bir teşebbüsün, kendi uyguladığı veya uygulamayı düşündüğü politikayı rakibine açıklaması, bu bağlamda değerlendirilmektedir⁶². Dolayısıyla bilgi değişimi, rekabete

⁵⁹ Teşebbüs tarafından gönderilen cevabi yazıda bahsi geçen *WhatsApp* grubu üyelerinin teşebbüs çalışanlarından oluştuğu, hazır betonun taşınması sürecinde sevkiyatı ilgilendiren trafik durumu, beton durumu vb. bilgilerin anılan grup üzerinden iletildiği ifade edilmiştir.

⁶⁰ Bahsi geçen şahsın S-UYSAL çalışanı olduğu değerlendirilmektedir.

⁶¹ Bahsi geçen şahsın S-UYSAL çalışanı olduğu değerlendirilmektedir.

⁶² Yatay İşbirliği Kılavuzu, para.45.

duyarlı bilgilerin değişimi ile pazardaki belirsizliği azaltıyor ve rekabeti kısıtlayıcı işbirliğini kolaylaştırıyorsa 4. madde kapsamında ihlal teşkil edebilecektir.

- (160) Taraflar arasındaki uyumlu eylemin rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacı veya etkisi olup olmadığının tespiti ise paylaşılan bilginin niteliğinin incelenmesini gerektirmektedir. Bilgi değişimleri rakipler arasında gizli olarak gerçekleştirilmeleri ve rekabet ortamını bozabilecek hassas bilgiler içermeleri halinde rekabet hukuku kapsamında yasaklanabilmektedir. Başta fiyat ve üretim miktarları olmak üzere incelenen pazarın niteliklerine göre paylaşılmalari halinde pazarın temel rekabet parametrelerini şeffaflaştıran ve teşebbüslerin birbirlerinin hamlelerine ilişkin sahip oldukları belirsizlikleri ortadan kaldıran türden bilgiler rekabet ortamı açısından hassas bilgiler olarak kabul edilmektedir. Rekabet üzerinde etki doğurabilecek hassas bilgi içeren bilgi değişimleri, teşebbüslerin bireysel olarak belirlemeleri gereken rekabetçi davranışları bakımından pazarı şeffaflaştırmakta ve teşebbüslerin rekabet etmek yerine kendileri için daha avantajlı olan rekabeti kısıtlayıcı koordinasyon doğurucu davranışlarda bulunmalarına yol açmaktadır.
- (161) Bu noktada, güncel ve geleceğe yönelik verilerin aksine geçmiş tarihli verilerin değişiminin rekabeti kısıtlama olasılığının daha düşük olduğu kabul edilmektedir. Nitekim geçmiş tarihli verilerin değişiminin, rakiplerin gelecekteki davranışlarının göstergesi olma ya da pazarla ilgili ortak bir anlayışa yol açma ihtimali düşüktür. Verinin geçmiş tarihli olup olmaması, ilgili pazarın özelliklerine ve özellikle de pazardaki fiyat görüşmelerinin sıklığına bağlıdır. Verinin rekabeti bozma riski taşımaması için ne kadar eski olması gerektiğine dair belirlenmiş bir eşik olmamakla birlikte bu eşik, verinin niteliğine, toplulaştırılmış olup olmamasına, bilgi değişiminin sıklığına ve ilgili pazarın istikrarı ve şeffaflığı gibi özelliklere göre değişkenlik göstermektedir. Bununla birlikte, geçmiş tarihli fiyatlar, satışlar, üretim maliyetleri gibi veriler dahi, firmaların gelecekte izlemesi muhtemel davranış şekli hakkında fikir verebileceğinden, stratejik belirsizliğin giderilmesine ve bu bakımdan rakipler arasında ortak bir anlayış geliştirilmesine yardımcı olabilmektedir. Dolayısıyla incelenen pazarın ve somut olayın koşullarına göre geçmiş tarihli verilerin paylaşımı da 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edebilmektedir.
- (162) Öte yandan rakiplerin gelecekte uygulamayı planladıkları fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgileri aralarında paylaşmaları ise genellikle fiyat ya da miktar tespitine yönelik olduğundan amacı bakımından rekabet ihlali teşkil etmektedir. Zira bu tür bir bilgiyi alan ve pazarda faaliyetlerini sürdüren bir teşebbüsün, pazara ilişkin kararlarını alırken temin ettiği bilgiden faydalandığı ve bu bilgi değişiminin pazarda oluşturduğu rekabeti kısıtlayıcı etkiden bağımsız olarak amacı bakımından rekabeti kısıtlayacağı varsayılmaktadır⁶³.
- (163) Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemeler çerçevesinde, Ankara'da faaliyet gösteren bazı hazır beton üreticilerinin iş gücü pazarında rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla teşebbüslerde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş ve bu incelemeler kapsamında birtakım bulgulara ulaşılmıştır. Bu bulgulardan bir kısmı rakip teşebbüsler arasında rekabete duyarlı bilgi değişimi gerçekleştirildiğini ortaya koyan yazışmalardan oluşmakta iken bazıları ise teşebbüsler için ihlal tespitine varmayan,

⁶³ Case C-286/13P para 127, 04.07.2007 tarih ve 07-56/672-209 sayılı Emaye Bobin kararı, 18.04.2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı Otomotiv Üreticileri ve Distribütörleri kararı, 2009 tarihli T-Mobiles Netherlands kararı (Case C-8/08).

yalnızca şirket içi yazışma düzeyinde kalan yahut teşebbüslerin lehine yorumlanacak türden belgelerden oluşmaktadır.

- (164) Bu belgeler kapsamında dikkat çeken hususlardan ilki, hazır beton firmaları arasında alt işverenlik ilişkilerinin, proje bazlı ilişkilerin ya da alıcı-sağlayıcı kapsamındaki ilişkilerin sektörde yaygın olması sebebiyle teşebbüslerin birbirleri ile sürekli temas halinde olmasıdır. Soruşturma tarafı teşebbüsler hazır beton pazarında rakip olmanın yanı sıra, gerek alt işverenlik kurmak suretiyle gerek kiralama yoluyla gerekse de zaman zaman birbirlerine girdi sağlamak suretiyle dikey yönlü ilişkiler de kurabilmektedir. Teşebbüsler arasındaki bu türden ilişkiler ise iletişimi sıklaştırdığından, bilgi değişimini daha kolay kılmakta ve piyasa şeffaflığını artırmaktadır.
- (165) Bununla birlikte, dosya kapsamında elde edilen belgelerden, hazır beton firmalarında çalışan operasyon personelinin de birbirleriyle sürekli iletişim halinde olduğu ve ücretler konusunda birbirlerini ve teşebbüs yetkililerini haberdar ettiği göze çarpmaktadır. Örneğin Bulgu-16 ve Bulgu 17’de S-UYSAL bünyesinde çalışan ve ağırlıklı olarak operasyon personelinin oluşan *WhatsApp* grubu içerisinde, çalışanların rakip teşebbüslerin maaş bilgilerine ilişkin iletişim halinde oldukları görülmektedir.
- (166) İlgili dosya kapsamında, teşebbüsler tarafından maaş çalışması yapılırken danışmanlık firmalarınca hazırlanan piyasa araştırmalarının ve iş görüşmelerinde adaylardan edinilen bilgilerin de dikkate alınabildiği görülmektedir. Örneğin BAŞTAŞ’tan elde edilen Bulgu-14’te, teşebbüsün piyasadaki çalışan maaşlarına ilişkin genel bir öngörü elde edebilmek adına (.....) ve (.....) gibi araştırma şirketlerinden edinilen raporlardan faydalandığı görülmektedir. Benzer şekilde Bulgu-8’de geçen *“Yukardaki ücret zammı oranları iş görüşmeleri kapsamında adaylardan edinilen bilgiler olup, piyasa duyumlarına göre alınmıştır. Gerçekle örtüşmeyebilir.”* ifadeleri de teşebbüslerin ücret çalışmalarında piyasa duyumlarından faydalandığına emare teşkil etmektedir.
- (167) Dosya kapsamında değinilmesi gereken bir diğer husus, kalifiye emek arzı yetersizliğinin sektörü olumsuz etkileyen faktörlerin başında gelmesidir. Nitekim 2023 tarihli Hazır Beton Sektör Raporu’nda emek arzı yetersizliği ve çalışanların yetkin olmaması gibi hususlara dikkat çekilmekte, benzer endişelerin taraf teşebbüslerce de sıklıkla dile getirildiği göze çarpmaktadır. Teşebbüslerce gönderilen cevabi yazılarda, sektörde kalifiye eleman yetersizliği sebebiyle teşebbüslerin çalışanları elde tutabilmek ve emek için rekabet edebilmek adına düzenli aralıklarla maaş artırımına gittikleri, rakiplerce verilen maaş bilgisinin bünyelerinde çalışan personelden alınan duyumlardan ibaret olduğu, öte yandan iş gücü kıtlığı sebebiyle faaliyetlerin sorunsuz bir şekilde yürütülebilmesi adına çalışan ücretlerine zam yapmanın önem arz ettiği, zira emeğin daha yüksek maaş teklifi alması halinde kolaylıkla rakip teşebbüste çalışmaya başlayabildiği, bu durumun ise teşebbüsün faaliyetlerinin sürdürülebilirliği noktasında ciddi sıkıntı yarattığı ifade edilmektedir. Bununla birlikte, sektördeki kalifiye ve yetişmiş personel kıtlığı dolayısıyla çalışanların firmalar arasında sirkülasyonu söz konusu olmakta, diğer bir deyişle bir çalışan, daha iyi imkânlar sunan başka bir rakip teşebbüs tarafından istihdam edilebilmektedir. Teşebbüsler arası çalışan geçişliliği noktasında ise teşebbüslerce maaşlara yapılan zam oranlarının en belirleyici faktör olduğu görülmektedir. Nitekim dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde de bu durumu destekler nitelikte bazı bulgulara ulaşılmıştır. Örneğin Bulgu-15’te geçen *“Piyasadaki hazır beton şirketleriyle rekabet edebilmek ve elimizde adam tutabilmek*

adına baz maaş, fazla mesai, prim, elden harçlık ve çeyrek altın verilmesi v.b. dahil olmak üzere ellerine net geçecek tutar (...) olarak şekillenmiştir.” ifadelerinden hazır beton firmalarının emek için rekabet halinde oldukları ve BAŞTAŞ’ın mevcut personelini kaybetmemek adına maaşları diğer teşebbüslerle rekabet edecek bir seviyede belirleme çabası içerisinde olduğu anlaşılmaktadır.

- (168) Bu noktada önemle belirtmek gerekir ki rekabet hukuku uygulamalarında rakiplerin piyasadaki aksiyonlarının izlenmesi, mevcut ya da beklenen rakip davranışlarına göre teşebbüs stratejilerinin oluşturulması ihlal olarak değerlendirilmeyebilmektedir. Dosya kapsamında edinilen bazı bulguların da bu çerçevede ele alınması mümkündür. Buna mukabil dosya kapsamında elde edilen bir kısım belgeden, kimi rakiplerin piyasa stratejilerini belirlerken birbirleri ile iletişim içerisinde oldukları anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, dosya kapsamında tarafların bilgi değişiminde bulunduğunu ortaya koyan bulguların içeriği ve yazışmanın tarafları aşağıdaki tabloda görselleştirilmiştir:

Tablo 12: Rakipler Arası Bilgi Değişimini Ortaya Koyan Bulgular

Bulgu No	Bulgu İçeriği	Bulgu Tarihi	Bulgunun Elde Edildiği Teşebbüs	Bilgi Değişiminin Tarafları ⁶⁴	Niteliği
Bulgu-3	BİRLİK tarafından, GÜVEN'e gönderilen rakiplere ilişkin maaş tablosu	31.05.2018	BİRLİK/GÜVEN	• BİRLİK • GÜVEN	GÜVEN tarafından söz konusu e-postaya dönüş sağlanıp sağlanmadığı tespit edilememiş olmakla birlikte, teşebbüslerin bilgi değişiminin bir parçası olmama yönünde iradesini açıkça ortaya koyan herhangi bir belgeye de ulaşılammıştır.
Bulgu-4	BİRLİK tarafından, LİMMER, SY ANKARA ve YİĞİT'e gönderilen rakiplere ilişkin maaş tablosu ⁶⁵	04.05.2020	BİRLİK/YİĞİT	• BİRLİK • LİMMER • SYANKARA • YİĞİT	LİMMER, SY ANKARA ve YİĞİT tarafından söz konusu e-postaya dönüş sağlanıp sağlanmadığı tespit edilememiş olmakla birlikte, teşebbüslerin bilgi değişiminin bir parçası olmama yönünde iradesini açıkça ortaya koyan herhangi bir belgeye de ulaşılammıştır.
Bulgu-7	S-UYSAL ve BELBETON arasında geçen WhatsApp yazışmasında, S-UYSAL tarafından maaş bilgisi paylaşılmaktadır.	17.08.2022	S-UYSAL	• S-UYSAL • BELBETON	BELBETON tarafından söz konusu e-postaya dönüş sağlanıp sağlanmadığı tespit edilememiş olmakla birlikte, teşebbüsün bilgi değişiminin bir parçası olmama yönünde iradesini açıkça ortaya koyan herhangi bir belgeye de ulaşılammıştır.
Bulgu-11	KANDEMİR ile LİMMER arasında geçen WhatsApp yazışmasında, LİMMER'in santral operatörlerinin maaş bilgisi talebine KANDEMİR'den dönüş sağlanmaktadır.	21.02.2023	KANDEMİR	• KANDEMİR • LİMMER	Karşılıklı bilgi değişimi

(169) Aşağıdaki tabloda ise soruşturma kapsamında hakkında iletişim delili olan ve olmayan teşebbüslere yer verilmektedir:

⁶⁴ Tabloda yer verilen BİRLİK ve LİMMER adlı teşebbüsler bakımından soruşturma süreci uzlaşma ile sona ermiştir.

⁶⁵ İlgili e-posta "(.....)@hotmail.com" hesabına da iletilmiş olup kişinin kimliği tespit edilememiştir.

Tablo 1: İletişim Delili Olan ve Olmayan Teşebbüsler⁶⁶

Teşebbüsler	İletişim Delili	İlgili Bulgu
BAŞTAŞ	×	-
BELBETON	×	Bulgu-7
GÜVEN	✓	Bulgu-3
KANDEMİR	✓	Bulgu-11
KOCALAR	×	-
KOLSAN	×	-
LİMAK	×	-
M.M. TİFTİK	×	-
OYAK	×	-
OZAN	×	-
POLAT	×	-
S-UYSAL	×	Bulgu-7
SY ANKARA	✓	Bulgu-4
VOTORANTİM	×	-
YİĞİT	✓	Bulgu-4
YU-BET	×	-
ZİRVE	×	-

(170) Yukarıdaki tablolardan da görüleceği üzere, yerinde incelemelerde elde edilen bulgulardan bazıları rakipler arası iletişimin varlığını açıkça ortaya koymakta, bu bakımdan iletişimin tarafı olan teşebbüslerin bilgi değişiminde bulunmak suretiyle bireysel karar alma mekanizmalarının yerine geçen bir koordinasyonun parçası olduğu değerlendirilmektedir. Dahası paylaşıma konu olan bilgilerin çalışan maaşları gibi iş gücü piyasaları açısından stratejik niteliği haiz bilgilerden oluştuğu görülmekte, bu cihetle söz konusu bilgi değişiminin piyasadaki belirsizliği azaltarak rakiplerin bağımsız karar alma iradeleri üzerinde olumsuz bir etki doğuracağı değerlendirilmektedir. Kaldı ki paylaşılan bilginin güncel/geleceğe dönük niteliği⁶⁷, yazışmaların mahiyeti ve lafzından da teşebbüslerin kendi bünyesinde çalışan personelin maaşlarını belirlerken esas almak amacıyla rakip teşebbüslerle personel ücretleri konusunda iletişime geçmeye çalıştığı açıkça anlaşılmaktadır. Tüm bu hususlar birlikte ele alındığında, anılan bulguların ihlalin varlığını gösterme noktasında gerekli ispat standardını karşıladığı ve çalışanlara ödenecek ücretlere ilişkin amaç bakımından ihlalin varlığını ortaya koyduğu değerlendirilmektedir.

(171) Öte yandan, yukarıda da ifade edildiği üzere, söz konusu sektörün dinamik yapısı, teşebbüsler arası dikey yönlü ilişkilerin varlığı, rakiplere ilişkin ücret takibinin piyasadan kolaylıkla yapılabilmesi ve maaş çalışmalarında piyasa duyumlarından/pazar araştırmalardan faydalanılabilmesi, emek arzı kısıtı sebebiyle teşebbüslerin iş gücü için rekabet halinde olması ve çalışanların hazır beton firmaları arasındaki sirkülasyonu gibi hususlar göz önünde bulundurulduğunda hakkında iletişim delili bulunmayan teşebbüsler bakımından herhangi bir ihlal tespitinde bulunulamamaktadır.

⁶⁶ Soruşturma süreci BİRLİK ve LİMMER için uzlaşma ile sonuçlandığından anılan tabloda söz konusu teşebbüslere yer verilmemiştir.

⁶⁷ Bulgu-1 ve 2'de geçen "düşünülen zam" ve "%... düşünüyor" ifadesi, Bulgu-11'de yer alan "Müdürüm merhaba nasılsın mahsuru yoksa sen santral operatörlerine ne maaş veriyorsun." ifadesi, Bulgu-10'da geçen "Hayırlı sabahlar abi, Mikser ve pompacıya maaş ne yaptınız" ifadeleri, rakipler arası iletişime konu olan maaş bilgilerinin güncel/geleceğe dönük nitelikte bilgilerden oluştuğunu açıkça ortaya koymaktadır.

(172) Mevcut dosya kapsamında elde edilen belgelere dayanılarak yapılan değerlendirmeler neticesinde, soruşturma tarafı teşebbüslerden GÜVEN, KANDEMİR, SY ANKARA ve YİĞİT'in çalışan ücretlerine ilişkin rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği; BELBETON, BAŞTAŞ, KOCALAR, KOLSAN, LİMAK, M.M. TİFTİK, OYAK, OZAN, POLAT, S-UYSAL, VOTORANTİM, YU-BET ve ZİRVE'nin ise 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğine ilişkin yeterli bilgi ve belgeye ulaşılamadığı sonucuna varılmaktadır.

I.4.5. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

(173) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma ve/veya uyumlu eylemin aynı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet alabilmesi için anılan maddenin birinci fıkrasında sayılan şartların tamamını bir arada sağlaması gerekmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında muafiyet koşulları şu şekilde sayılmıştır:

- "a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,*
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,*
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,*
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılması."*

(174) Dolayısıyla bu şartlardan herhangi birinin sağlanmadığının ortaya konması halinde muafiyet değerlendirmesi bakımından diğer şartların incelenmesi gereği ortadan kalkmaktadır.

(175) Kanun belli tip veya türdeki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaları/uyumlu eylemleri 5. madde koruması dışında bırakan bir düzenleme ihtiva etmemekte, dolayısıyla teorik olarak 5. maddede yer alan koşulların tümünü sağlayan her türden rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve hüküm muafiyet korumasından faydalanabilmektedir. Bunun yanı sıra gerek hukuken gerekse de iktisadi olarak doğası gereği rekabeti aşırı ölçüde sınırladıkları ve rekabet üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf edecek nitelikte ekonomik faydalar yaratabilme ihtimallerin oldukça düşük olduğu varsayılan anlaşmaların/uyumlu eylemlerin muafiyet koşullarını sağlama ihtimalinin görece düşük olduğu kabul edilmektedir. Bu noktada, rekabet ihlalinin çıktı pazarında yahut girdi pazarında gerçekleşmesi arasında herhangi bir fark bulunmamakta, amacı bakımından rekabeti kısıtlayan her türden anlaşmanın/uyumlu eylemin gerçekleştiği pazardan bağımsız olarak tüketici (alım pazarında gerçekleşen ihlaller bakımından üretici) faydasını ele geçireceği, rekabetçi dengeye göre anlaşma/uyumlu eylem taraflarının pazarın karşı tarafındaki oyuncuların zararına olacak şekilde daha yüksek bir fayda elde etmesini sağlayacağı kabul edilmektedir.

(176) Mevcut soruşturma kapsamında Ankara ilinde faaliyet gösteren bazı hazır beton üreticilerinin çalışan ücretlerine ilişkin rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle uyumlu eylem içerisinde hareket ettikleri tespit edilmiştir. Paylaşma konu bilgilerin; güncel yahut geleceğe dönük, rekabete duyarlı nitelik taşıyan, kamuya açık kaynaklardan elde edilmesi mümkün olmayan ve toplulaştırılmamış verilerden oluştuğu da göz önüne alındığında, bu türden bir bilgi değişiminin, piyasayı daha da şeffaflaştırarak çalışan ücretlerinin belirlenmesi konusunda teşebbüslerin bağımsız karar alma mekanizmalarını olumsuz etkileyeceği ve bu yolla birbirlerinin uygulamalarını takip ederek çalışanlara rekabetçi bir ücret ödemekten kaçınması sonucunu doğurabileceği açıktır. Bu durum maaşların sabitlenmesine neden olarak emek arzını düşürebilecek, emek arzının düşmesiyle üretim dolayısıyla çıktı azalacak,

azalan çıktı sonucunda fiyatlar yükselecek ve son tüketici adına refah kaybı ortaya çıkabilecektir. Dolayısıyla bu türden bir bilgi değişimi neticesinde ortaya çıkan fayda tamamen anlaşma tarafı teşebbüslerin lehine etki doğuracak olup tüketicilerin bu uygulamalardan önemli düzeyde zarar görmesine neden olacaktır.

- (177) Açıklanan sebeplerle dosya konusu eylemlerin “*malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması*” ile “*tüketicinin bundan yarar sağlaması*” sonucunu doğurmasının muhtemel olmadığı, bu bakımdan soruşturma taraflarının söz konusu eylemlerinin 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki koşulları karşılamaması nedeniyle -diğer iki koşulun incelenmesine gerek olmaksızın- bireysel muafiyet alamayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (178) Açıklamalar çerçevesinde, GÜVEN, KANDEMİR, SY ANKARA ve YİĞİT’in çalışan ücretlerine ilişkin rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine varılmaktadır.

I.4.6. Savunmalar ve Değerlendirilmesi

I.4.6.1. Hakkında İhlal İsnadında Bulunulan Teşebbüslerin Savunmaları ve Değerlendirilmesi

I.4.6.1.1. GÜVEN’in Savunması ve Değerlendirilmesi

- (179) GÜVEN tarafından yapılan savunmada özetle;

- GÜVEN’in rakibi ile bilgi değişiminde bulunduğu iddiasını desteklemek üzere yalnızca Bulgu-3’e yer verildiği, anılan bulgudaki ücret bilgilerinin doğru olup olmadığının tespiti yapılmadan ihlal isnadında bulunulamayacağı, Kurulun 11.11.2021 tarihli ve 21-55/780-386 sayılı kararında etki analizinin yapıldığı ve etki analizinin kararın sonucunu etkilediği, anılan kararda bazı soruşturma taraflarına idari para cezası uygulanmamasının nedeninin açıklanan fiyatlar ile oluşan fiyatların birbiri ile örtüşmemesi olduğu,
- Bulgu-3’te yer alan ücret bilgilerinin ilgili dönemde meslek gruplarına göre ödenen ücret bilgileri ile karşılaştırılması sonucunda bulguda GÜVEN’e ait olduğu ifade edilen ücret bilgilerinin hatalı olduğunun anlaşılacağı, söz konusu bilgilerin GÜVEN tarafından iletilmediği; Bulgu-3’te yer alan bilgilerin BİRLİK’in tahminleri, duyumları veya piyasa araştırması sonucunda BİRLİK tarafından oluşturulduğu, dolayısıyla anılan bilgilerin "rekabete duyarlı" olmasının mümkün olmadığı,
- Bulgu-3’ün 31.05.2018 tarihli olduğu göz önüne alındığında bulgu tarihine en yakın ay olan mayıs ayında GÜVEN’den maaş alan personelin bilgileri ile Bulgu-3’te yer alan bilgilerin kıyaslandığı; kıyaslamaların mikser, santral, pompa ve kepçe olmak üzere dört personel türünü içerecek şekilde yapıldığı, hiçbir durumda (ortalama bazda hesaplama, bireysel bazda hesaplama veya mayıs ayı dahil beş aylık ücret bilgisi üzerinden yapılan hesaplama) GÜVEN tarafından uygulanan ücret bilgileri ile Bulgu-3’te yer alan bilgilerin birbiriyle örtüşmediği ve GÜVEN’e ait olduğu ifade edilen bilgilerin gerçeği yansıtmadığı,
- Bulgu-3’te GÜVEN’e ait olarak yer verilen bilgilerin GÜVEN tarafından paylaşılmadığı, bu bilgilerin duyuma dayalı ya da tahmini olarak yazıldığı ve her durumda GÜVEN’in iradesi dışında oluşturulduğu, GÜVEN’e iletilen ve GÜVEN’in talep etmediği, cevap vermediği, yanlış bilgileri içeren tek bir yazışmadan hareketle GÜVEN’in rekabeti kısıtladığını söylemenin mümkün olmayacağı,
- Bulgu-3’ün piyasadaki belirsizliği azalttığı belirtilse de Bulgu-3’teki gerçeğe örtüşmeyen ve hatalı ücret bilgileriyle piyasadaki belirsizliğin azaltılamayacağı, anılan verilerin GÜVEN ya da başka bir beton firması tarafından kendi ücretlerinin belirlenmesinde kullanılmasının mümkün olmaması nedeniyle rakiplerin bağımsız karar alma iradeleri üzerinde etki yaratmasının söz konusu olmadığı, güncel ve geleceğe dönük olmayan bilgilerin rekabeti

amaç ya da etki yönüyle kısıtlamasının mümkün olmayacağı, amaç-etki tartışması yapılmadan önce Bulgu-3'teki verilerin doğru olup olmadığının incelenmesi gerektiği, bahsedilen doğruluk incelemesinin ise etki analizi olmadığı,

- Hem Kurulun⁶⁸ mezkûr kararları hem de idari yargının içtihatları⁶⁹ ışığında ihlalin şüpheye yer bırakmayacak şekilde, tereddüitten uzak, kesin ve tartışmasız olarak ortaya koyulamadığının düşünüldüğü, GÜVEN hakkında isnat edilen ihlale dayanak teşkil eden yazışmanın GÜVEN'e gönderilmiş olmasıyla beraber GÜVEN'in herhangi bir geri dönüşünün olmadığı, söz konusu bulguda ya da dosya kapsamındaki diğer bulgu ve delillerde GÜVEN'in rakiplerine bilgi verdiğini veya iletişim kurduğunu gösteren bir delil bulunmadığı, GÜVEN'e ihlal isnadında bulunulan Bulgu-3'ün öncesinde ya da sonrasında herhangi bir soruşturma tarafı ile iletişim kurulmadığı, bu nedenle dosya kapsamında bütünlük arz eden ve birbirini tamamlayan bir iletişimin bulunmadığı, GÜVEN'e iletilen tek bir *WhatsApp* görüntüsünden hareketle GÜVEN ve BİRLİK arasındaki irade uyuşmasından söz edilemeyeceği

ifade edilmiştir.

- (180) GÜVEN tarafından yapılan savunmada özetle, ihlale dayanak teşkil ettiği öne sürülen bulgularda rekabeti kısıtlama amacı taşıyan karşılıklı bir iletişimin söz konusu olmadığı, anılan bulguların rakiplerin rekabete aykırı bilgi değişimi ve koordinasyona sebebiyet verecek bir uzlaşma içerisinde olduğunu ortaya koyma noktasında yetersiz kaldığı, taraflar arasındaki irade uyuşmasının açık ve somut delillerle şüpheye mahal vermeyecek şekilde ortaya koyulamadığı, mevcut dosya bakımından bulguların ispat standardını karşılamadığı, bu kapsamda iddia konusu davranışların gerçekleştirildiğinin makul şüpheye yer bırakmaksızın ispat edilemediği ve soruşturma kapsamında etki değerlendirilmesi yapılması gerektiği belirtilmektedir.
- (181) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi rekabeti engelleme amacı veya etkisi olan anlaşmaların yanı sıra açık bir irade uyuşmasının ortaya konulamadığı uyumlu eylemler ile taraflar arasında bireysel karar alma mekanizmalarının yerine geçen bir koordinasyonun oluşturulduğu durumları da konu edinmektedir. Başka bir deyişle teşebbüsler arasındaki rekabetin engellendiğinin tespit edilmesi için hayata geçirilmiş somut bir planın varlığına her durumda ihtiyaç duyulmamaktadır. Teşebbüslerin, rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkilemeyi veya rakiplerinin gelecekte pazarda alacakları ve/veya alabilecekleri kararları etkileyecek bilgiyi rakiplerine vermeyi amaçlayan doğrudan veya dolaylı iletişimlerle pazara yön vermeleri yahut gelecekteki davranışlarına ilişkin rakipleri nezdindeki belirsizlikleri azaltmaları veya ortadan kaldırmaları da rekabeti kısıtlayıcı davranış kapsamında değerlendirilmektedir.
- (182) Savunmaya konu olan ve 31.05.2018 tarihinde BİRLİK tarafından GÜVEN'e gönderilen e-postada; YİĞİT, ZİRVE, SY ANKARA, OZAN, GÜVEN ve KOLSAN'ın mikser, pompa, kepçe, santral ve silobas birimlerinde çalışan personelin maaşlarının ve YİĞİT, ZİRVE, SY ANKARA, OZAN ile BİRLİK tarafından çalışanlara uygulanacak 2018 yılı zam oranlarının yer aldığı görülmektedir. Bu bakımdan GÜVEN tarafından savunmaya konu yapılan bulgunun BİRLİK ve GÜVEN arasındaki iletişim unsurunu ve bilgi değişimini ortaya koyan nitelikte bir belge olduğu anlaşılmaktadır.

⁶⁸ Kurulun 19.10.2006 tarih ve 06-77/992-287 sayılı, 24.07.2007 tarih ve 07-60/713-245 sayılı, 19.12.2008 tarih ve 08-74/1180-455 sayılı, 24.02.2004 tarih ve 04-16/123-26 sayılı, 19.01.2007 tarih ve 07-07/43-12 sayılı, 25.12.2008 tarih ve 08-75/1198-463 sayılı, 16.10.2012 tarih ve 12-50/1445-492 sayılı, 23.12.2010 tarih ve 10-80/1687-640 sayılı kararları.

⁶⁹ OPET Kararı, Ankara 7. İdare Mahkemesi, Karar No:2021/1364 ve Henkel Kararı, Danıştay 13. Daire, Karar No: 2022/1815.

- (183) Diğer taraftan, gerek Kurulun gerekse de Avrupa Birliği (AB) Komisyonunun (Komisyon) yerleşik uygulaması ele alındığında, taraflar arasında bir bilgi değişiminin varlığından bahsedebilmek için bilginin tek taraflı veya karşılıklı paylaşılıp paylaşılmadığının da önemli olmadığı görülmektedir. Bununla kastedilen, tek taraflı bir bilgi paylaşımında, rakibinden, aralarındaki rekabet ortamını şeffaflaştıran bir bilgi alan teşebbüs, bu bilgiyi almak istemediğini, tercihen kamuoyuna açık bir şekilde ortaya koymaz veya bu bilgiyi aldığına ilişkin rekabet otoritelerini bilgilendirmez ise bilgi değişiminin bir tarafı olarak kabul edilmektedir⁷⁰. Nitekim Kurulun *Work and Travel*⁷¹ ve *Otomotiv Üreticileri ve Distribütörleri*⁷² kararlarında bu hususlara değinilmiştir. *Work and Travel* kararında, Komisyon uygulamalarına atıfta bulunularak uyumlu eylemin karşılıklı temasların varlığını ifade ettiği, karşılıklılık koşulunun ise bir teşebbüsün rakibinin niyeti veya gelecekteki uygulaması hakkında bilgi edindiği bir toplantının yapılması ve toplantı kayıtlarından, rakip niyetini bildirdiğinde herhangi bir itirazın yapılmadığının anlaşılması durumunda da yerine getirilmiş olacağı belirtilmektedir⁷³. Ek olarak *Otomotiv Üreticileri ve Distribütörleri* kararlarında “katılımcıların alınan kararları uygulamadığı iddiası yahut fiyatlama ve sair davranışların ilgili toplantıda tartışılan hususları yansıtmadığı savunması teşebbüslerin ihlale ilişkin yapılanmaya dâhil olmadıklarının ispatında yeterli kabul edilmemektedir.” ifadelerine yer verilmektedir.
- (184) Buna ilaveten, *Kayseri Bosch Bayileri*⁷⁴ kararına ilişkin olarak Danıştay 13. Dairesinin E.2014/100 ve K. 2014/338 sayılı kararında da mahkeme, davacı teşebbüsün de aralarında bulunduğu Kayseri il merkezindeki teşebbüslerin yetkili ve/veya çalışanlarından oluşan ve bazı teşebbüslerce fiyat listesi paylaşılan e-posta grubuna üye olan ve e-postaların alıcı konumunda bulunan teşebbüslerden herhangi birinin fiyat anlaşmasına karşı çıktığını gösteren herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşamadığını da vurgulayarak Kurul kararını onamıştır.
- (185) Benzer şekilde, AB’de Genel Mahkeme de bir toplantıya katılan teşebbüsler arasından yalnızca birinin gelecek davranışlarına yönelik niyetini ortaya koymasının, toplantıya katılan taraflar arasında rekabeti kısıtlayıcı davranışın varlığına ilişkin tespiti ortadan kaldırmayacağını belirtmiştir⁷⁵. Tek taraflı paylaşılan bilginin bilgiyi alan taraf bakımından ne zaman kabul edilmiş varsayılacağı hususu ise AB Adalet Divanının *Aalborg Portland* kararında bir nevi açıklığa kavuşturulmuştur. Yüksek Mahkeme kararında, kendisiyle bilgi paylaşılan tarafın, kamuya açık bir şekilde, paylaşılan bu bilgiye karşı çıktığını açıklamaması veya rekabet otoritelerine durumu bildirmemesi halinde rekabeti kısıtlayıcı anlaşmadan sorumlu tutulacağını ifade etmiştir⁷⁶.
- (186) Kurulun ve AB’nin ortaya koydukları yaklaşım Yatay İşbirliği Kılavuzu’na da açık bir şekilde yansımaktadır. Anılan Kılavuz’un 46. paragrafında yer verilen “*Örneğin, bir teşebbüsün fiyatlama politikasının rakiplere açıklandığı bir toplantıya yalnızca katılmış olmak bile - fiyatları artırmak üzere bir uzlaşmaya varılmamış olsa dahi - Kanun’un 4. maddesi kapsamına girebilecektir. Bir teşebbüse, rakibi tarafından herhangi bir şekilde*

⁷⁰ Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı, 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı, 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı, 23.01.2020 tarihli ve 20-06/61-33 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/209-87 sayılı, 14.10.2021 tarihli ve 21-49/697-345 sayılı kararları.

⁷¹ Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı kararı.

⁷² Kurulun 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı.

⁷³ Case T-3/89 *Atochem v. Commission*.

⁷⁴ Kurulun 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı kararı.

⁷⁵ Case T-202/98, para 54.

⁷⁶ Case C-204/00P, para 84.

rekabete duyarlı bir bilgi gönderildiğinde, ilgili teşebbüs böyle bir bilgiyi almak istemediğine dair net bir karşılık vermiyor ise teşebbüsün bu bilgiyi kabul ettiği ve pazardaki davranışlarını buna göre değiştirdiği varsayılacaktır.” ifadeleri ile bu durum özetlenmektedir.

- (187) Yukarıda yer verildiği üzere, haklarında doğrudan iletişim kaydı bulunan teşebbüslerden GÜVEN’in iletinin yalnızca alıcısı konumunda olduğu görülmekle birlikte yapılan yerinde incelemelerde söz konusu teşebbüsün bilgi değişiminin bir parçası olmama yönündeki iradesini açıkça ortaya koyan herhangi bir belgeye yahut ifadeye rastlanmamıştır. Bu noktada, yukarıda yer verilen açıklamalar da göz önüne alındığında, GÜVEN’in de bilgi değişiminden sorumlu tutulması gerektiği hususunda herhangi bir şüphe bulunmamaktadır.
- (188) Diğer yandan Yatay İşbirliği Kılavuzu’nun 45. paragrafında da ifade edildiği üzere, rakipler arasında, pazardaki olağan koşullardan farklı rekabet koşulları yaratma amaç veya etkisine sahip olan doğrudan ya da dolaylı her türlü iletişim, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır. Anılan Kılavuz’un 56. paragrafında ise, piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığının kabul edileceği belirtilmektedir.
- (189) Taraflar arasındaki bilgi değişiminin rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacı veya etkisi olup olmadığının tespiti ise paylaşılan bilginin niteliğinin incelenmesini gerektirmektedir. Bu noktada, güncel ve geleceğe yönelik verilerin aksine geçmiş tarihli verilerin değişiminin rekabeti kısıtlama olasılığının daha düşük olduğu kabul edilmektedir. Nitekim geçmiş tarihli verilerin değişiminin, rakiplerin gelecekteki davranışlarının göstergesi olma ya da pazarla ilgili ortak bir anlayışa yol açma ihtimali düşüktür. Verinin geçmiş tarihli olup olmaması, ilgili pazarın özelliklerine ve özellikle de pazardaki fiyat görüşmelerinin sıklığına bağlıdır. Verinin rekabeti bozma riski taşımaması için ne kadar eski olması gerektiğine dair belirlenmiş bir eşik olmamakla birlikte bu eşik, verinin niteliğine, toplulaştırılmış olup olmamasına, bilgi değişiminin sıklığına ve ilgili pazarın istikrarı ve şeffaflığı gibi özelliklere göre değişkenlik göstermektedir. Bununla birlikte geçmiş tarihli fiyatlar, satışlar, üretim maliyetleri gibi veriler dahi firmaların gelecekte izlemesi muhtemel davranış şekli hakkında fikir verebileceğinden stratejik belirsizliğin giderilmesine ve bu bakımdan rakipler arasında ortak bir anlayış geliştirilmesine yardımcı olabilmektedir. Dolayısıyla incelenen pazarın ve somut olayın koşullarına göre geçmiş tarihli verilerin paylaşımı dahi 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal teşkil edebilmektedir.
- (190) Söz konusu bulguda yer alan değişime konu bilginin niteliğine bakıldığında bu verilerin; mikser, pompa, santral ve kepçe kullanımı konularında istihdam edilen çalışanlara ödenecek ücrete ek olarak asgari geçim indirimi, sefer sayısına göre ödenen ekstra ücret, yemek ücreti gibi ödeme kalemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Sayılan hususlar teşebbüslerin maliyet kalemini oluşturan, kamuya açık olmayan ve ücret başlığı altında diğer ödemelere ilişkin rekabete duyarlı bilgi niteliğindedir. Diğer yandan paylaşımına konu bilginin rakip teşebbüslerin çalışanlarına ödeyeceği ücret bilgilerini detaylarıyla ortaya koymaya elverişli, bu bakımdan toplulaştırılmamış olduğu anlaşılmaktadır. Dahası anılan bulguda yer alan ücretler teşebbüslere ait verilerle kıyaslanmış olup bu verilerin ilgili ay bakımından güncel nitelik taşıdığı anlaşılmıştır. Bu doğrultuda, ilgili bulgunun BİRLİK ve GÜVEN arasındaki bilgi değişiminin varlığını açıkça ortaya koyduğu değerlendirilmektedir. Bulgunun çalışanlara ödenecek ücretlere ilişkin amaç bakımından ihlalin varlığını ortaya koyma noktasında yeterli olduğu

değerlendirilmiş ve teşebbüslerin uygulamalarının piyasa üzerindeki etkilerinin ayrıca gösterilmesine ihtiyaç duyulmamıştır.

- (191) Bu noktada, ayrıca, GÜVEN tarafından yapılan *“Bulgu-3’te yer alan bilgilerin gerçekte örtüşmediği, GÜVEN hakkında bir ihlal tespitinde bulunulabilmesi için öncelikle bulguda yer alan bilgiler ile gerçek durumun örtüşüp örtüşmediğinin tespit edilmesi gerektiği, bu tespitın yapılmasının da etki analizi teşkil etmediği”* yönündeki açıklamalara ilişkin olarak öncelikle Bulgu-3’te yer alan belgenin göndericisinin BİRLİK, alıcısının ise GÜVEN olduğu belirtilmelidir. Alıcı olarak GÜVEN, bilgi değişiminin bir parçası olmak istemediğini açıkça belirtmediği gibi gönderilen belgede GÜVEN’e ilişkin olarak yer verilen bilgilerin yanlış olduğuna dair herhangi bir izahta da bulunmamaktadır. Hatta BİRLİK Tesis Müdürü (.....)’ın *“Yolladım abı”* mesajının üzerine GÜVEN Genel Müdürü (.....)’ın *“Teşek ederım”* şeklinde cevap verdiği görülmektedir. İlgili tarihte GÜVEN Genel Müdürü (.....)’ın bilgilerin yanlış olduğuna dair herhangi bir geri dönüş sağlamamış olması, belgenin kendisine iletilmesi sonucu yalnızca teşekkür etmesi ve iletişimin bu şekilde sonlanması, GÜVEN tarafından yapılan savunmanın haklı görülemeyeceğine dair kanaatleri güçlendirmektedir. Yapılan açıklamalar ışığında GÜVEN’in söz konusu savunmalarının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

1.4.6.1.2. KANDEMİR’in Savunması ve Değerlendirilmesi

- (192) KANDEMİR tarafından yapılan savunmada özetle;

- KANDEMİR’in işe alım sürecinde ilgili pozisyon için uygun adayları internet ilanları, aracı kurumlar gibi yöntemlerle araştırdığı,
- KANDEMİR tarafından personele baz maaş ve fazla mesaiye bağlı olarak ücret verildiği; ücret artışlarının ise yıllık enflasyon oranına, asgari ücret zammına ve personel beklentilerine bağlı olarak değişim gösterdiği,
- *“KANDEMİR ile LİMMER arasında geçen WhatsApp yazışmasında, KANDEMİR’in santral operatörlerinin maaş bilgisi talebine LİMMER’den dönüş sağlanmaktadır.”* iddiasının somut dayanaktan yoksun olduğu,
- Bahse konu yazışmada maaş bilgisini öğrenmek üzere talepte bulunan tarafın LİMMER olmasına rağmen, KANDEMİR talepte bulunuyormuş gibi değerlendirme yapıldığı,
- LİMMER tarafından gönderilen mesaja KANDEMİR yetkilisinin en başta cevap vermediği, akabinde 10 gün gibi bir süre geçtikten sonra teşebbüs yetkililerinin dostluğunun zedelenmemesi adına cevap verdiği ve KANDEMİR’in LİMMER’den hiçbir şekilde çalışanların ücret bilgileri konusunda bilgi talep etmediği,
- LİMMER’de yapılan yerinde incelemede LİMMER tarafından diğer hazır beton teşebbüsleri için yapılan maaş araştırmasına ilişkin birçok kanıt, bilgi ve belge tespit edildiği, fakat dosya kapsamında KANDEMİR’e tebliğ edilen belgeler incelendiğinde KANDEMİR’de yapılan yerinde incelemede şüphe uyandıracak bir bulgunun tespit edilemediği,
- Diğer teşebbüslerin kendi aralarında yapmış olduğu ve doğruluğunun KANDEMİR tarafından tespit edilemediği konuşmalar nedeniyle KANDEMİR’in soruşturma konusu kanun maddesi kapsamında şüpheli hale gelmiş olmasının anlaşılabilir olmadığı,
- KANDEMİR nezdinde toplam üretim maliyeti kalemleri içerisinde işçilik tutarının toplam üretim maliyetlerine oranının 2022 yılında %(.....) ve 2023 yılında %(.....) olarak gerçekleştiği,

- Toplam maliyet kalemleri içerisinde işçiliğin satılan malın maliyetine etkisinin düşük olması nedeniyle KANDEMİR'in bu hususta etik olmayan bir ilişkinin tarafı olmayacağını açık olduğu ve KANDEMİR'in işçilik kalemini hiçbir zaman gider unsuru olarak görmediği,
- KANDEMİR'in personel sayısının artarak devam ettiği, bu durumun da KANDEMİR'in personel tarafından tercih edildiğini ortaya koyduğu ve dolayısıyla KANDEMİR'in personele değer verme, ücret vb. konularda motive edici bir yaklaşım sergilediği,
- Hazır beton sektöründe iş gücü piyasasının son derece rekabetçi bir yapıda olduğu ve iş gücü sirkülasyonunun çok fazla olduğu,
- Kabul anlamına gelmemekle birlikte Kurul kararları incelendiğinde paralel davranışların/bilinçli paralelliklerin, ek faktörler olmadan tek başına ihlal teşkil etmediğinin görüldüğü ve teşebbüsler arası anlaşmadan söz edebilmek için teşebbüsler arası mutabakatı ispat edecek delillerin bulunması gerektiği,
- Soruşturmaya konu kanun maddesinde geçen eylem unsurunun geniş yorumlanması herhangi bir paralel davranış sergilemeyen teşebbüslerin de suçlu bulunma riskini beraberinde getirdiği,
- Danıştayın vermiş olduğu emsal niteliğindeki bir kararda "banka kredi teminatlarının sigortalanması" pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin paralel davranışlarının ekonomik ve rasyonel gerekçeleri olduğunun tespit edildiği ve bu nedenle uyumlu eylem karinesine başvurulamayacağına hükmedildiği,
- 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "*Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda...*" ifadesinin "*Kurul, uyumlu eylem karinesini işletirken de teşebbüsler arası bağlantıyı araştırmak/ortaya çıkarmakla yükümlüdür.*" sonucuna varılacak şekilde yorumlanması gerektiği,
- Kurulun uyumlu eylemin ortaya koyulmasında paralel davranışların ortaya çıkmasını yeterli görmediği ve teşebbüsler arasındaki ilişkinin (maddi deliller) yanı sıra pazar hareketlerinin de (iktisadi nitelikli deliller) değerlendirilmesi yönünde bir yaklaşım benimsediği,
- Kurulun teşebbüsler tarafından ileri sürülmesini beklemeksizin pazarda görülen paralelliklerin makul ekonomik sebeplerinin olup olmayacağını da kendiliğinden araştırdığı,
- Diğer teşebbüslerin gizli bilgi ve belgelerine ulaşma ihtimali olmayan KANDEMİR'in diğer teşebbüslerden yola çıkarak söz konusu soruşturmaya kanıtlarını sunmasını beklemenin gerçekçi ve hakkaniyete uygun bir yaklaşım olmayacağı,
- KANDEMİR ile ilgili olarak sadece bir *WhatsApp* yazışmasının bulunduğu ve söz konusu yazışmanın içeriğinin de 4054 sayılı Kanun'a muhalefet etmediği hususunun açık olduğu,
- Soruşturma raporunun ekler bölümündeki e-postalarda, çizelgelerde, not kağıtlarında, el yazısı ile yazılan kısımlarda KANDEMİR'in adının geçmediği

ifade edilmiştir.

(193) KANDEMİR tarafından yapılan savunmaların kapsamını, esasen, soruşturmaya dayanak teşkil eden bulguların gerekli ispat standardını karşılamadığı, anılan bulguların KANDEMİR'in rekabete aykırı bilgi değişimi ve koordinasyona sebebiyet verecek bir uzlaşma içerisinde olduğunu ortaya koyma noktasında yetersiz kaldığı, taraflar arasındaki irade uyuşmasının açık ve somut delillerle şüpheye mahal vermeyecek şekilde ortaya konulamadığı iddiaları oluşturmaktadır.

(194) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi rekabeti engelleme amacı veya etkisi olan anlaşmaların yanı sıra açık bir irade uyuşmasının ortaya konulamadığı uyumlu eylemler ile taraflar arasında bireysel karar alma mekanizmalarının yerine geçen bir

koordinasyonun oluşturulduğu durumları da konu edinmektedir. Başka bir deyişle teşebbüsler arasındaki rekabetin engellendiğinin tespit edilmesi için hayata geçirilmiş somut bir planın varlığına her durumda ihtiyaç duyulmamaktadır. Teşebbüslerin, rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkilemeyi veya rakiplerinin gelecekte pazarda alacakları ve/veya alabilecekleri kararları etkileyecek bilgiyi rakiplerine vermeyi amaçlayan doğrudan veya dolaylı iletişimlerle pazara yön vermeleri yahut gelecekteki davranışlarına ilişkin rakipleri nezdindeki belirsizlikleri azaltmaları veya ortadan kaldırmaları da rekabeti kısıtlayıcı davranış kapsamında değerlendirilmektedir.

- (195) Savunmaya konu olan ve KANDEMİR yetkilisi (.....) ile LİMMER yetkilisi (.....) arasında gerçekleşen *WhatsApp* yazışmasında; LİMMER yetkilisinin 21.02.2023 tarihinde KANDEMİR yetkilisinden santral operatörlerinin maaşı hakkında bilgi talep ettiği, KANDEMİR yetkilisinin ise 03.03.2023 tarihinde ilgili yazışmaya istinaden

“(.....) SABİT MAAŞ: (.....) TL +(.....) M3 – (.....) TL BETON PRİMİ”

şeklinde dönüş yaparak söz konusu pozisyon özelinde personele verdiği maaş bilgisini rakip teşebbüs yetkilisi ile paylaştığı görülmektedir.

- (196) Gerek Kurulun gerekse de Komisyonun yerleşik uygulaması ele alındığında, taraflar arasında bilgi değişiminin varlığından bahsedebilmek için bilginin tek taraflı veya karşılıklı paylaşılıp paylaşılmadığının önemli olmadığı görülmektedir. Bununla kastedilen, tek taraflı bir bilgi paylaşımında, rakibinden, aralarındaki rekabet ortamını şeffaflaştıran bir bilgi alan teşebbüs, bu bilgiyi almak istemediğini, tercihen kamuoyuna açık bir şekilde ortaya koymaz veya bu bilgiyi aldığına ilişkin rekabet otoritelerini bilgilendirmez ise bilgi değişiminin bir tarafı olarak kabul edilmektedir⁷⁷. Yukarıda GÜVEN’in savunmasının değerlendirildiği bölümde ayrıntılı olarak yer verildiği üzere, Kurulun *Work and Travel*⁷⁸ ve *Otomotiv Üreticileri ve Distribütörleri*⁷⁹ kararlarında bu hususlara değinilmiştir. Yine yukarıda yer verildiği üzere, *Kayseri Bosch Bayileri*⁸⁰ kararına ilişkin olarak Danıştay 13. Dairesinin E.2014/100 ve K. 2014/338 sayılı kararında da bu yaklaşım onanmıştır. Benzer şekilde AB’nin konuya bakış açısına da yukarıda değinilmiştir. Kurulun ve AB’nin ortaya koydukları yaklaşım, yine yukarıda açıklandığı üzere, Yatay İşbirliği Kılavuzu’na da açık bir şekilde yansımıştır.

- (197) Mevcut bulgu özelinde KANDEMİR’in LİMMER tarafından kendisine gönderilen iletinin alıcısı konumunda olduğu ve ilgili mesajı çalışanına verdiği ücret bilgilerini paylaşmak suretiyle cevapladığı görülmektedir. Savunma kapsamında her ne kadar KANDEMİR tarafından bilgi talebinde bulunan tarafın LİMMER olduğu, LİMMER tarafından gönderilen mesaja KANDEMİR’in ilk etapta cevap vermediği, akabinde teşebbüs yetkilileri arasındaki ilişkinin bozulmaması adına 10 gün gibi bir süre geçtikten sonra cevap verildiği ve ilgili cevapta KANDEMİR tarafından LİMMER’in çalışanlarına verdiği ücret konusunda bir bilgi talebinde bulunulmadığı belirtilse de bu noktada bilginin karşılıklı yahut tek taraflı olarak paylaşılması önem taşımamakta; dolayısıyla tarafların rekabete hassas bilgi paylaştıklarına şüphe bulunmamaktadır. Dahası, mevcut dosya bakımından talebin ilk olarak hangi teşebbüs tarafından iletilindiği, kendisine talep

⁷⁷ Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı, 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı, 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı, 23.01.2020 tarihli ve 20-06/61-33 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/209-87 sayılı, 14.10.2021 tarihli ve 21-49/697-345 sayılı kararları.

⁷⁸ Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı kararı.

⁷⁹ Kurulun 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı.

⁸⁰ Kurulun 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı kararı.

ulaşan teşebbüsün mesajı kaç gün sonra yanıtladığı yahut ilgili talebi yanıtlarken taşıdığı niyet gibi hususlar da ihlalin tespiti bakımından bir önem arz etmemektedir.

- (198) Dahası, Yatay İşbirliği Kılavuzu'nun 45. paragrafında da ifade edildiği üzere, rakipler arasında, pazardaki olağan koşullardan farklı rekabet koşulları yaratma amaç veya etkisine sahip olan doğrudan ya da dolaylı her türlü iletişim, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır. Anılan Kılavuz'un 56. paragrafında ise piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığı kabul edilmektedir.
- (199) Taraflar arasındaki bilgi değişiminin rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacı veya etkisi olup olmadığının tespiti ise paylaşılan bilginin niteliğinin incelenmesini gerektirmektedir. Bilginin niteliği bakımından hangi unsurlara bakıldığı ise, yukarıda GÜVEN'in savunmasının değerlendirildiği bölümde ele alınmıştır.
- (200) Söz konusu bulguda yer alan değişime konu bilginin niteliğine bakıldığında ise bu verilerin; santral alanında istihdam edilen çalışana ödenen baz maaşın yanında ek ödeme kalemlerini de içerdiği görülmektedir. Bu veri mahiyeti gereği, teşebbüslerin maliyet kalemini oluşturan, kamuya açık olmayan ve ücret başlığı altında diğer ödemelere ilişkin rekabete duyarlı bilgi niteliğindedir. Diğer yandan paylaşım konu bilginin, rakip teşebbüslerin çalışanlarına ödeyeceği ücret bilgilerini detaylarıyla ortaya koymaya elverişli, bu bakımdan toplulaştırılmamış olduğu anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, söz konusu bulgunun çalışanlara ödenecek ücretlere ilişkin amaç bakımından ihlalin varlığını ortaya koymakta yeterli olduğu değerlendirilmiş ve KANDEMİR'in uygulamalarının piyasa üzerindeki etkilerinin ayrıca gösterilmesine ihtiyaç duyulmamıştır. Açıklanan hususlar sebebiyle KANDEMİR'in söz konusu savunmalarının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

1.4.6.1.3. SY ANKARA'nın Savunması ve Değerlendirilmesi

(201) SY ANKARA tarafından yapılan savunmada özetle;

- SY ANKARA'nın rakipleri ile bilgi paylaşımında bulunduğu ilişkin iddianın yalnızca Bulgu-4'e dayandırıldığı, söz konusu bulguda yer alan e-posta ve ekindeki *Excel* tablosunda beş farklı çalışan grubu için ücret analizlerinin bulunduğu, bu analizlerin piyasadaki alandan istihbarat doğrultusunda hazırlandığı, ancak Bulgu-4'te yer alan e-posta ve ekindeki ücret analizleri ile SY ANKARA tarafından çalışanlara verilen ücretlerin uyuşmadığı, dolayısıyla paylaşılan bilginin rekabete hassas bilgi oluşturmadığı,
- SY ANKARA'nın sene başında çalışanlarına zam yaptığı, Bulgu-4'te yer alan e-postanın ise mayıs ayında gönderildiği, neredeyse sene ortasında gönderilen zam ve ücret bilgilerinin rekabetin kısıtlanmasına yol açamayacağı, bu durumun hayatın olağan akışına uygun olmadığı,
- Kurul içtihadı ve idari yargı kararları açısından, iş gücü piyasasında rekabeti kısıtlama amacı taşıyan kartel anlaşmalarında dahi etki analizi yapıldığı, rekabete hassas bilgi paylaşımının teşebbüslerin piyasada alacakları kararlarda etkili olabileceğinin karine olarak kabul edildiği, bu karinenin adi bir karine olması nedeniyle aksinin ispatlanabileceği, bu bağlamda Bulgu-4'te yer alan e-posta ve ekindeki ücret bilgilerinin doğru olup olmadığı konusunun önem kazandığı, SY ANKARA tarafından verilen ücretlerin Bulgu-4'te yer alan ücretlerle uyuşmadığı, diğer ihlal kategorisinde değerlendirilen ve rekabete hassas olduğu iddia edilen ücret bilgilerinin doğruluğuna ilişkin herhangi bir incelemenin de yapılmadığı, ayrıca taraflar arasındaki rekabete hassas bilgi değişiminin ortaya konulması için Bulgu-4'te yer alan tek e-postanın yeterli olamayacağı,
- Bulgu-4'te yer alan *Excel* tablosundaki ücret bilgilerinin nereden ve nasıl derlendiğine ilişkin bir değerlendirme yapılmadığı, söz konusu ücret bilgilerinin BİRLİK tarafından

rakiplerle iletişim kurulmadan piyasadan toplandığı, SY ANKARA'da yapılan incelemede Bulgu-4'teki e-postanın bulunmadığı, dolayısıyla bu bilgilerin rekabete hassas bilgi oluşturmadığı

ifade edilmiştir.

- (202) SY ANKARA tarafından yapılan savunmada, esasen, dosya kapsamında iddia olunan bilgi değişiminin pazardaki etkisinin değerlendirilmesi gerektiğinin ve ihlale dayanak teşkil eden tek bir bulgunun ihlalin tespiti bakımından yeterli olamayacağının ifade edildiği görülmektedir.
- (203) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi rekabeti engelleme amacı veya etkisi olan anlaşmaların yanı sıra açık bir irade uyuşmasının ortaya konulamadığı uyumlu eylemler ile taraflar arasında bireysel karar alma mekanizmalarının yerine geçen bir koordinasyonun oluşturulduğu durumları da konu edinmektedir. Başka bir deyişle teşebbüsler arasındaki rekabetin engellendiğinin tespit edilmesi için hayata geçirilmiş somut bir planın varlığına her durumda ihtiyaç duyulmamaktadır. Teşebbüslerin, rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkilemeyi veya rakiplerinin gelecekte pazarda alacakları ve/veya alabilecekleri kararları etkileyecek bilgiyi rakiplerine vermeyi amaçlayan doğrudan veya dolaylı iletişimlerle pazara yön vermeleri yahut gelecekteki davranışlarına ilişkin rakipleri nezdindeki belirsizlikleri azaltmaları veya ortadan kaldırmaları da rekabeti kısıtlayıcı davranış kapsamında değerlendirilmektedir.
- (204) Gerek Kurulun gerekse de Komisyonun yerleşik uygulaması ele alındığında, taraflar arasında bilgi değişiminin varlığından bahsedebilmek için bilginin tek taraflı veya karşılıklı paylaşılıp paylaşılmadığının önemli olmadığı görülmektedir. Bununla kastedilen, tek taraflı bir bilgi paylaşımında, rakibinden, aralarındaki rekabet ortamını şeffaflaştıran bir bilgi alan teşebbüs, bu bilgiyi almak istemediğini, tercihen kamuoyuna açık bir şekilde ortaya koymaz veya bu bilgiyi aldığına ilişkin rekabet otoritelerini bilgilendirmez ise bilgi değişiminin bir tarafı olarak kabul edilmektedir⁸¹. Yukarıda GÜVEN'in savunmasının değerlendirildiği bölümde ayrıntılı olarak yer verildiği üzere, Kurulun *Work and Travel*⁸² ve *Otomotiv Üreticileri ve Distribütörleri*⁸³ kararlarında bu hususlara değinilmiştir. Yine yukarıda yer verildiği üzere, *Kayseri Bosch Bayileri*⁸⁴ kararına ilişkin olarak Danıştay 13. Dairesinin E.2014/100 ve K. 2014/338 sayılı kararında da bu yaklaşım onanmıştır. Benzer şekilde AB'nin konuya bakış açısına da yukarıda değinilmiştir. Kurulun ve AB'nin ortaya koydukları yaklaşım, yine yukarıda açıklandığı üzere, Yatay İşbirliği Kılavuzu'na da açık bir şekilde yansımıştır.
- (205) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede elde edilen Bulgu-4'te, BİRLİK tarafından 04.05.2020 tarihinde LİMMER, SY ANKARA ve YİĞİT yetkilileri ile; YİĞİT, KOLSAN, OZAN, LİMMER, ZİRVE, BİRLİK, GÜVEN ve SY ANKARA bünyesinde çalışan mikser, pompa, santral ve kepçe personeline ilişkin maaş bilgisinin yer aldığı "2020MAAŞ"⁸⁵ isimli Excel tablosunun paylaşıldığı görülmektedir. Söz konusu e-postanın içeriğinde yer alan bilgilere bakıldığında bu verilerin; mikser, pompa, santral ve kepçe alanlarında

⁸¹ Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı, 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı, 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı, 23.01.2020 tarihli ve 20-06/61-33 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/209-87 sayılı, 14.10.2021 tarihli ve 21-49/697-345 sayılı kararları.

⁸² Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı kararı.

⁸³ Kurulun 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı.

⁸⁴ Kurulun 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı kararı.

⁸⁵ İlgili e-posta gövdesinde "Ekteki dosyada firmaların 2019 maaş tablosu vardır." ifadelerine yer verildiği görülmüş olup teşebbüslerden elde edilen cevabi yazılar doğrultusunda, belgede yer alan verilerin 2020 yılına ait olduğu tespit edilmiştir.

çalışan personele ödenen ücret, asgari geçim indirimi, ek mesai, sefer sayısına bağlı ek ödeme ve yemek gibi ödeme kalemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu ödeme kalemleri teşebbüslerin maliyetlerine ilişkin olup kamuya açık olmayan ve rekabete duyarlı bilgi niteliği taşımaktadır.

- (206) İlgili bulgu kapsamında SY ANKARA'nın iletinin alıcısı konumunda olduğu görülmekle birlikte, yapılan yerinde incelemelerde söz konusu teşebbüsün bilgi değişiminin bir parçası olmama yönündeki iradesini açıkça ortaya koyan herhangi bir belgeye yahut ifadeye rastlanmamıştır. Bu noktada, ilgili yazışmanın iletişimin tarafı olan her iki teşebbüsten de elde edilip edilmemesinin ispat standardı üzerinde herhangi bir etkisi de bulunmamaktadır. Yukarıda yer verilen açıklamalar da göz önüne alındığında, SY ANKARA'nın da bilgi değişiminden sorumlu tutulması gerektiği hususunda herhangi bir şüphe bulunmamaktadır.
- (207) Diğer yandan Yatay İşbirliği Kılavuzu'nun 45. paragrafında da ifade edildiği üzere, rakipler arasında, pazardaki olağan koşullardan farklı rekabet koşulları yaratma amaç veya etkisine sahip olan doğrudan ya da dolaylı her türlü iletişim, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır. Anılan Kılavuz'un 56. paragrafında ise piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığı kabul edilmektedir.
- (208) Taraflar arasındaki bilgi değişiminin rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacı veya etkisi olup olmadığının tespiti ise paylaşılan bilginin niteliğinin incelenmesini gerektirmektedir. Bilginin niteliği bakımından hangi unsurlara bakıldığı ise, yukarıda GÜVEN'in savunmasının değerlendirildiği bölümde ele alınmıştır.
- (209) Dosya kapsamında yapılan değerlendirmeler neticesinde, hakkında iletişim delili bulunan SY ANKARA ve rakipleri arasında değişime konu olan bilgilerin güncel, rekabete duyarlı nitelik taşıyan, kamuya açık olmayan ve toplulaştırılmamış verilerden oluştuğu tespit edilmiştir. İlâveten söz konusu iletişim delilleri incelendiğinde rakibinden, aralarındaki rekabet ortamını şeffaflaştıran bilgiyi alan SY ANKARA'nın, ilgili bilgiyi almak istemediğini açık bir şekilde ortaya koymadığı görülmüştür. Bu bakımdan, söz konusu bulgunun çalışanlara ödenecek ücretlere ilişkin amaç bakımından ihlalin varlığını ortaya koymakta yeterli olduğu değerlendirilmiş ve teşebbüslerin uygulamalarının piyasa üzerindeki etkilerinin ayrıca gösterilmesine ihtiyaç duyulmamıştır.
- (210) Yukarıda açıklanan sebeplerle, ilgili bulgunun, ihlalin varlığını ortaya koymak bakımından yeterince somut ve açık olduğu; dolayısıyla SY ANKARA'nın söz konusu savunmalarının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

1.4.6.1.4. YİĞİT'in Savunması ve Değerlendirilmesi

- (211) YİĞİT tarafından yapılan savunmada özetle;
- YİĞİT'in rakiplerine bilgi verdiğini veya rakipleri ile iletişim kurduğunu gösteren bir delilin bulunmadığı, YİĞİT için ihlal isnadında bulunulan Bulgu-4'te yer alan bilgilerin kaynağının belli olmadığı, Bulgu-4'ün öncesinde ya da sonrasında soruşturma taraflarının bir araya geldiğini gösteren bir delilin bulunmadığı, Bulgu-4 öncesinde BİRLİK ya da başka bir rakip ile YİĞİT'in iletişim kurduğunu gösteren bir belgenin bulunmadığı, bu nedenle rakiplerin koordinasyonundan veya ihlal iradesinden bahsetmenin olası olmadığı, tek bir e-posta üzerinden ihlal iradesi tesis etmenin hatalı bir yaklaşım olduğuna ilişkin idare mahkemesince verilen bir karar da bulunduğu⁸⁶, Bulgu-4'te yer alan stratejik bilgilerin BİRLİK tarafından nereden elde edildiğinin Soruşturma Raporunda belirlenmediği,

⁸⁶ Ankara 13. İdare Mahkemesinin E. 2022/517 K. 2022/2281 sayılı kararı.

- YİĞİT’e yalnızca bir adet e-posta geldiği ve söz konusu e-postanın YİĞİT tarafından talep edilmediği, ilgili e-postaya YİĞİT tarafından cevap verilmediği ve geri dönüş yapılmadığı, e-postanın gönderildiği tarih öncesinde ya da sonrasında BİRLİK veya herhangi bir soruşturma tarafı ile YİĞİT arasında herhangi bir şekilde iletişim olmadığı, YİĞİT tarafından talep edilmeyen, cevap verilmeyen ve kaynağı belli olmayan ücret bilgilerini içeren e-posta üzerinden iradenin varlığının ortaya koyulamayacağı,
- Soruşturma kapsamında elde edilen bulgular YİĞİT açısından değerlendirildiğinde “makul şüphe”nin ötesine geçen bir durumun söz konusu olmadığı, dosyada iletişime taraf olduğu somut olarak ortaya konulan teşebbüsler aleyhindeki deliller ile YİĞİT için ileri sürülen delillere bakıldığında; YİĞİT için iletişim delili olarak gösterilen e-postanın ispat gücünün diğer delillere nazaran karşılaştırılamayacak derecede zayıf kaldığı, bu nedenle YİĞİT ile ilişkilendirilen delilin ispat gücü eşliğini aşmadığı,
- YİĞİT hakkında ihlal tespitinde bulunabilmek için YİĞİT’in BİRLİK ile iletişim kurma isteği içerisinde olduğunu, Bulgu-4’teki verileri BİRLİK’e ilettiğini ya da bu amaçla iletişim kurduğunu, YİĞİT’e iletilen Bulgu-4’teki verileri YİĞİT’in kullandığını ve anılan verilerin rekabeti kısıtlamaya elverişli olduğunu gösteren delillere ihtiyaç olduğu,
- Bulgu-4’te yer alan verilerin doğru olmadığı düşünüldüğünde bu verilerin rekabete hassas olmaktan çıkacağı ve rekabetin kısıtlanmasının mümkün olmayacağı, stratejik olduğu ifade edilen verilerin doğru olup olmadığının tespiti yapılmadan kaynağı belli olmayan ve doğruluğu teyit edilmemiş bu ücret bilgilerine stratejik denilmesinin hatalı olduğu, BİRLİK’in bulguda yer alan verileri nereden elde ettiğinin bilinmediği ve ilgili verileri YİĞİT’in talep etmediği,
- YİĞİT’in 2022 yılında açılan hazır beton soruşturması kapsamında uzlaştığı, ilgili dosyada uzlaşma aşamasında iken bu dosyanın mevcut olmadığı, uzlaşılan dosyada hazır beton sektörüne ek olarak iş gücü piyasasına ilişkin ihlallerin de incelendiği ve YİĞİT’in tüm ihlalleri kapsayacak şekilde uzlaşma görüşmesi gerçekleştirdiği, YİĞİT’in uzlaştığı bulgular ile bu dosya kapsamındaki bulguların karşılaştırılması gerektiği⁸⁷

ifade edilmiştir.

- (212) YİĞİT tarafından yapılan savunmada, esasen, iddia olunan bilgi değişiminin pazardaki etkisinin değerlendirilmesi gerektiği, ihlale dayanak teşkil eden tek bir bulgunun ihlalin tespiti bakımından yeterli olamayacağı ve 2022 yılında hazır beton sektöründe çıktı pazarına yönelik olarak yürütülen bir diğer soruşturmada uzlaşan taraflardan biri olan YİĞİT hakkında ihlal tespitinde bulunulurken anılan dosya kapsamında uzlaşmaya konu edilen bulguların da göz önüne alınması gerektiği belirtilmektedir.
- (213) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi rekabeti engelleme amacı veya etkisi olan anlaşmaların yanı sıra açık bir irade uyuşmasının ortaya konulamadığı uyumlu eylemler ile taraflar arasında bireysel karar alma mekanizmalarının yerine geçen bir koordinasyonun oluşturulduğu durumları da konu edinmektedir. Başka bir deyişle teşebbüsler arasındaki rekabetin engellendiğinin tespit edilmesi için hayata geçirilmiş somut bir planın varlığına her durumda ihtiyaç duyulmamaktadır. Teşebbüslerin, rakiplerinin pazardaki davranışlarını etkilemeyi veya rakiplerinin gelecekte pazarda alacakları ve/veya alabilecekleri kararları etkileyecek bilgiyi rakiplerine vermeyi

⁸⁷ Kurulun 08.12.2022 tarihli ve 22-54/828-M sayılı kararı ile yürütülen soruşturma ile mevcut soruşturmada aynı belgelerin kullanılması suretiyle aynı ihlal isnadında bulunulduğu, her iki soruşturmanın da kronolojik olarak aynı dönemi kapsadığı, bu nedenlerle söz konusu eylemlerin tek bir eylem olarak değerlendirilerek *ne bis in idem* ilkesi çerçevesinde mevcut soruşturma kapsamında cezalandırılmamaları gerektiği yönündeki benzer savunmalar GÜVEN, KOLSAN ve SY ANKARA tarafından da yapılmış olup YİĞİT’in bu savunmasına ilişkin yapılan değerlendirmeler diğer teşebbüsler açısından da geçerlidir.

amaçlayan doğrudan veya dolaylı iletişimlerle pazara yön vermeleri yahut gelecekteki davranışlarına ilişkin rakipleri nezdindeki belirsizlikleri azaltmaları veya ortadan kaldırmaları da rekabeti kısıtlayıcı davranış kapsamında değerlendirilmektedir.

- (214) Gerek Kurulun gerekse de Komisyonun yerleşik uygulaması ele alındığında, taraflar arasında bilgi değişiminin varlığından bahsedebilmek için bilginin tek taraflı veya karşılıklı paylaşılıp paylaşılmadığının önemli olmadığı görülmektedir. Bununla kastedilen, tek taraflı bir bilgi paylaşımında, rakibinden, aralarındaki rekabet ortamını şeffaflaştıran bir bilgi alan teşebbüs, bu bilgiyi almak istemediğini, tercihen kamuoyuna açık bir şekilde ortaya koymaz veya bu bilgiyi aldığına ilişkin rekabet otoritelerini bilgilendirmez ise bilgi değişiminin bir tarafı olarak kabul edilmektedir⁸⁸. Yukarıda GÜVEN'in savunmasının değerlendirildiği bölümde ayrıntılı olarak yer verildiği üzere, Kurulun *Work and Travel*⁸⁹ ve *Otomotiv Üreticileri ve Distribütörleri*⁹⁰ kararlarında bu hususlara değinilmiştir. Yine yukarıda yer verildiği üzere, *Kayseri Bosch Bayileri*⁹¹ kararına ilişkin olarak Danıştay 13. Dairesinin E.2014/100 ve K. 2014/338 sayılı kararında da bu yaklaşım onanmıştır. Benzer şekilde AB'nin konuya bakış açısına da yukarıda değinilmiştir. Kurulun ve AB'nin ortaya koydukları yaklaşım, yine yukarıda açıklandığı üzere, Yatay İşbirliği Kılavuzu'na da açık bir şekilde yansımıştır.
- (215) BİRLİK'te yapılan yerinde incelemede elde edilen Bulgu-4'te, BİRLİK tarafından 04.05.2020 tarihinde LİMMER, SY ANKARA ve YİĞİT yetkilileri ile; YİĞİT, KOLSAN, OZAN, LİMMER, ZİRVE, BİRLİK, GÜVEN ve SY ANKARA bünyesinde çalışan mikser, pompa, santral ve kepçe personeline ilişkin maaş bilgisinin yer aldığı "2020MAAŞ"⁹² isimli Excel tablosunun paylaşıldığı görülmektedir. Söz konusu e-postanın içeriğinde yer alan bilgilere bakıldığında bu verilerin; mikser, pompa, santral ve kepçe alanlarında çalışan personele ödenen ücret, asgari geçim indirimi, ek mesai, sefer sayısına bağlı ek ödeme ve yemek gibi ödeme kalemlerine ilişkin olduğu görülmektedir. Bu ödeme kalemleri teşebbüslerin maliyetlerine ilişkin olup kamuya açık olmayan ve rekabete duyarlı bilgi niteliği taşımaktadır.
- (216) İlgili bulgu kapsamında YİĞİT'in iletinin yalnızca alıcısı konumunda olduğu görülmekle birlikte yapılan yerinde incelemelerde söz konusu teşebbüsün bilgi değişiminin bir parçası olmama yönündeki iradesini açıkça ortaya koyan herhangi bir belgeye yahut ifadeye rastlanmamıştır. Bu noktada, yukarıda yer verilen açıklamalar da göz önüne alındığında, YİĞİT'in de bilgi değişiminden sorumlu tutulması gerektiği hususunda herhangi bir şüphe bulunmamaktadır.
- (217) Yatay İşbirliği Kılavuzu'nun 45. paragrafında da ifade edildiği üzere, rakipler arasında, pazardaki olağan koşullardan farklı rekabet koşulları yaratma amaç veya etkisine sahip olan doğrudan ya da dolaylı her türlü iletişim, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmekte ve yasaklanmaktadır. Anılan Kılavuz'un 56. paragrafında ise piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığı kabul edilmektedir.

⁸⁸ Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı, 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı, 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı, 23.01.2020 tarihli ve 20-06/61-33 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/208-86 sayılı, 25.03.2021 tarihli ve 21-17/209-87 sayılı, 14.10.2021 tarihli ve 21-49/697-345 sayılı kararları.

⁸⁹ Kurulun 11.04.2007 tarihli ve 07-31/325-120 sayılı kararı.

⁹⁰ Kurulun 18.04.2011 tarihli ve 11-24/464-139 sayılı kararı.

⁹¹ Kurulun 12.06.2012 tarihli ve 12-32/916-275 sayılı kararı.

⁹² İlgili e-posta gövdesinde "Ekteki dosyada firmaların 2019 maaş tablosu vardır." ifadelerine yer verildiği görülmüş olup teşebbüslerden elde edilen cevabi yazılar doğrultusunda, belgede yer alan verilerin 2020 yılına ait olduğu tespit edilmiştir.

(218) Dosya kapsamında yapılan değerlendirmeler neticesinde, hakkında iletişim delili bulunan YİĞİT ve rakipleri arasında değişime konu olan bilgilerin güncel, rekabete duyarlı nitelik taşıyan, kamuya açık olmayan ve toplulaştırılmamış verilerden oluştuğu tespit edilmiştir. İlâveten söz konusu iletişim delilleri incelendiğinde rakibinden, aralarındaki rekabet ortamını şeffaflaştıran bilgiyi alan YİĞİT'in, ilgili bilgiyi almak istemediğini açık bir şekilde ortaya koymadığı görülmüştür. Bu bakımdan, söz konusu bulgunun çalışanlara ödenecek ücretlere ilişkin amaç bakımından ihlalin varlığını ortaya koymakta yeterli olduğu değerlendirilmiş ve teşebbüslerin uygulamalarının piyasa üzerindeki etkilerinin ayrıca gösterilmesine ihtiyaç duyulmamıştır. Dolayısıyla ilgili bulgu, ihlalin varlığını ortaya koymak bakımından yeterince somut ve açıktır. Diğer yandan YİĞİT hakkında ihlal tespitinde bulunabilmek için, YİĞİT tarafından ifade olunduğu gibi, ilgili bulgunun öncesinde ya da sonrasında soruşturma taraflarının bir araya geldiğini gösteren bir delilin olması yönünde herhangi bir zorunluluk bulunmamaktadır. Yapılan açıklamalar ışığında YİĞİT'in söz konusu savunmalarının yerinde olmadığı değerlendirilmektedir.

(219) Son olarak, Kurulun 08.12.2022 tarihli ve 22-54/828-M sayılı kararıyla başlatılan soruşturmanın konusunu hazır beton ürününün satış fiyatının belirlenmesi, müşteri paylaşımı yapılması ve bu eylemlerin bir parçası olarak rekabete hassas bilgi değişiminde bulunulması iddiaları oluşturmakta olup anılan soruşturmanın hazır beton ürününün kendisine, bir diğer deyişle çıktı pazarına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Mevcut soruşturma kapsamında incelenen iddialar ise hazır beton ürününden bağımsız olarak hazır beton üreticisi teşebbüslerin istihdam ettikleri personel ücretlerine yönelik bilgi değişiminde bulunmalarına, diğer bir ifadeyle girdi pazarına ilişkindir. Nitekim ilgili soruşturmalara konu olan pazarlar da soruşturmaların odaklandıkları pazarların birbirilerinden farklılık arz ettiğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. Öyle ki önceki soruşturmada ilgili ürün pazarı "hazır beton pazarı" olarak tanımlanırken; mevcut soruşturma, kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamakla birlikte, hazır beton sektöründe faaliyet gösteren saha/operasyon personelinin iş gücü pazarını ele almaktadır. Dolayısıyla her iki soruşturmanın konusunun tamamen farklı olduğu ve odaklandığı pazarlar bakımından iki ayrı soruşturma teşkil ettiği hususunda herhangi bir şüphe bulunmamaktadır.

(220) Bunlara ek olarak önceki soruşturma kapsamında teşebbüsler hakkında tespit olunan iddialar arasında iş gücü pazarına yönelik herhangi bir ihlal iddiasının yer almadığı da görülmektedir. Ayrıca YİĞİT'in uzlaşma başvuruları kapsamında verilen ara karar ve nihai karar incelendiğinde, uzlaşmaya konu ihlallere dayanak teşkil eden bulgular ile mevcut soruşturmaya dayanak teşkil eden bulguların örtüşmediği görülmektedir. Dolayısıyla YİĞİT hakkında mevcut soruşturma bakımından ihlal tespitinde bulunulurken, uzlaşma ile neticelenen önceki tarihli soruşturmada uzlaşmaya konu bulguların ve teşebbüsün ihlal kabulünün de göz önüne alınarak değerlendirme yapılması gerektiğine yönelik savunmalar isabetli bulunmamıştır.

1.4.6.2. İhlal İsnadında Bulunulmayan Teşebbüslerin Savunmaları ve Değerlendirilmesi

(221) BELBETON ve S-UYYSAL'ın savunmaları yukarıda Bulgu-7'nin değerlendirildiği bölümde ele alınmış olup diğer teşebbüslerin savunmalarına aşağıda yer verilmektedir.

(222) BAŞTAŞ tarafından yapılan savunmada özetle;

- BAŞTAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği ve rekabet karşıtı bir eylemde bulunmadığı,

- Soruşturma sürecinde gerek BAŞTAŞ'ta 05.09.2023 tarihinde gerçekleştirilen yerinde incelemede gerekse de soruşturma tarafı teşebbüslerde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde, BAŞTAŞ'ın taraf olduğu ve rekabeti engelleme amacı veya etkisi taşıyan herhangi bir anlaşmaya ya da açık bir irade uyuşmasına veya koordinasyona işaret eden bir bulguya rastlanılmadığı,
- BAŞTAŞ'ın iş gücü piyasasına ilişkin stratejilerini Kurum tarafından hazırlanan ve 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1087-RM(4) sayılı karar ile kabul edilen “İş Gücü Piyasalarındaki Rekabet İhlallerine Yönelik Kılavuz (İş Gücü Kılavuzu)” ile uyumlu olacak şekilde üçüncü taraf araştırma şirketleri tarafından hazırlanan raporlara ve tamamen kendi ticari stratejilerine göre belirlediği,
- Bulgu-13, Bulgu-14, Bulgu-15 ve Bulgu-18 çerçevesinde BAŞTAŞ'a herhangi bir rekabet ihlali isnat edilemeyeceği, soruşturmada aynı yönde yapılan değerlendirmelere iştirak edildiği,
- BAŞTAŞ'ın çalışanların maaşlarının tespiti noktasında üçüncü taraf araştırma şirketlerince ((.....)) hazırlanmış raporları baz aldığı ve her hâlükârda kendi bağımsız ticari kararları uyarınca maaş tespiti yaptığı

ifade edilmiştir.

(223) KOCALAR tarafından yapılan savunmada özetle;

- Soruşturma konusu iddiaların somut dayanaktan yoksun olduğu,
- Dosya kapsamında KOCALAR'da yapılan yerinde incelemede şüphe uyandıracak bir bulgunun tespit edilemediğinin açıkça görüldüğü,
- KOCALAR'ın isminin yalnızca LİMMER'de yapılan yerinde incelemede rastlanılan Bulgu-12'deki 2023 yılı maaş çalışması başlıklı *Excel* dosyasında geçtiği, ilgili belgede KOCALAR'ın yanında diğer birçok teşebbüsün çalışanlarına ilişkin maaş çalışmasının bulunduğu görüldüğü, öte yandan diğer teşebbüslerin kendi aralarında geçen ve doğruluğu KOCALAR tarafından tespit edilemeyen konuşmalar nedeniyle KOCALAR'ın da soruşturma konusu eylemler bakımından şüpheli hale gelmiş olmasının anlaşılabilir olmadığı, keza KOCALAR'da yapılan yerinde incelemede herhangi bir delilin de elde edilmediği,
- Kurul kararları incelendiğinde paralel davranışların/bilinçli paralelliklerin, destekleyici unsurlar olmaksızın tek başına ihlal olarak değerlendirilmediğinin görüldüğü,
- Teşebbüsler arası anlaşmadan söz edebilmek için taraflar arasındaki mutabakatı ispat edecek delillerin gerekli olduğu, mevcut dosya kapsamında KOCALAR'ın diğer teşebbüsler ile anlaşma içerisinde olduğunu gösteren herhangi bir iletişim deliline rastlanmamış olduğu göz önüne alındığında somut delillerden yoksun olduğu düşünülen soruşturmanın KOCALAR yönünden sonlandırılmasına karar verilmesinin talep edildiği

ifade edilmiştir.

(224) KOLSAN tarafından yapılan savunmada özetle;

- Soruşturmada KOLSAN bakımından ulaşılan kanaatin hukuken isabetli olduğu ve KOLSAN açısından fiili ve gerçek durumu doğru biçimde yansıttığı,
- Rekabet ihlali kabahatinin maddi unsuru olan tipik hareketin/fiilin soruşturmada KOLSAN bakımından gerçekleşmediği,
- KOLSAN'ın rakipleri ile iş gücü pazarına yönelik rekabeti kısıtlayıcı anlaşma/uyumlu eylem içerisinde hareket etmesini iktisaden ve mantiken geçersiz kılacak maddi hakikatlerin bulunduğu ve bunların en başında da KOLSAN'ın hazır beton faaliyetlerini kademeli olarak sonlandırmasının geldiği,

- Bu nedenle KOLSAN'ın rakipler ile yapılacak bir anlaşma ya da uyumlu eylem ile gözetileceği bir menfaatinin bulunmadığı

ifade edilmiştir.

(225) LİMAK tarafından yapılan savunmada özetle;

- LİMAK ile ilgili olan bulguların Bulgu-8 ve Bulgu-9 olduğu, ilgili bulgularda rakipler arası iletişimin olduğunu gösterir herhangi bir ifadenin yer almadığı, dosya kapsamında LİMAK aleyhine herhangi bir ihlal tespitinin yapılamayacağı, soruşturmada aynı yönde yapılan değerlendirmelere iştirak edildiği

ifade edilmiştir.

(226) M.M. TİFTİK tarafından yapılan savunmada özetle;

- Bilgi değişiminin “rakip firmaların rekabeti etkileyebilecek ticari bilgilerini birbirleriyle paylaşması” olarak tanımlandığı, Kurulun içtihatları ve doktrine göre ihlalin varlığı için iki rakip arasında rekabete hassas bilgilerin paylaşılması gerektiği, bu çerçevede; Bulgu-10'da yer alan yazışmada M.M. TİFTİK çalışanının LİMMER çalışanına kişisel kariyer planları konusunda yol göstermesi amacıyla mesaj attığı, LİMMER çalışanının bu mesaja cevap vermediği, M.M. TİFTİK'in söz konusu yazışmadan haberdar olmadığı, açıklanan hususlar ışığında Bulgu-10'da yer alan yazışmanın rakipler arasında bilgi değişimi ihlali olarak değerlendirilmesinin mümkün görülmediği,
- Rekabeti etkileyebilecek bilgi değişiminden söz edebilmek için teşebbüsler arasında paylaşılan bilgilerin güncel olması gerektiği, geçmişe dönük bilgilerin paylaşılmasının rekabeti kısıtlama olasılığının oldukça düşük olduğu, Bulgu-10'da yer alan yazışmanın M.M. TİFTİK'in 2023 yılı maaş zammı kararının alındığı tarihten çok sonra gerçekleştiği, ilgili bulguda adı geçen LİMMER'in çalışanlarına ilişkin maaş bilgisinin M.M. TİFTİK'e ulaşmamış olmakla birlikte yazışmanın yapıldığı tarihte bu bilginin M.M. TİFTİK'in kararlarını etkileme ihtimalinin bulunmadığı,
- M.M. TİFTİK hakkında rekabete aykırı bilgi değişimi iddiasına ilişkin yalnızca bir yazışmanın bulunduğu, söz konusu yazışmanın diyalog boyutuna ulaşmadığı ve herhangi bir iletişim delilinin bulunmadığı

ifade edilmiştir.

(227) OYAK tarafından yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-5'te, 04.01.2021 tarihinde THBB tarafından OYAK'a iletilen e-posta ve ekinde THBB'nin iş mahkemelerinden gelen taleplere yanıt verebilmek amacıyla personel ücretlerine yönelik araştırma yaptığı ve söz konusu araştırmanın sonuçlarının sadece resmi kurumlardan talep gelmesi halinde paylaşılacağı belirtilen, OYAK'ın ilgili formu doldurduğuna veya e-postayı yanıtladığına dair herhangi bir bulgunun da olmadığı,
- Ayrıca THBB tarafından talep edilen formların hazır beton firmaları tarafından doldurulduğuna yahut rakip firmalara ait verilerin üçüncü taraflarca paylaşıldığına ilişkin herhangi bir bulguya da ulaşılmadığı,
- OYAK'ın Bulgu-8'de yalnızca adının geçtiği, ilgili bulgunun OYAK'ın bilgi değişimine taraf olduğuna yönelik çıkarım yapabilmek için yeterli olmadığı, bulguda yer alan bilgilerin iş görüşmelerinde edinilen bilgiler olduğu, iş gücü piyasalarının niteliği gereği çalışanların kendi işverenleriyle pazarlık yapabilmek adına rakip şirketlerin uyguladığı koşullara yönelik bilgi edinmesi gibi durumların sıklıkla yaşandığı, potansiyel çalışan adaylarıyla gerçekleştirilen mülakatların da bu durumu kolaylaştırdığı, dolayısıyla rakipler arasında doğrudan iletişim olmaksızın rakiplerin çalışma koşullarına dair tahmini veriler içeren bulgulara dayanarak bir ihlal isnadında bulunulamayacağı,

- Bulgu-12’de yer alan e-posta ve ekinde, OYAK’ın da dâhil olduğu hazır beton üreticilerinin çalışan maaşlarına ilişkin bir *Excel* tablosunun yer aldığı, OYAK’ın şubat ayında uygulayacağı zam oranını belirleyip zammı şubat ayında hesaplara yansıttığı, söz konusu bulguda yer alan e-postanın tarihi de dikkate alındığında maaş zammı bilgilerinin pazardan öğrenilebileceği, ayrıca Bulgu-12’de yer alan yazışmanın OYAK tarafından LİMMER’e sağlandığına dair herhangi bir bulgunun bulunmadığı

ifade edilmiştir.

(228) OZAN tarafından yapılan savunmada özetle;

- Soruşturma kapsamında OZAN’ın herhangi bir mevzuat hükmüne ve 4054 sayılı Kanun’a aykırı hiçbir eylemde bulunulmadığı, nitekim bu durumun Soruşturma Raporu ile de ortaya koyulduğu

ifade edilmiştir.

(229) POLAT tarafından yapılan savunmada özetle;

- BİRLİK’ten elde edilen Bulgu-18’de⁹³ POLAT’ın isminin geçtiği görülmekle birlikte, söz konusu verinin rakip teşebbüsçe ne şekilde elde edildiğinin bilinmediği, zira POLAT tarafından aynı sektördeki hiçbir rakip veya teşebbüs yetkilisi ile personel maaşlarına yahut hak edişlere dair rekabeti önleyici nitelikte bir bilginin paylaşılmadığı,
- POLAT bünyesinde tek tip maaş uygulamasının olmadığı, pozisyona göre maaşların farklılaştığı, hatta aynı pozisyon içinde dahi farklı ücretlendirmelerin söz konusu olabildiği, kaldı ki ilgili bulguda yer verilen maaş verisinin hangi pozisyonun çalışanına ait olduğunun dahi anlaşılamadığı,
- POLAT’ın dosya kapsamında elde edilen herhangi bir yazışmaya taraf olmadığı ve isminin yalnızca tek bir bulguda geçtiği göz önüne alındığında, teşebbüsün rekabeti kısıtlamaya yönelik iradesinden bahsedilemeyeceğinin açık olduğu, diğer bir deyişle başka bir teşebbüsten elde edilen, kaynağı belli olmayan, detay içermeyen söz konusu bilginin piyasa duyumlarına dayalı olarak elde edildiği konusunda şüphe bulunmadığı,
- Maaş bilgilerinin piyasa araştırması yoluyla dahi rahatlıkla öğrenilebileceği, çalışanların başka bir teşebbüsle iş görüşmesine gitmesi yahut arkadaşlık ilişkileri gibi herhangi bir yolla ilgili maaş bilgilerinin duyulmasının ve yayılmasının oldukça kolay olduğu, bu türden maaş bilgilerine en düşük, ortalama ve en yüksek şeklinde, çeşitli internet siteleri aracılığıyla dahi kolaylıkla ulaşılabileceği,
- POLAT’ın personel maaş bilgisini başka hiçbir firma ile paylaşmadığı, bu hususta bir ihmalinin yahut hatasının bulunmadığı da göz önüne alınarak teşebbüsün iradesi ve kontrolü dışında BİRLİK’ten elde edilen belge doğrultusunda POLAT hakkında başlatılan soruşturmanın sonlandırılmasının yerinde olacağı

ifade edilmiştir.

(230) VOTORANTİM tarafından yapılan savunmada özetle;

- Soruşturma Raporu’nda yer verilen 21 bulgudan yalnızca bir tanesinin VOTORANTİM’e ilişkin olduğu, ilgili belgenin de bir kâğıt parçasının üstüne VOTORANTİM’in adının yazılmasından ibaret olduğu,
- Soruşturma Raporu’nda söz konusu belgenin taraflar arasında doğrudan bir iletişim olduğunu ortaya koymak açısından yetersiz olduğunun ve bu belgeyi destekleyecek herhangi bir belgenin elde edilemediğinin belirtildiği ve bu kapsamda VOTORANTİM ve rakipleri arasında rekabete aykırı bir uzlaşının bulunduğu tespitinin yapılamayacağı sonucuna ulaşıldığı, bu sonuca iştirak edildiği,

⁹³ Anılan bulgu mevcut soruşturma raporunda Bulgu-18’e karşılık gelmektedir.

- VOTORANTİM'in soruşturma tarafları ile soruşturma konusu pazarda söz konusu çalışanların istihdamı noktasında rakip olmadığı,
- Soruşturma Raporu'nda VOTORANTİM'in 2019 yılı sonrası santral operatörü haricinde bünyesinde soruşturmaya konu çalışan gruplarından herhangi birini istihdam etmediğinin teyit edildiği,
- VOTORANTİM'in adının geçtiği tek belgede yer alan çalışan gruplarının 2019 yılından beri istihdam edilmediği, söz konusu çalışan grupları bakımından istihdam pazarından çıkmış ve yakın zamanda bu çalışanları tekrar istihdam edeceğine dair bir planı bulunmayan VOTORANTİM'in potansiyel bir rakip olarak değerlendirilmemesi gerektiği,
- Mevcut durumda söz konusu çalışanların ücretleri ve özlük haklarına dair VOTORANTİM'in bilgisinin bulunmadığı ve dolayısıyla rekabete aykırı bir bilgi değişimi içinde bulunması ihtimalinin olmadığı,
- Hazır beton operasyonları açısından görev alan çalışanların yaptıkları işin niteliğine göre kesin bir şekilde ayrılabilirdiği ve birbirlerinin ikamesi olarak görülebilecek nitelikte olmadığı,
- Rakiplik ilişkisine dair değerlendirmede söz konusu ayrımın dikkate alınmamasının hatalı olacağı

ifade edilmiştir.

(231) ZİRVE tarafından yapılan savunmada özetle;

- Bulgu-2'de yer alan bilgilerin, başka bir teşebbüste yapılan yerinde inceleme sonucunda elde edildiği; söz konusu bulguda ZİRVE'nin de dâhil olduğu hazır beton firmalarının çalışanlarına ilişkin maaş zam oranlarının yer aldığı, ancak ilgili bulgudan söz konusu bilgilerin nasıl elde edildiğinin anlaşılamadığı,
- Bulgu-3'te yer alan bilgilerin, rakipler arası iletişime konu olduğundan bahisle ilgili bulgunun yazışmanın tarafı olan teşebbüsler için iletişim delili olarak kabul edildiği, ancak söz konusu Excel tablosunda yalnızca adı geçen teşebbüslerin bilgi değişiminden sorumlu tutulmaması gerektiği,
- Bulgu-4'te, ZİRVE'nin de içinde bulunduğu sekiz farklı firmanın maaş bilgilerini içeren e-posta yazışmalarının tespit edildiği, ancak bu bulgunun da rekabet hukuku açısından ZİRVE'nin bilgi değişiminden sorumlu tutulması için yeterli olmadığı değerlendirildiği,
- S-UYSAL'da yapılan incelemede elde edilen Bulgu-9'da, ZİRVE ve beş farklı firmanın zamlı maaş bilgilerini içeren bir *WhatsApp* görüşmesinin yer aldığı, ilgili yazışmada S-UYSAL'ın bu bilgilere nasıl ulaştığının belirtilmediği ve anılan bulgu kapsamında rakipler arasında bilgi değişimi olup olmadığı konusunda net bir tespit yapılmasının mümkün olamayacağı,
- Bulgu-12'de yer alan yazışmaların iç yazışma niteliğinde olduğu ve ZİRVE aleyhine rakipler arası bilgi değişimine yönelik yeterli bir şüphenin oluşmadığının görüldüğü,
- Bulgu-16'da yer alan ifadelerden rakip teşebbüsün ZİRVE'nin maaş verisi hakkında kesin bir bilgiye sahip olmadığı ve ZİRVE'nin rakipleriyle doğrudan bilgi paylaşımı yapmadığının anlaşıldığı,
- Bulgu-17'de, ZİRVE'nin maaş ve prim bilgisine ilişkin *WhatsApp* grup konuşmalarının yer aldığı, bu konuşmayı gerçekleştiren kişilerin bu bilgileri nasıl edindiklerinin anlaşılmadığı, söz konusu bilgilerin operasyon personeli tarafından piyasadan elde edildiği ve diğer çalışanlarla paylaşıldığı, bu nedenle rakipler arası bilgi değişimi olarak değerlendirilmemesi gerektiği,

- Bulgu-18’de, başka bir teşebbüste gerçekleştirilen yerinde incelemede, fiziksel notlar arasında ZİRVE’nin maaş bilgilerinin olduğu, söz konusu verinin hangi tarihte, kimden ve nasıl alındığının tespit edilemediği,
- Benzer tespitlere Soruşturma Raporu’nda da yer verildiği, bu doğrultuda söz konusu tespitlere ZİRVE tarafından da iştirak edildiği

ifade edilmiştir.

- (232) BAŞTAŞ, KOCALAR, KOLSAN, LİMAK, M.M. TİFTİK, OYAK, OZAN, POLAT, VOTORANTİM ve ZİRVE’nin savunmalarında, bu teşebbüsler hakkında yapılan nihai tespit ve değerlendirmelerin hilafına yeni herhangi bir bilgi, belge ya da itiraz sunulmamıştır. Söz konusu teşebbüsler hakkında ihlal isnadında bulunulmadığından, kararda yer verilen tespit ve açıklamaların ötesinde savunmalarına ilişkin ek bir değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir.

1.4.7. İdari Para Cezasına İlişkin Değerlendirme

- (233) Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde; GÜVEN, KANDEMİR, SY ANKARA ve YİĞİT’in çalışan ücretlerine yönelik rekabete duyarlı bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği ve bu nedenle anılan teşebbüsler hakkında idari para cezası uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
- (234) 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesinin üçüncü fıkrası; *"Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir."* hükmünü amirdir.
- (235) 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan *"Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik”*in (Ceza Yönetmeliği) 4. maddesinde, nihai idari para cezası belirlenirken öncelikle temel para cezasının hesaplanacağı; ardından ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak temel para cezasının artırılmasının ve/veya cezadan indirim yapılmasının söz konusu olacağı düzenlenmektedir.
- (236) Ceza Yönetmeliği’nin temel para cezasını düzenleyen 5. maddesinin ikinci fıkrasına göre; başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenmektedir. Ceza Yönetmeliği’nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise ihlalin süresinin temel para cezasının tespitinde dikkate alınacağı öngörülmektedir. Belirtilen hükme göre başlangıç ceza oranı; bir ilâ iki yıl arasında süren ihlallerde beşte biri oranında, iki ilâ üç yıl arasında süren ihlallerde beşte ikisi oranında, üç yıl ilâ dört yıl arasında süren ihlallerde beşte üçü oranında dört yıl ilâ beş yıl arasında süren ihlallerde beşte dördü oranında ve beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında artırılacak böylelikle temel para cezası oranına ulaşılabacaktır.
- (237) Ayrıca, temel para cezasının hesaplanmasından sonra Ceza Yönetmeliği’nin 6. ve 7. maddeleri çerçevesinde ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak artırıma ve/veya indirme gidilmektedir.
- (238) Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde tespit edilen ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olmadığı dikkate alınarak, GÜVEN, KANDEMİR, SY ANKARA ve

YİĞİT için başlangıç ceza oranı Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları çerçevesinde %(.....) olarak belirlenmiştir.

(239) 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği tespit olunan teşebbüslerin ihlal süresine ilişkin tabloya ise aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 14: Teşebbüslerin İhlal Süreleri

Teşebbüs Adı	En Eski Tarihli Bulgu	En Güncel Tarihli Bulgu	İhlal Süresi
GÜVEN	31.05.2018	-	1 yıldan kısa
KANDEMİR	21.02.2023	-	1 yıldan kısa
SY ANKARA	04.05.2020	-	1 yıldan kısa
YİĞİT	04.05.2020	-	1 yıldan kısa

(240) Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere, her bir teşebbüs bakımından ihlalin süresinin bir yıldan az olduğu tespiti yapılmış ve başlangıç ceza oranında Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca herhangi bir artırıma gidilmemiştir.

(241) GÜVEN, KANDEMİR, SY ANKARA ve YİĞİT için Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi uyarınca temel para cezasının artırılmasını gerektirecek herhangi bir ağırlaştırıcı unsur bulunmamakla birlikte, aynı yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde bu teşebbüslere uygulanacak cezada %80 oranında indirimle gidilmiş, böylelikle %(.....) nihai para cezası oranına ulaşılmıştır⁹⁴.

⁹⁴ Teşebbüslerin lehine olduğundan 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Ceza Yönetmeliği dikkate alınmıştır.

K. SONUÇ

(242) Rekabet Kurulunun 19.10.2023 tarihli, 23-49/937-M sayılı ve 11.01.2024 tarihli, 24-03/39-M sayılı kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre,

1-

a) Haklarında soruşturma yürütülen;

1. Güven Grup Hazır Beton Hafriyat İnşaat Madencilik Petrol Nakliyat Ticaret Limited Şirketi,
2. Kandemir Beton İnşaat Nakliyat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi,
3. SY Ankara Hazır Beton İnşaat Nakliyat Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ve
4. Yiğit Hazır Beton Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin

çalışan ücretlerine ilişkin rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ve söz konusu eylemlerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanamayacağına,

b) Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesine, bu kapsamda 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, 7. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden takdiren

- %(.....) oranında olmak üzere Güven Grup Hazır Beton Hafriyat İnşaat Madencilik Petrol Nakliyat Ticaret Limited Şirketine (.....)-TL,
- %(.....) oranında olmak üzere Kandemir Beton İnşaat Nakliyat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketine (.....)-TL,
- %(.....) oranında olmak üzere SY Ankara Hazır Beton İnşaat Nakliyat Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine (.....)-TL,
- %(.....) oranında olmak üzere Yiğit Hazır Beton Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine (.....)-TL,

idari para cezası verilmesine,

2-

1. Baştaş Hazır Beton Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi,
2. Belbeton Beton Elemanları Sanayi Üretim ve Ticaret Anonim Şirketi,
3. Kocalar Hazır Beton ve İnşaat Sanayi Ticaret Anonim Şirketi,
4. Kolsan İnşaat Otomotiv Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi,
5. Limak Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi,
6. M.M. Tiftik Kardeşler Nakliye İnşaat Emlak Petrol ve Tarım Ürünleri Pazarlama Sanayi Ticaret Limited Şirketi,
7. Oyak Çimento Fabrikaları Anonim Şirketi,
8. Ozan Hazır Beton İnşaat Madencilik Nakliye Petrol Otomotiv Kuyumculuk Ticaret Anonim Şirketi,
9. Polat Hazır Beton ve Beton Prefabrik Yapı Elemanları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi,

10. S-Uysal Beton İnşaat Nakliyat Hafriyat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi,
11. Votorantim Çimento Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi,
12. Yu-Bet İnşaat Petrol Nakliye Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi,
13. Zirve Gurup Hazır Beton İnşaat Petrol Madencilik Nakliyat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

ünvanlı teşebbüslerin dosya konusu iddialar çerçevesinde 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri tespit edilemediğinden 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesine yer olmadığına,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.